ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК



БРОЈ
1367

10.3.1978. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXIX

КОМПЛЕТАН СТРИП
ФЛАШ ГОРДОН

Ripley

Веровали или не!



ЛИСНАТЕ ГРАНЕ

УПОТРЕБЉАВАЛИ СУ ИНДИЈАНЦИ ИЗ ГИЈАНЕ КАО ЈЕДРА.



ЏОН БАРИМУР

ЧУВЕНИ ФИЛМСКИ ГЛУМАЦ, САМО ЈЕ ДВА ПУТА ВИДЕО СВОЈУ КЋЕРКУ ДАЈАНУ ПРЕ ЊЕНОГ 18. РОЂЕНДАНА.



ПОРОДИЧНЕ АМАЈЛИЈЕ

КОЈЕ СУ НЕКАД ХИНДУСИ ПРЕНОСИЛИ С ГЕНЕРАЦИЈЕ НА ГЕНЕРАЦИЈУ, ЧЕСТО СУ БИЛЕ – ОБИЧНИ КАМЕНЧИЋИ.



ХАРИ СТАР

ПОЗНАТИ ПРЕСТУПНИК С ДИВЉЕГ ЗАПАДА С ПОЧЕТКА ОВОГ ВЕКА, БИО ЈЕ РАЗБОЈНИК, КОЊОКРАДИЦА И УБИЦА – РАДО ЈЕ ИСТИЦАО ДА ЈЕ **НЕПУШАЧ** И ДА **НИКАД НЕ ПИЈЕ!**

КАМЕНА СКУЛПТУРА



СТАРА **1000** ГОДИНА ИСКОПАНА ИЗ РУШЕВИНА ЈЕДНОГ СТАРОГ ХРАМА У КАМПУЋИЈИ (КАМБОЏА) ПРИКАЗУЈЕ ДВА МУШКАРЦА КОЈИ СЕ БАТИНАМА БОРЕ ОКО ЈЕДНЕ ДЕВОЈКЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● совјетски научници нашли су у Сибиру, испод леда дебелог 11 метара, водењака (гуштера) који је, залеђен, 90 година живео у стању хибернације. После одлеђивања водењак је живео још шест месеци.



● морска змијуљица, живи фосил још из праисторијског времена, прави је паразит: прилепи се устима за неку рибу и сише јој крв.



● боца са документом у коме је описан трагичан крај јапанског брода „Суносука Мацујама“ као и смрт 44 морнара који су 1784. године пошли у потрагу за скривеним благом нађена је 151 годину касније на плажи крај села Мацујама у Јапану.

● кактус сагуаро може да буде тежак дванаест тона и да има у свом стаблу и хиљаду литара воде. Сваке године у њему дозри око 270 хиљада семенки од којих само једна израсте у нову биљку.



● да би омогућили прерано рођеним бебама да се лакше одрже у животу амерички научници конструисали су специјалан инкубатор који има и два битна услова слична онима у мајчиној утроби: откуцаје мајчиног срца и њихање. Испитивања вршена код петнаест беба показала су



да су седам беба после две недеље боравка у овом апарату добиле више на тежини, боље спавале и брже се развијале од оних осам које су биле смештене у обичним инкубаторима.



● свилени новац емитован у Француској 1795. године није се могао фалсификовати јер је ткан на нарочитим разбојима каквих више нигде није било.



● риба-орао која може да буде дугачка преко двадесет метара и тешка две стотине килограма, испушта звуке који подсећају на мукање.



● Јохан Петер Лисер (1803—1870), тридесет и три године, сматран је за врсног песника, музичара и музичког критичара чије су вредности подједнако биле цењене у Берлину, као и у Бечу и у Дрездену. Све то не би било толико чудно да Лисер није био потпуно глув.

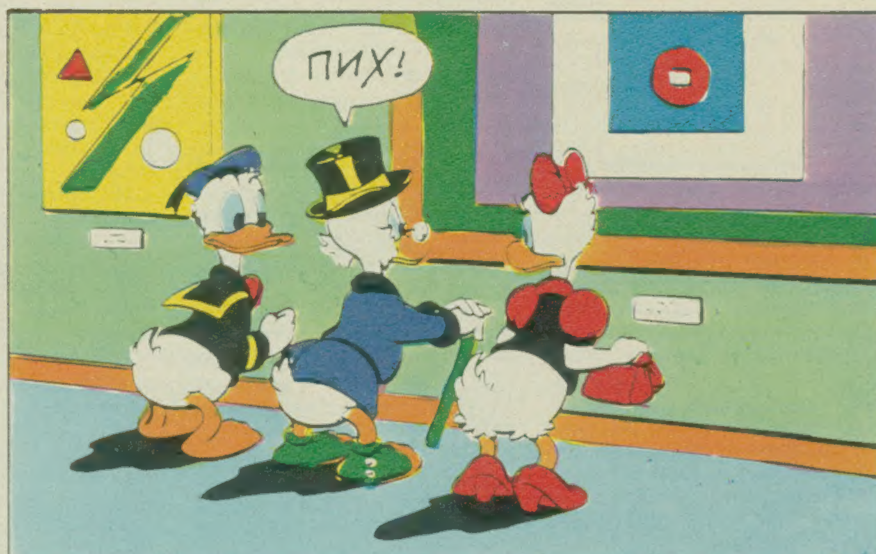
Walt Disney

ПАЈА ПАТАК





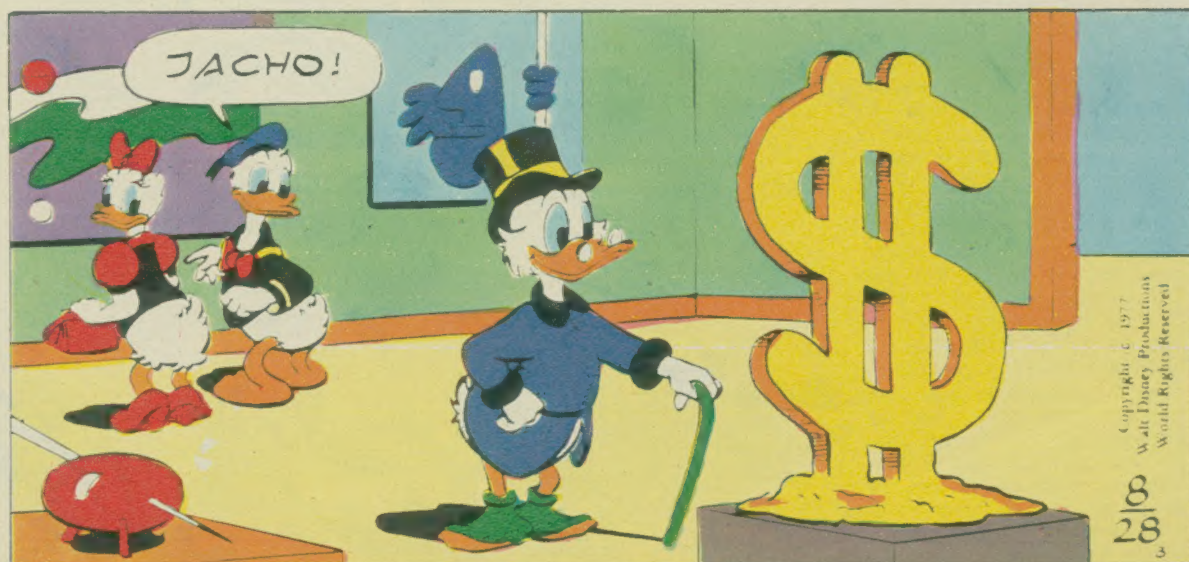














ПАЛЕСТИНА,

Сукоб Израела и арапских земаља, најдужи у модерном свету, јединствен је и по томе што његови узроци сежу још у библијска времена.

Историја уме да буде неправедна. Како би се иначе могло догодити да један народ избаци други са тла на које — оба народа сматрају да имају право? И не само да имају право, него да је баш исти комадић глобуса њихова, недељива домовина и дедовина! Једни ту живе око два миленијума. Други су одатле избачени пре двадесет векова, а вратили су се на преласку из прошлог у овај век.

Маја месеца биће тачно три деценије откако је званично у Палестини, на уском комадићу вреле и суве земље између Либана, Мртвог и Средоземног мора, проглашена јеврејска држава Израел. Двадесет четири часа доцније у новопроглашени главни град Тел Авив стигла је ратна објава пет околних арапских земаља: био је то први од четири израелско-арапска рата у којима ће, осим људских и материјалних жртава на обе стране, Израел остварити и велика проширивања својих граница.

КАКО СУ ПРОГНАНИ ЈЕВРЕЈИ

Јевреји и Арапи су народи — истог порекла. Тако бар стоји у Библији, у којој се каже да су настали од два сина Аврамова: Јевреји од Исаковог племена, Арапи од Исмаиловог. Библија није историјски извор, па ово можемо прихватити са резервом, али то прадавно порекло и није најбитније. У сваком случају, поуздано се зна да су пред крај трећег миленијума пре нове ере, многа семитска племена која су насељавала Арабљанско полуострво, кренула у велике сеобе, па тако и ова.

Исакови потомци зауставили су се, после много библијских перипетија, у Палестини, углавном покоривши народ који је тамо стигао нешто пре њих, Филистинце. Највећи успон доживела је јеврејска држава за време Соломона који је владао од 970. до 930. године пре нове ере. Његова престоница Јерусалим постала је чувена по величанственим палатама и храмовима које је цар (оптштим присилним радом) наредио да се изграде. Помагали су му у томе и Феничани, који су са истока довукли својим трговачким караванима огромне количине злата у Соломонову пустињску престоницу.

Када је Соломон умро, потамнео је и сјај којим се окружио. Јеврејска држава је преживљавала тешке дане. Смењивале су се туђинске окупације и поновна ослобађања, али је Judeја некако опстала још десет векова. Године 72. Римљани, који у то време представљају једну од водећих сила Средоземља и света уопште, угушили су и последњи отпор Јевреја и покорили Палестину. **Бежећи пред завојевачем, израелски живаљ се тада расуо по свету и сматра се да од те кобне године овај народ нема своју државу.**

После Рима Палестину је заузела Византија, па Арапи који су у 7. веку, за време династије Омајада, имали своје најјаче и најуједињеније царство у историји. Затим долазе Турци Селџуци са својом Отоманском империјом. Палестински део рушевина све империје дочепаће, пред крај првог светског рата, европске колонијалне силе Велика Британија и Француска. У то време почиње крвава палестинска драма модерног времена.

ОДЈЕДНОМ — ПРЕОКРЕТ!

Али, то је у исти мах време када Јевреји желе да се негде смире, после двадесетовековног потуцања по свету! Јер, мада су се делови тог народа раштркали по многим земљама Европе и Америке, ни за овако ...го времена нису забора...ли на своје порекло, нити су се до краја стопили са народима код којих су се налазили. Уз то, у неким земљама, према Јеврејима је испољаван одбојан став. У таквим приликама, на крају деветнаестог века, једна група Јевреја створила је покрет, назван ционистички.

На првом конгресу одржаном у Цириху 1897. године, покрет је овако сажео свој циљ:

„На јеврејско питање постоји само један одговор: јеврејска држава“.

Ционистима је тада понуђено да ту државу оснују негде у Латинској Америци или на територији — данашње Уганде. Међутим, они су желели нешто друго:

„Земља се мора обновити на месту с којег су Јевреји прогнани пре готово двадесет векова, без обзира ко сада тамо живи...“

То је значило да Јевреји желе своје границе да уцртају у пустињском песку Палестине, а тамо су живели палестински Арапи, укупно неких 700 хиљада људи.

Али, поставило се питање има ли народ, после одсуствовања од двадесет векова, право да се врати на своје тле, не обазирући се на људе који су се у том великом међувремену на њему настанили? Јевреји су после Првог ционистичког конгреса доиста кренули на свој историјски повратак у библијске земље, испрва мало помало, а затим — све масовније. Када је 1921. године избила прва арапска побуна против насељавања Јевреја у Палестини, која тада припада Великој Британији, у њој је већ основало домове око 150 хиљада припадника Мојсијевог народа.

Томе је допринела и једна британска дипломатска игра из 1917. године, када су се догађале велике промене на географској карти света.

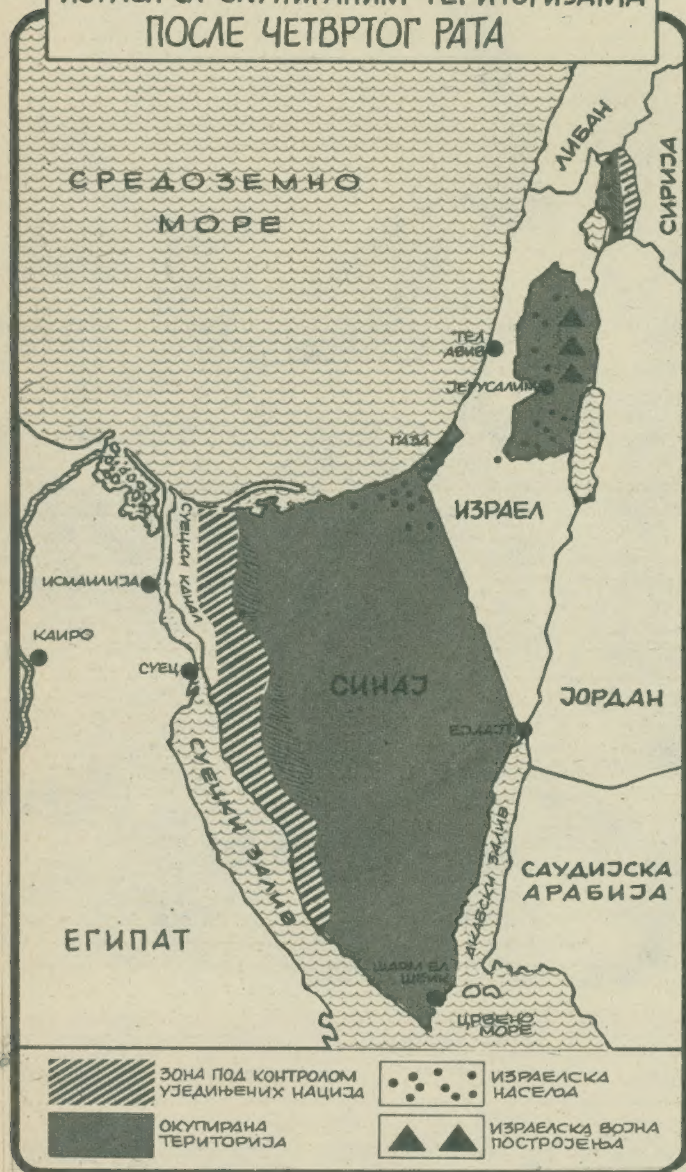
Британци су ционистима званично пружили подршку да „заснују јеврејски национални дом у Палестини“. Истовремено, обећали су подршку и Арапима, уколико помогну у рушењу Отоманског царства, али договарају се и да са Французима поделе Палестину.

МАНДАТ

Ова латинска реч има више значења, а прво јој је налог, пуномоћство. Њоме се означава и функција народног посланика, затим овлашћење за вршење посланичке дужности. Мандат значи и старатељство, па су се именом мандатне земље називале бивше немачке колоније које су после првог светског рата, по одлукама мировног споразума из Версаја, Севра и Лозане, додељене на управу појединим чланицама Друштва народа (углавном Великој Британији и Француској).



ТЕСНА ЗЕМЉА



Тако се догодило да Јевреји са британским благословом масовно крену у Палестину.

Када су године 1935. у нацистичкој Немачкој почели и Хитлерови прогони Јевреја, нико више није могао зауставити све веће исељавање овог угроженог народа у Палестину. Али, због арапских побуна, Британци сада хладнокрвно мењају своју политику према Јеврејима, јер нови светски рат, у којем ће им бити и те како потребна арапска нафта, већ се наслућује. Зато они ограничавају број јеврејских исељеника, а палестинска земља постаје све скупља...

ЛОПТАЊЕ ИСЕЉЕНИЦИМА

У току другог светског рата јеврејско питање постало је још сложеније. Многи су покушали да бежећи пут Палестине нађу спас од Хитлерових логора смрти. Догађало се да заврше — у британским логорима, пошто су савезнички разарачи заустављали и враћали њихове препуне бродове из Средоземног мора! Био је то британски „уступак" Арапима, који су они плаћали нафтом. Стотине хиљада огорчених Јевреја још у тим ратним годинама приступило је тајним терористичким организацијама чији су напади били усмерени против Енглеза.

Тако се догодило да дојучерашњи пријатељи постану — огорчени непријатељи!

Највећа акција ИРГУН-а, организације коју је предводио данашњи израелски премијер Менахем Бегин, било је дизање у ваздух енглеског хотела „Краљ Давид" 1946. године у Тел Авиву, када је погинуло око сто британских официра. Две године раније, израелски командоси убили су у Каиру британског министра-резидента за Блиски исток лорда Мојна.

Уплитање Велике Британије у јеврејско-арапске ствари завршиће се одмах после другог светског рата, када она „пере руке" и најављује крај свог мандата у Палестини. То је значило да питање граница на овом усијаном делићу света, на којем близу пола милиона Јевреја чини тада већ више од трећине становништва, треба да реши новонастала Организација уједињених нација.

Светска организација је пронашла једно немогуће „соломонско" решење по којем би 17 хиљада квадратних километара Палестине требало ишпартати границама две државе — јеврејске и арапске — тако што би оне биле састављене из три дела и секле се у три тачке „ничије земље". У међувремену крвави обрачуни Јевреја и Палестинаца су се настављали, а ситуација се заоштравала арапским наговештајима да ће објавити рат, јер не прихватају нову јеврејску државу на својој територији.

Док су се Арапи припремали, Израелци су деловали. Израелска још илегална армија заузела је већи део Палестине, а терористичке организације настоје да Палестину што пре „очисте" од арапског живља и овај све масовније бежи у околне арапске земље.

У таквој атмосфери долази 15. мај, дан када се Британци и званично повлаче са Блиског истока и када Израел, говором првог председника Бена Гуриона, проглашава своју државу.

Рат између Израела и Арапа избијао је до сада четири пута и увек је — Израел освајао нове територије.

За осам месеци првог ратног сукоба у Палестини погинуло је око 12 хиљада људи на обе стране. Арапи су испрва остварили неке значајне победе, па су заузели чак и Јерусалим. Међутим, Израелци су успели не само да их поново истерају одатле, него да до краја рата освоје много већу територију од оне коју им је одредила ОУН и која је тада износила готово четири петине бивше енглеске Палестине.

УНИШТЕНИ У ТРЕНУ!

Палестинци који су до тада живели на том тлу масовно су пребегли у преостали део Палестине и околне арапске земље.

Египат је тада затворио израелским бродовима Суецки канал, а остале арапске земље завеле су за Израел потпуни трговачки бојкот. Године 1949. на острву Родосу склопљено је примирје, које је потрајало седам година.

Тада је у каирској председничкој фотељи седео Гамал Абдел Насер, човек који је унео доста промена у арапски свет. Исте, 1956. године, када су председници Тито, Насер и Нехру на Брионима одржали договор о стварању несврстаног света и када је Насер прогласио национализацију Суецког канала, Египат је постао жртва троструког напада у овом другом израелско-арапском рату. Британци, Французи и Израелци са копна, мора и из ваздуха навалили су на египатске границе. Израелци су тада освојили највећи део Синајске пустиње. При мирје је склопљено исте године и овога пута потрајало нешто више од деценије: до почетка јуна 1967. године.

У трећем рату Египћани су највише изгубили, за најмање времена. Израелски авиони типа „мираж" уништили су у јутро 5. јуна безмало целу египатску авијацију за непуних — четврт сата! Само нешто више од три дана било је потребно Израелцима да у силовитом надирању кроз пустињу освоје цео Синај све до Суеца, а за још толико времена они су већ држали и целу Голанску висораван, која је дотле припадала Сирији. Јордану су отели Цисјорданију.

Био је то страшан пораз за арапски свет.

БУРЕ БАРУТА

Четврти рат имао је нешто друкчији ток. Избио је 6. октобра 1973. године, када су египатски војници (на челу државе налазио се од 1971. године Анвар ел Садат) у добро припремљеној акцији сасвим неочекивано напали израелски фронт, прешли Суецки канал и освојили њихово одлично чувано утврђење Бар-Лев линију. Истовремено су сиријске трупе напале Израелце на Голану и за неколико сати арапске снаге забележиле изванредне успехе. Ово је остало као пример како „фактор изненађења" може бити пресудан.

Међутим, Израелцима није требало више од два дана да среде своје редове и на Голану не само врате сиријске снаге на почетне положаје, него се опасно приближе њиховом главном граду Дамаску. На Синају Израелци су нешто доцније, 15. и 16. октобра, а затим 22. и 23. пробили египатски фронт, прешли канал и заузели и сам град Суец.

У тренутку када је свет већ дрхтао од опасности из бијања светског рата, несврстане земље чланице Савета безбедности УН, међу којима и Југославија, успеле су да обезбеде примирје и издејствују хитно слање снага УН на зарађено подручје.

Тако је и четврти пут криза преброђена. Али не и — разрешена! Бојазан да блискоисточно „буре барута" поново експлодира постојаће све док сви, а првенствено сукобљене стране, не пристану на стварање легитимне палестинске државе. Корак ка томе сигурно је позивање палестинских представника на мировне преговоре...

М. Крстуловић

ЦИОНИЗАМ

Покрет за окупљање Јевреја у националној држави добио је овај назив по брду Цион код Јерусалима на којем је био изграђен чувени храм у доба цара Соломона. Претече ционизма јавиле су се седамдесетих година прошлог века у царској Русији, када су почели страшни прогони Јевреја. Први исељеници пошли су одатле у Палестину и 1882. године основали тамо насеље Ришон ле Цион. Међутим, прави оснивач ционистичког покрета био је Теодор Херцл који је 1896. године објавио на немачком дело „Јеврејска држава".

АХ,Т

Феничански бродови даноноћно су чували прилаз Херкуловим стубовима, мореузу који се данас зове Гибралтар.



Како је један мали народ, настањен на посној земљи, постао највећа поморска сила Средоземља.

Тешко је данас поверовати да неке наше културне тековине, као што је писање, дугујемо малом народу — Феничанима. Тумарајући азијским пустињама у потрази за гостољубивим тлом, Феничани су се коначно зауставили на најисточнијем рубу Средоземног мора и ту основали своју државу још пре шест миленијума. На тој неразуђеној обали никла су два феничанска града-близанца Сидон и Тир. Да су само ти први феничански неимари у освит њихове цивилизације могли знати колика ће сила постати та узана, мала земља! Захваљујући понајпре самом месту на којем су застала семитска племена, када су престала да лутају и када су се стопила са онима што су ту већ живели...

Феникија се сместила баш тако да је није могао заобићи онај ко је са богатог и раскошног Истока желео да у Малу Азију или Европу донесе и прода свилу, накит или зачине. Па кад је тако, зашто се у тај добар посао не би умешали сами Феничани? Они су ту логику брзо схватили и развили у уносан посао. Караванима су одлазили на Исток, по робу, а затим се враћали истим путем натраг: настајали су полако

И ФЕНИЧАНИ...



велики и важни трговачки путеви старог света. Осим робе, њима су путовала, укрштала се и мешала искуства, легенде, вештине и знања разних људи и народа.

ХРАБРОСТ СЕ ИСПЛАТИЛА!

Како је Феникија свом дужином на мору, а одмах иза посне, стеновите обале била обрасла густим, кедровим шумама, Феничани су временом постали ненадмашни бродоградитељи. Њихови пространи и чврсти кедрови бродови преносили су источњачке драгоцености и деликатесе све даље, на Кипар, у Египат, на Малту и Сицилију, у Грчку. На обалама где би се заустављали да исправе брод и узму воде и хране, Феничани су временом изградили и своје колоније. Углавном су се налазиле у северној Африци: главна тамошња лука постала је легендарна Картагина.

Тако су Феничани постали велика сила античког света.

У томе им је помогао један — метал! Редак и скуп у то време: калај.

Откако су људи приметили да, ако бакар стопе са калајем, добијају много тежу и чвршћу легуру — назвали су је бронза, а по томе се цело раздобље зове бронзано — калај је постао веома тражен јер га је било мало. По свој прилици су га људи испрва добијали из талога месопотамских река, али су те резерве брзо пресахле. Мора да су у време Феничана већ биле тако незнатне, да се озбиљно размишљало шта чинити даље.

Феничани су помишљали да би преко мора, али далеко, куд се нико није усуђивао да заплови, могли да пронађу друге земље богате овим металом. Били су у праву, али, пре свега довољно храбри да се упусте у тако велики истраживачки подухват!

Године 1100. пре нове ере њихове кедровске лађе су изгледа, прошле кроз Херкулове стубове — тако су стари Грци звали Гибралтарски мореуз. Био је то опасан подухват, раван подухват, раван подвигу. Очигледно се исплатио, пошто су на Британском острву ти древни морепловци пронашли руднике калаја, исте који и данас у доброј мери снабдевају свет овим металом.

Феничани су били довољно обазриви и лукави да не допусте ником другом да се умеша у овако уносан посао. Ти други били би стари Рим или Грчка: поред Феничана две моћне поморске нације тадашњег света. Зато су се Феничани потрудили да одмах рашире страшне приче о томе какви све ужаси вребају онога ко се упусти у провлачење кроз Херкулове стубове...

ДОБРО ЧУВАНИ СТУБОВИ

Дуго су доиста и били једини који су се у то упуштали. Калајну руду одвозили су на два начина. Бродовима су доспевали до Иберијског полуострва где је постојала велика лука Гадес, данашњи град Кадис. У оно време, био је то центар трговине калајем за Европу. Ако су желели да га одвозе даље, до грчких колонија, Феничани су користили континентални пут кроз Галију, данашњу Француску. Водили су караване натоварених мазги кроз долину реке Роне, која се улива у Средоземно море крај Марсеја: онда је то био грчки град-колонија Масилија.

Само трговци из Масилије имали су исти онај пословни дух који је од сиромашне и мале Феникије начинио највећу силу Средоземља! Желели су свакако да дознају одакле то Феничани довлаче цењени метал, а знали су да се ти драгоцени рудници налазе негде иза Херкулових стубова. Међутим, ако се марсејски Грци и нису бојали чудовишта и страхота, који су тамо, по причама Феничана, вребали сваког ко би се запутио у те земље, постојала је једна сасвим објективна тешкоћа за њих. То су били — сами Феничани! Њихове патрол не лађе добро су чувале Херкулове стубове како би, ипак, сваког странца на време спречили да проникне у златоносну тајну.

ОДГОНЕТНУТА ТАЈНА

Грци, међутим, важе за мудар народ. Тако се у Масилији нашао неки Питијас који је (историја не каже како!) успео да завара феничанске чуваре Гибралтара и „ушуња“ се бродом у тај тајанствен пролаз.

Тако се потврдила изрека (настала доцније) да је свет створен за храбре: Питијас је пронашао и британске руднике калаја.

Било је то 325. године пре нове ере, дакле, неких осам векова после Феничана, када је већ дошло крајње време да њихова слава почне да тамни, а моћ опада... Ипак, Марсејци нису одмах искористили Питијасово откриће: требаће им још неколико векова да се осмеле и пођу његовим стопама.

М. К.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

БИО САМ БУКТИЊА



ДОК ЈЕ ЈУРИО БРЗИНОМ ОД 80 КИЛОМЕТАРА НА ЧАС, МЛАДИ ПИТЕР ХОЛОК ПРИМЕТИО ЈЕ ДА ИЗ ЦЕВИ КОЈА ПОВЕЗУЈЕ ТАНК СА БЕНЗИНОМ И КАРБУРАТОРОМ ИЗБИЈА ПЛАМЕН. НИЈЕ ИМАО ВРЕМЕНА ДА КОЧИ, МАДА ЈЕ ДОБРО ЗНАО ДА СЕДИ НА — БОМБИ.

Све је личило на ружан сан. Око себе сам наслућивао шапат, људи су поред мене ужурбано пролазили, застајали, нешто су се договарали. Покушао сам да отворим очи, али сам тек тада схватио да преко њих имам непрозирне завоје. Ипак, на капцима сам наслућивао застрашујуће црвенило, последње чега сам се сећао пре него што сам изгубио свест.

Покушао сам да покренем десну руку која ми је висила са кревета, али сам осетио јак бол у рамену. Као да је сва моја кожа била затегнута, сасушена, испуцала... Да ли ће ми остати ожиљци?

КАО НА ФИЛМУ

Обожавао сам мотоцикле. Уживао сам да погнут унапред на њима јурим улицама Свенсија, малог индустријског града у Велсу. Пријало ми је да се опасно нагињем у кривинама и готово коленима додирујем улицу. Уживао сам и кад бих нагло додао гас: мотоцикл би за тренутак застао, па онда поскочио бацајући устрану, испод задње гуме, прегршти каменчића...

Последњи који сам купио био је мали „јапанац" од 150 кубика. Додуше, није био неке познате марке, није имао ни нарочиту снагу, али је зато могао да јури колико год сам хтео, чак и по каменитом и џомбастом путу.

Имао сам обичај да, чим завршим посао у малој фабрици, одмах дам одушка свом уморном телу. Срећан што могу после осам часова рада да удишем свеж ваздух, бацао бих се на седиште „јапанца" и јурио код Цилијен, моје веренице, која је становала на периферији Свенсија.

Тако је било и тог 21. септембра 1975. године. Међу првима истрчао сам из фабрике и сео на свој мотор. Лако сам га упалио, мало „турирао", а потом правећи нагли заокрет на улазу изјурио из фабричког круга.

Као на убрзаном филму, само сам крајичком ока око себе примећивао куће које су промицале, дрвеће, силуете људи... Уживао сам у брзини и ветру који ми је шибао лице и надувавао панталоне и ветровку.

Изненада, учинило ми се као да је мотор нагло променио боју звука. После неколико километара, управо када сам се налазио већ на периферији града, у то сам већ био ситуран. Бацио сам брз поглед иза себе. И — следио сам се од призора који сам угледао.

ДА ЛИ ЈЕ ТО КРВ?

Из цеви, сада напукле, која је повезивала танк са бензином испод мојих груди са карбуратором, излазио је танак пламени језичак. А леперјаст облак дима који је окруживао тај блесак, због велике брзине лелујао је за мотором. Знао сам шта ће се ускоро догодити!

Мој „јапанац" представљао је бомбу која је требало сваког тренутка да експлодира. А игла на брзинометру показивала је — 80 километара на час. Нисам имао времена да кочим. Нисам имао времена да зауставим мотор, отрчим у страну... Једино што сам могао да урадим било је да колико-толико покушам да смањим брзину.

Од ужаса, којег сам већ постао свестан, нисам обраћао никакву пажњу на пут којим сам јурио. Мој шок када сам ударио у ивичњак, а затим почео да се преврћем заједно с мотором, био је много мањи него сазнање да танк с бензином сваког часа, може да експлодира.

Чак ме ништа није болело када сам осетио да мотор свом тежином притиска моју леву, па десну ногу, гњечи рамена, рањава ми главу... Остао сам непомично да лежим поред неке ограде у коју сам свом силином ударио. А „јапанац" је притиснуо моје груди, чуо сам како се точкови још окрећу.

Онда је нешто топло почело да се разлива по мојим рукама, лицу... И управо када сам помислио да је то крв, осетио сам страшну врелину на својој кожи. Смогао сам снаге да отворим очи.

НИКАД ВИШЕ

Пламен! Бензин из танка разлио се по моме телу. И блештава јара, као нека неман почела је клобучавао да излази из оне напукле цеви, све брже је гмизала према танку за бензин и мојим рукама.

Морао сам да узмакнем. Али, никакве користи: пламен је био бржи, сустигао ме је већ после десетак сантиметара. За неколико секунди постао сам — жива буктиња.

Почео сам да се ваљам по земљи. Ништа није помогло: пламен се увлачио у моје рукаве, под панталоне, продирао под кацигу, топио је наочари на мом лицу. Дим од изгореле одеће гушио ме је... Готово је! Збогом, Цилијен!

Изненада, осетио сам нечије руке на својим леђима, затим на прсима... Оставите ме, урлао сам, то ме боли... Боли! А потом је нешто тамно и непрозирно заклонило сву ону јару испред мене, обавило ми је лице. Пустите ме, не могу да дишем! Угушићу се — вриштао сам. И изгубио свест.

• • •

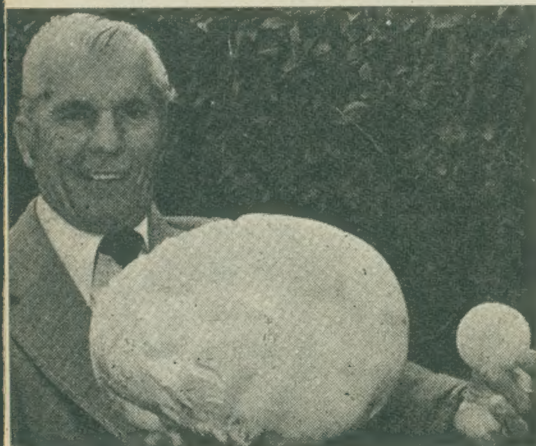
Пробудио сам се у болници. Заправо, то ми је саопштила Цилијен, чији сам глас препознао поред свог кревета.

— Спасла те је нека жена — шапутала ми је. — Са прозора собе у приземљу видела је шта се догодило. Одмах је истрчала и прекрила те ћебетом.

Дуго сам се опорављао. Три месеца провео сам у болници и издржао на десетине пластичних операција: сада сам опет онај „стари", ожиљци су видљиви још само на лицу.

А када сам први пут пошао у шетњу градом, држећи под руку своју Цилијен, на једној раскрсници угледао сам мотоцикл, потпуно исти као мој „јапанац". С гнушањем сам окренуо главу у страну: добро сам знао да више никада на њега нећу сести!

Б. Ј.

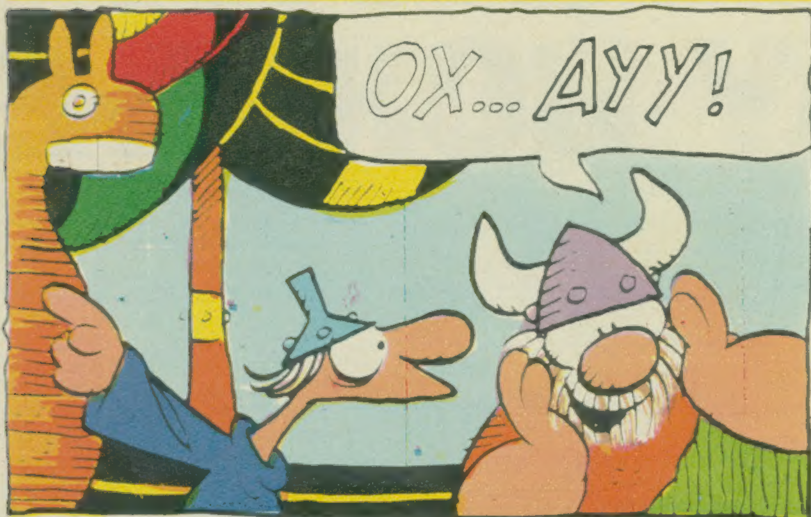


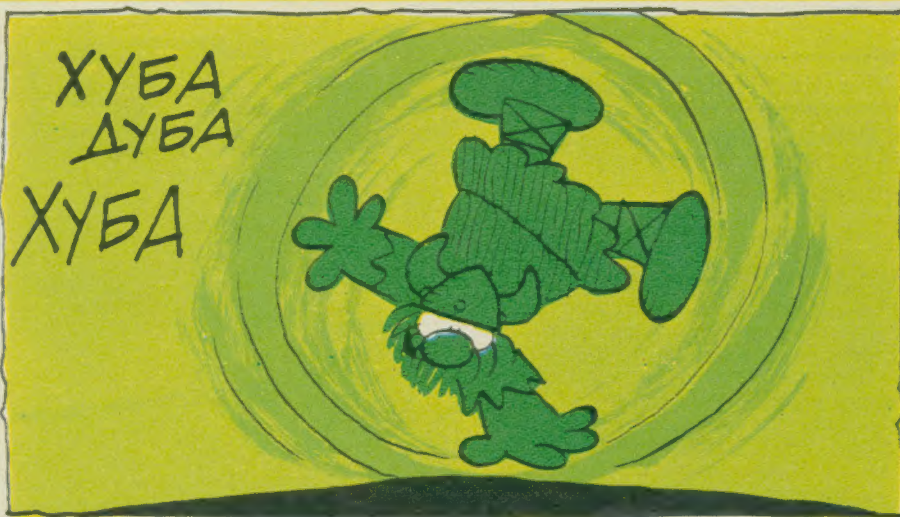
ЏИНОВСКА ПЕЧУРКА

Печурку тешку четири и по килограма нашао је Француз Роже Матис из Авињона. Печурка има пречник већи од једног метра.

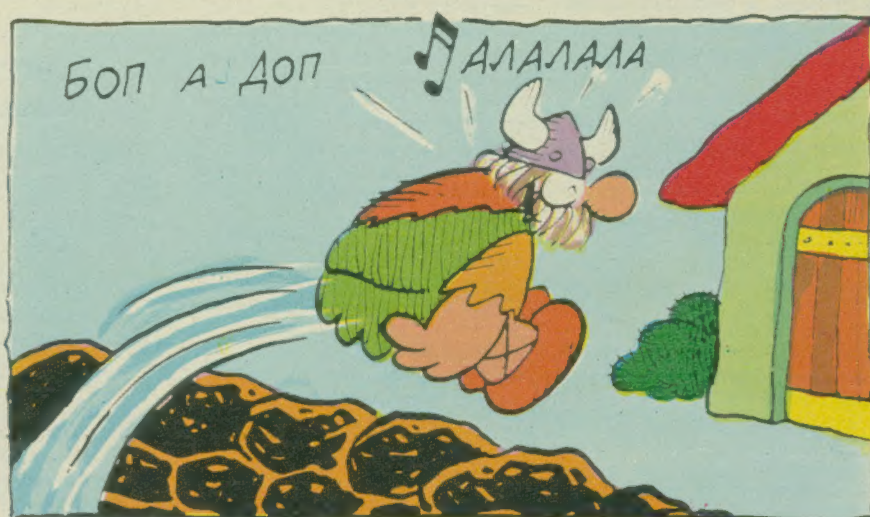
На снимку је Матис који у једној руци држи џиновску а у другој обичну печурку исте врсте. У вести коју је објавила француска штампа не каже се колико је дуго расла ова печурка.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

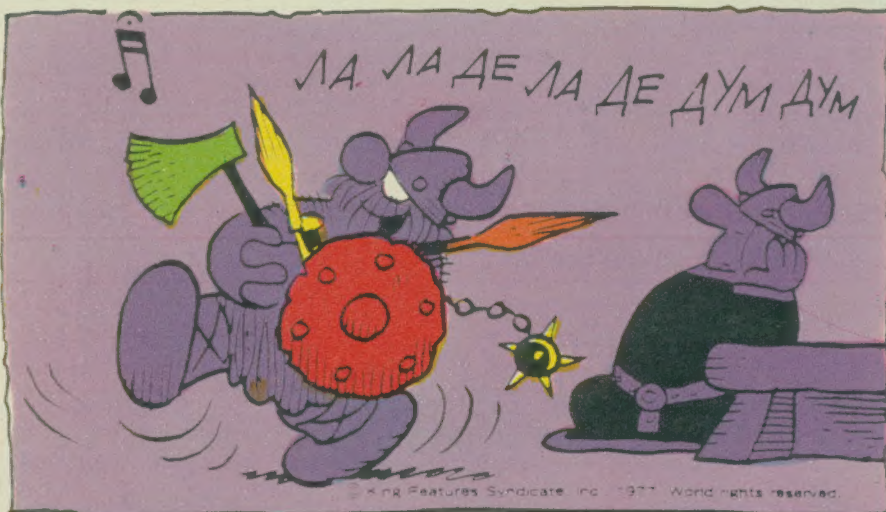
















ДЕВЕДЕСЕТОГОДИШЊИ ПАНДИЛОВСКИ СЕЋА СЕ КАКО ЈЕ ПОДМЕТНУО БОМБУ НА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ У КУМАНОВУ

ЕКСПЛОЗИЈА ПО РЕДУ ВОЖЊЕ

Да би сазнала ко је диверзант, турска полиција је ухапсила све виђеније мештане

Ноћ у јесен 1909. године.

Пошто сам упалио карбидне светиљке у кафани испуњеној љутим димом и киселкастим испарењима тек преврелог вина, пошао сам у подрум по балон ракије. И тек што сам закорачио на први степеник, зачуо сам куцање на дворишним вратима.

— Ко је? — упитао сам гласно да бих надјачао жамор који је допирао из кафане.

— Војвода Јордан, отвори!

Скинуо сам резу с врата и повео војводу и још петорицу, лепо обучених али мени непознатих људи у једну од соба на спрату.

— Дете, спреми нам ракије, али љуте! — наредио је војвода кувару који се у том тренутку појавио на степеницама, а мене позвао да уђем с њима у собу.

— Ево, само да узмем ракију — рекао сам и пожурио доле.

Прескакао сам све по три степенице, не бих ли што пре стигао назад. Горео сам од нестрпљења да сазнам шта је то тако важно натерало војводу Јордана да организује састанак усред Куманова, испред носа турској полицији?

СУДБОНОСНИ СИРАК

— Браћо, скупили смо се вечерас овде да одлучимо о једној врло важној ствари — обратио нам се свечаним гласом војвода пошто сам најзад и ја сео за сто. — **Треба да дигнемо у ваздух воз који из Београда стиже у 11 сати. Ко се добровољно јавља да сутра однесе сандук с пакленом машином на станицу?**

Ми се ћутке погледасмо и сагосмо главе. Ником се није милило да се прихвати овог задатка, а били смо свесни да морамо да га извршимо.

— Шта је то, браћо? — упитао је војвода видећи нас овако покуњене.

Нико се и даље није усуђивао да дигне главу.

— Е, па кад је тако, нека случај одлучи ко ће бити та јуначина — наљутио се Јордан и узевши из ходника метлу одломио 7 сирака неједнаке дужине.

— Ко извуче најдужи, носиће сандук на станицу! — одлучио је.

Један по један, извлачили смо сирке од којих нам је живот зависио.

Мени је допао најдужи.

Остали попише још по једну чашу, пожелеше ми срећу и за војводом нестадоше у ноћ. Држећи и даље у руци судбоносни сирак, остао сам још неколико тренутака у соби а онда сишао и затворио дворишна врата. Шта је било, било је, помислио сам у себи и осетио неко олакшање: сад сам бар знао на чему сам.

ВОЗ ЈЕ ЗАКАСНИО

Сутрадан сам устао у зору. Пошто сам прочистио салу и разместио столове, изишао сам пред кафану да се мало одморим и уто угледао човека који је посртао под тежином сандука који је носио на рамену. Ишао је право ка мени.

— Да ниси ти, Премче? — упитао ме је задихано и кад сам му одговорио потврдно, спустио је с олакшањем сандук на калдрму. **— Ево, послао ти је ово војвода, да однесеш на станицу.**

Затим је отро руком зној са чела и гегајући се пошао низ улицу.

С муком сам унео сандук и ставио га под шанк. Требало је да сачекам одређено време.

Цело јутро ужурбано сам нешто радио, проналазећи посао и тамо где га није било. Нисам могао да нађем мира. И при самој помисли на акцију коју је требало да изведем, срце би почело да ми куца као помахнитало.

Пола часа пре него што је воз требало да стигне у Куманово, кренуо сам фијакером на станицу. Сандук, лепо спакован и адресиран на неког Ђорђа Димитрова у Солуну — адреса је наравно била измишљена — лежао је крај мојих ногу.

Кад смо стигли на станицу, замолио сам фијакеристу да ми помогне да га однесемо до ваге, јер је сваки пакет морао да се измери.

— Где ћеш тај сандук? — упитао ме је магационер Барбут.

— Па да га измерим! — рекао сам трепљиво, стрепећи да му случајно не падне на памет да провери шта се налази унутра.

— Носи то одатле у магацин, воз касни! — наредио ми је.

Неколико тренутака остао сам непомичан, гледајући га отворених уста: па то значи да ће бомба, темпирана да експлодира у 11,30 часова, експлодирати не у возу већ у магацину!

— Хајде бре, шта чекаш, слатко и воду?! — издрао се на мене Барбут.

Није ми преостало ништа друго него да га послушам. Уз помоћ фијакеристе однео сам сандук у магацин, свестан да нам је акција пропала. Није требало бити пророк да би се предвидело шта ће се догодити.

Смркнут, ногу пред ногу, кренуо сам кући.

ИЗДАО МЕ ФИЈАКЕРИСТА!

Није прошло више од двадесетак минута кад сам стигао до кафане и уморно се спустио на прву столицу, кад је одјекнула страховита експлозија. Људи за столовима преплашено су поскакали, питајући се шта се то догодило.

Нисам се ни помакао. Једино чега сам био свестан било је да је још једна акција организације која се борила за ослобођење македонског народа, пропала.



И мада сам знао да ме нико неће позвати на одговорност због овог неуспеха — јер заиста ни ја ни било ко други, није могао да зна да ће доћи до закашњења воза — осећао сам се кривим. И то осећање кривице, чинио је блеђим страх који сам осећао од хапшења које је било само питање времена.

Истог дана увече, заједно с групом од тридесетак трговаца и виђенијих људи из вароши, нашао сам се у затвору. Немајући тренутно никакве доказе ко је подметнуо бомбу на железничкој станици, Турци су једноставно похапсили све угледније људе. Већ сутрадан пустили су све осим мене. Доказ који су тражили пружио им је фијакериста који ме је возио и кувар из наше кафане.

Следећих десет дана, најдужих у мом животу, провео сам у кумановском затвору. Сваки од њих почињао је са питањима: **— Ко ти је дао сандук? Како је изгледао човек који га је донео? Како је био обучен, какве је ципеле носио?**

— Не знам, не познајем га! — упорно сам одговарао мада су ударци нештедимице пљуштали по мени.

Разјарен мојом упорношћу, турски судија је трећег дана увече наредио да везаних руку целу ноћ непрестано ходам. Да случајно не бих сео, под собе у којој су ме мучили прелили су водом. Долазило ми је да заурлам од хладноће, бола и немоћи док сам сатима шљапкао кроз воду која ми је допирала до чланака.

Али, судији ни то није било довољно: следећег дана наредио је да ми испод колена вежу пушке и обесе ме главом надоле. После тога следило је батињање од којег сам безброј пута изгубио свест. Па ипак, и даље сам ћутао као заливен. Само би се из мог грла с времена на време, проломио крик бола.

Десет дана касније моји мучитељи су најзад одустали и извели ме на суд. Пресуду сам знао и пре него што је прочитана. Гласила је: „Смрт вешањем!". У тренутку кад сам је чуо, била је за мене право олакшање, јер више нећу морати да подносим ова зверска мучења, помислио сам.

Већ сутрадан спровели су ме у Скопље где је пресуда требало да се изврши.

Пуне три године, сада већ деведесетогодишњи Премче Пандиловски, носилац Илинденске споменице, провео је у скопском затвору, очекујући сваког дана да му намакну омчу око врата. У међувремену, његов отац је успео да поткупи неке судије у Истанбулу, које су пресуду стално одлагале и на крају је замениле робијом у трајању од 101 године. Одмах по избијању турско-балканског рата Премче Пандиловски је ослобођен.

О. Вукадиновић

КРВАВИ СУЛТАН

После слома илинденског устанка, који је избио 2. августа 1903. године, у Македонији је заведен још већи терор. Немилосрдна експлоатација и безочна пљачка турских феудалаца узела је још веће размере. Македонцима, чији је живот висио о концу и зависио од тренутног расположења чак и најнеугледнијег аге, била су ускраћена основна људска права међу којима и слобода кретања. Тек крајем 1908. године султан Абд-ул-Хамид, у историји познат под надимком „крвави султан", обећао је да ће помиловати учеснике устанка који су се крили у шумама и дати народу неке основне слободе. Међутим, како је он ускоро свргнут, а на престо ступио Мехмед V, на та обећања је заборављено, па су сви они који су се вратили кући похапшени. У знак протеста, огранак ВМРО-а (Унутрашња македонска револуционарна организација) у Куманову, одлучно је да дигне у ваздух воз који је саобраћао између Београда и Скопља. Због неочекиваног закашњења воза, акција није успела.



ЈЕДИНСТВЕНА ИЗЛОЖБА



РЕКОНСТРУКЦИЈА КОЈА СЕ ТОПИ: У САПОРОУ ЈЕ НАПРАВЉЕН ЧАК И ЧИТАВ ЈЕДАН МИНХЕНСК[illegible]РГ.

***** Скулптуре од воде *****

Кад направи слику, скулптуру, напише роман или песму, сваки уметник вероватно помисли: сада сам овековечен, моја дела живеће дуже од мене!

Међутим, уметници који сваке године долазе у Сапоро — град на острву Хокаидо, на северу Јапана — не мисле тако. Њихова дела трају обично десетак дана, а право је чудо ако опстану дуже од три месеца. Иако ове скулптуре често представљају ремек-дела и прави су подвизи спретности, посетиоци могу да их посматрају само док су у Сапороу хладни дани и кад је температура макар и неколико делића степени испод нуле. Јер, све су направљене од снега.

Према последњим подацима, у Сапоро је ове године пристигло преко два милиона туриста да би се дивили тим скулптурама и грађевинама од снега и леда, некада високим и тридесетак метара или не вишим од 50 сантиметара. Али, без обзира на величину, све су обрађене филигранском прецизношћу.

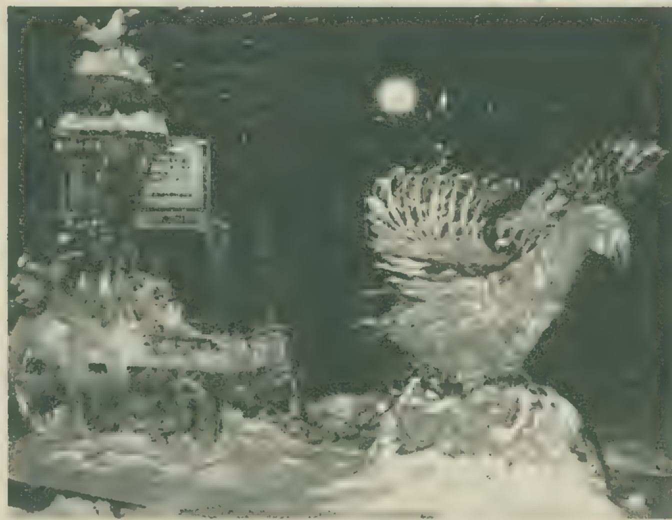
Тако је безимени вајар из СР Немачке направио од снега читав један минхенски трг, заједно са грађевинама које га окружују, као и скулптурама постављеним на њему. А уметник из Кине израдио је „жар-птицу" која вуче кочије — инспирисан једном древном бајком. Коњи од леда, па још залеђени у скоку, дивови, чудовишта, лепотице из „1001 ноћи"... само су неке од скулптура које постоје на сваком тргу у Сапороу.

Иако је трајност ових уметничких дела ограничена, иако се никад не зна да ли ће дочекати наредни дан, градски оци су се побринули да читав тим радника сваког јутра са њих скида новонападали снег. Наравно, све док ова ремек-дела полако не почну да се претварају у — воду.

Б. Ј.



ПРОЗИРНИ КОЊИ ВИСОКИ СУ ЧЕТИРИ МЕТРА.



КОЧИЈЕ ОД ЛЕДА КОЈЕ ВУЧЕ „ЖАР-ПТИЦА".

ВОДЕНИ ДИВОВИ

Њим су пловили још стари Грци, а у римско доба била је то гранична река огромног царства, јединог које је у историји успело да овлада читавим током Дунава. У средњем веку постаје водени пут ка Истоку којим су крсташке војске хришћанских земаља кретале у своје крваве походе. И продирање Турака на Балканско полуострво текло је таласима Дунава.

Дунав је плован од немачког града Улма. Древно утврђење код којег је 1805. године Наполеон поразио Аустријанце данас је значајан железнички чвор и развијен индустријски центар.

На десној обали реке налази се и баварско сеоце Бленхајм, бојиште једне од одлучујућих битака рата за шпанско наслеђе. Ту је 1704. године војвода од Малбороа поразио Французе.

Нешто ниже, у Аустрији, на Дунаву се налази велико речно пристаниште — град Линц.

Таласи ове реке запљускују и један од најлепших градова Европе — Беч. Била је то, до првог светског рата, престоница најјаче европске силе, Аустро-Угарске Монархије. Сјај минулих времена туристима данас дочаравају познати бечки дворци Шенбрун и Белведере. То је град музике за који су везана имена Моцарта, Бетовена, Шуберта и Јохана Штрауса.

Од римског насеља које је касније добило назив Будим и насеобине старих Словена, Пеште, после татарских разарања у 13. и турске владавине у 16. и 17. веку, створен је 1872. године, и службено, један град — Будимпешта. Главни град Мађарске претрпео је у другом светском рату тешка разарања: последњи од седам мостова колико у овом лепом граду премошћује Дунав, тек 1964. године залечио је тада задобијене ране. Данас у њему живи око 2 милиона становника.

Даљи ток води Дунав до Новог Сада, од друге половине 18. века културног средишта Срба у Војводини што овоме граду доноси назив „српске Атине“. На другој страни обале налази се чувена Петроварадинска тврђава.

На обалама Дунава, на подручју данашњег Београда, још у старије камено доба постојала су насеља. Касније су ту, на ушћу Саве у Дунав, Келти створили утврђено градско насеље — Сингидунум. Око града преко којег воде најкраћи путеви из Европе према Малој Азији и североисточној Африци, од давнина су се ломила копља многих сила.

Између Голупца и Кладова Дунав ствара највећу клисуру Европе. Огромна снага реке (око 5800—6000 m^3 у секунди) искоришћена је овде за изградњу ђердапске хидроцентрале која Југославији и Румунији даје око 12 милиона киловат-часова електричне енергије.

У ток велике реке умешао се човек и изградњом канала Дунав-Тиса-Дунав. Највећи пловни и мелиорациони систем југоисточне Европе наводњава и одводњава огромне обрадиве површине у Банату и Бачкој, обуздава високе водостаје ове две реке и скраћује пловидбу Дунавом за око 200 километара.

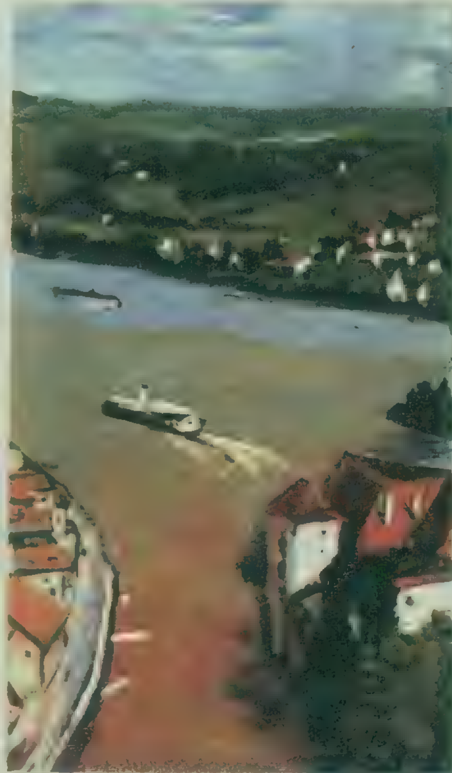
Дунавска делта почиње код румунског града Тулче. Неколико рукаваца ствара ту ушће чија површина износи 43000 квадратних километара.

М. И.

ДА БИ ОД ШВАРЦВАЛДА, У СР НЕМАЧКОЈ, СТИГЛА ДО СВОГ УТОЧИШТА, ЦРНОГ МОРА, ОВА РЕКА ПРОТИЧЕ КРОЗ ОСАМ ЗЕМАЉА И ПРЕВАЉУЈЕ РАСТОЈАЊЕ ОД 2860 КИЛОМЕТАРА.



Доле: Код немачког града Пасауа Дунав добија најјачу притоку горњег дела свога тока — реку Ин која извире високо у аустријским Алпима.



Десно, доле: Славни валцер Јохана Штрауса опевао је таласе Дунава у доба када су још били плави. Десно, горе: новосадски Петроварадин назива се и „дунавским Гибралтаром“.





Код Железних врата у Ђердапу дубина Дунава износи и до 51 метар.

ШИРОК ДУНАВ...

Лево: Извор Дунава налази се у парку једног дворца у Шварцвалду. Доле: На обалама реке одиграле су се многе историјске битке — она код баварског села Бленхајма 1704. године једна је од првих великих победа војводе од Малбороа. Десно: На левој обали реке налази се и немачки град Улм, познат и по готској катедрали из 14. века са највишим торњем на свету (162 метра).





Доле: Будимпешту су 150 година држали Турци. Градом је тада управљао будимски паша који је носио титулу везира и беглербега.



У близини аустријског града Грајна Дунав ствара опасне брзаке и вирове. Огромну снагу реке на том месту сада је укротила велика хидроцентрала.





Мочварна делта Дунава погодна је за гајење лана. Од ове биљке добија се платно, од њеног семена уље и погаче за тов стоке.



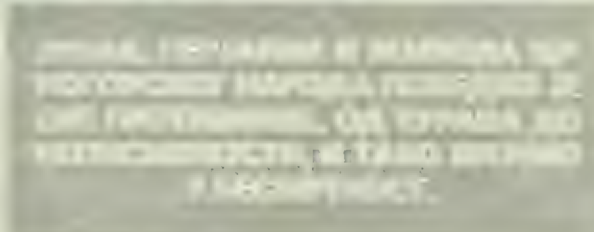


Лево: Од града који је 1826. године бројао око 30.000 становника, Београд је данас израстао у милионски велеград. Десно: када стигне на крај свога пута Дунав се грана у три велика рукавца — 100 километара дуг северни, 84 километра средњи и 102 километра јужни. Њима годишње у Црно море утиче око 180 милијарди кубних метара воде.



ЧУДЕСНИ БОЈЕВИ МАРКА МИЉАНОВА

КАКО УМИЈЕМ ТАКО КЛИКУЈЕМ!



Још пре изласка сунца, мали Марко је из тора пустио овце и запутио се за њима ка кршу изнад родног села Лијешта. Са кућног прага плећатог, четрнаестогодишњег дечака поносно је гледао његов отац Миљан Дрекаловић, сећајући се 25. априла 1833. године, кад је изишао пред кућу и весело опалио „пуста џефердара". Био је то знак целом племену Кучи да се у његовој кући родио син, још једна мушка глава, саплеменик и Црногорац.

Међутим, ни син ни отац нису слутили да ће баш тог дана почети да се око умног, упорног и храброг Марка плете истинита легенда, пуна поштовања и љубави према једној од најомиљенијих личности у историји Црне Горе.



Марко Миљанов

ДЕЧАК ПРОТИВ ВУКА

Дувајући у фрулу, а с мислима увек на сабљу, пушку и бој, дечак је седео на стени и чувао овце.

Од осме године његов живот се састојао од ломатања по лијештанским врлетима за овцама. Младо срце и жива машта нису могли укорак са чувањем оваца и Марко је све теже полазио за стадом, не одвајајући се од пушке.

Његову задубљеност у мисли изненада је прекинуло блејање оваца. Мислећи да Турци хоће да му отму неко од јагањаца, дечак скочи на ноге. И тад је у распршеном стаду угледао вука.

Без страха и размишљања, дечак хитро нанишани и опали. Кроз ломљаву пуцња међу гудурама чуо је урлик рањене звери. Већ следећег тренутка разбеснела животиња била је пред њим.

Да се поново напуни пушка више није било времена. Голорук и сам, дечак је неколико тренутака немо гледао како му прилази рањени вук, а онда се бацио на њега.



Зајапурен, сав у жару необичног боја, дечак готово и није осетио како му звер раздире мишиће на руци. Љутит, свестан да би се грдно осрамотио кад би кући дошао без неке од оваца, пун снаге и јарости, сав у крви и зноју, Марко скупи последње делиће снаге која је већ била на измаку и рукама задави вука.

После неколико дана, пошто је одболовао и повратио снагу, кад се међу свим Кучима прочуло за подвиг „оног малог Марка Миљанова" дечак је пребацио вучју кожу преко рамена и кренуо у Подгорицу, данашњи Титоград, да је прода.

Кад је већ био надомак варошци, сретне га неки обесни Турчин и упита без поздрава:

— **А ко ти је убио тог вука?**

— **Ја, ко ће други** — мирно одговори Марко.

— **Е, вала, лажеш!** — подвикну Османлија.

— **Ја не лажем, Турчине, нити ћу лагати док будем жив, но лажу такви к'о што си ти!** — поносно му одврати дечак.

Турчиново лице нагло поцрвени, он замахну руком и жестоко удари Марка по образу. Хитро и без двоумљења, син Миљана Дрекаловића на то извуче из џемадана, широког појаса, кубуру и сасу олово Турчину у стомак.

Већ следећег дана Марко побеже међу остале Куче који су војевали против Турака и заувек остави овце. Од тада, сваким даном, из боја у бој и из беседе у беседу, Марко Миљанов је све више, и код саплеменика и код љутих непријатеља, растао у очима и у причи као чисто и светло оличење „чојства и јунаштва".

КАД ЈУНАК ВРАЋА ОРДЕНЕ

Будући живот Марка Миљанова тешко може да стане и у већи роман. Остало је забележено да је овај јунак увек ишао у бој на челу чете, неустрашив и љутит на било какву неправду или кукавичлук.

Године 1856. књаз Данило узима Марка Миљанова за перјаника, а после четири године исту титулу добија и од новог књаза Николе.

И према њима се овај изузетни човек опходио једноставно, поносно и праведно као и према својим Кучима.

Обраћајући се перјаницима, сердарима и војводама пред цетињским двором, књаз Никола им рече да би убио сваког Црногорца који није смакнуо ниједну турску главу.

— **Пресвијетли књаже,** — обрати му се Марко — **ја знам једног таквог и он је међу нама.**

— **Реци ми га, Марко, одмах** — љутито га упита књаз.

— **Ви, књаже.**

Како се није слагао с књажевом политиком ћутања и непомагања „браћи Босанцима и Херцеговцима" при њиховој окупацији од Аустро-Угарске, Марко љутито враћа мноштво одликовања и даје оставке на све положаје и титуле које је имао. Од тада је он сасвим приватно лице, без икакве плате или пензије за следећих девет година. Живећи мирно и повучено у Подгорици, у кући Турчина Јуса Мучина, крвника који му 1873. није смео да изиђе на мегдан, Марко гаји пчеле.

ПЕРО УМЕСТО ХАНЏАРА

Аустрија је преко својих људи покушала да искористи овако тежак положај Марка Миљанова, али их је он љутито одбио, рекавши да тим душманима треба ударити сто батина, а да сви, кад је у питању домовина, морамо заборавити и праштати личну увреду.

Оставивши пушку и сабљу, Марко се, око педесете, прихвати другог „свијетлог оружја" — пера и хартије. Желећи да напише све оно што је знао о јунацима и бојевима, чојству и јунаштву и да тако „изведе из мрака оне који за мрак нијесу".

Сричући с муком слово по слово и жалећи се пријатељима да му се рука не слаже тако добро с оловком и папиром као с пушком и ханџаром, Марко ипак успева да иза себе остави дубокоумно и изузетно хумано књижевно дело чија вредност не пролази. Великог животног искуства, строг према другима, а најстрожији према самом себи, скроман и до гроба заљубљен у Црну Гору и братство свих народа, једнако правичан и према Турцима као према својим Кучима, Марко Миљанов успева да још једном јасно осветли своје време и људе у њему.

И. Лончар

НЕОБИЧНЕ НОВИНЕ

Марко Миљанов је у Црну Гору свог времена увео и две необичне новине. **Он је, наиме, био једини мушкарац који се редовно** бријао, чешљао, одржавао личну хигијену **на висини свог имена** и поштовања. **Такође је храбро преломио стародревни обичај да све жене, без обзира на године и положај, љубе** сваког мушкарца у руку. Смартајући то понижавајућим и нехигијенским, **чему се противила већина Црногораца и осуђивала га због тог, Миљанов је, не само у свом дому,** завео ред да жена свакога поздравља усправно **и без понижења, „на равној нози"**.





ДЕЛО ЗА СВА ВРЕМЕНА

Марко Поповић Дрекаловић, по оцу назван Миљанов, рођен је 25. априла пре 145 година у селу Лијешта, код Медуна, у племену Кучи. Према предању, по чудесним знацима, знало се и пре Марковог рођења да ће његова мајка Борика донети на свет по оштроумности и телесној снази изузетно дете.

Својим животом Марко је у потпуности оправдао легенду. И данас се перјаник, војвода и писац Марко Миљанов сматра можда највећим црногорским јунаком.

Четовођа и херој из многих бојева, од којих је највећи и најзначајнији онај на Фундини 1876, где је Марко са својих неколико пута мање бораца разбио 9000 Турака. Миљанов се од своје педесете, научивши тек тад да пише, латио пера и до 2. фебруара 1901. кад је умро у Херцег-Новом, написао неколико књижевних и историјских дела непролазне вредности. Главна дела су му: Примјери чојства и јунаштва, Племе Кучи у народној причи и пјесми, Живот и обичај у Арбанаса, Нешто о Братоножићима

НЕ ЛЕТИ ПРЕМА СУНЦУ!

Све Миносове бродове чувала је јака стража и Дедал је схватио да је једини пут у слободу — ваздух.

Два орача посматрала су необична летећа створења.

— Да ли су то птице?

— Не, никада до сада нисам видео толике птице!

— То су људи! Летећи људи — повикао је изненада један од њих. — **То је невероватно!**

Два човека су летела. Један се звао Дедал, а други његов син Икар.

КАКО ПОБЕЋИ

У митологији старих Грка Дедал је остао као познати градитељ и чувени атински мајстор занатских вештина. Вешт(е) руке Дедала одвеле су га једног дана и на Крит којим је владао краљ Минос. У граду Кнососу Дедал је услуживао Миноса и његову породицу правећи им лутке које су изгледале као живе.

Легенда каже да је Миносова жена Пасифаја заљубљена у светог белог бика једног дана подарила живот чудовишту које је названо Минотаур: пола човек, пола бик. Желећи да сакрије од света Минотаура, Минос нареди Дедалу да сагради утврђење у Кнососу у које ће доживотно да затвори Минотаура и Пасифају.

Тако је настао чувени лавиринт, сплет ходника у који су затворени Пасифаја и Минотаур да никад не нађу излаз.

Дедал је тада пожелео да се врати у Грчку. Али краљ Минос није желео да се одрекне услуга вештог градитеља. Године су пролазиле и у Дедалу је све више расла жеља да се врати у родну земљу. Размишљао је о томе како да побегне. Са Крита није било лако побећи јер је све Миносове бродове чувала јака стража. Дедал је схватио да је једини могући пут у слободу — ваздух.

Почео је да скупља птичја пера. Увезујући бочна пера заједно, а мала излепивши воском, Дедал је конструисао крила за летење и то два пара: једна за себе, друга за сина Икара, који се родио у његовом браку са Наукратом, једном од Миносових робиња.

Пошто је причврстио крила Икару он му рече:

— Сине мој, опомињем те. Немој летети сувише високо да ти сунце не би отопило восак, нити се спуштај сувише ниско да ти перје не овлажи море.

Дедал је затим завукао руке у своја крила, па су заједно полетели.

— Лети сасвим уз мене — викао је Дедал сину.

НА ИКАРИЈИ . . .

Док су летели изнад Крита на североисток машући крилима, рибари, пастири и орачи који су их гледали, помислише да су богови.

Када су већ оставили Крит, нека друга острва и летели изнад отвореног мора, мали Икар не издржа и заборављајући очева упозорење поче да узлеће према сунцу уживајући у моћи својих огромних крила.

Дедал у једном тренутку погледа преко рамена, али Икара више није видео. Само су се на таласима под њим видела разбацана птичја пера. Сунчана топлота отопила је восак на крилима и Икар је пао у море.

Легенда каже да је Дедал летео једно време над морем док није пронашао Икарово тело, узео га и сахранио на оближњем острву које је после названо Икарија.

Дедал је затим летео даље према западу док није слетео да своја крила посвети Аполону и да му сагради и храм са златним кровом. Касније се скрасио на Сицилији где га је гостољубиво примио краљ Кокал. На Сицилији је сазидао низ лепих грађевина и стекао велики углед и славу која је допрла и до наших дана.

* * *

У Петсофи на Криту нађена је гомила глинених људских глава и удова са рупама кроз које је могла да се провуче врпца. Ако се претпостави да су ти делови некада били причвршћени за дрвену притку, онда би то могли бити остаци Дедалових лутака које су представљале богињу Плодности. Ове лутке су висиле о гранама воћака, удови су им се клатили на ветру што је воћкама требало да осигура плодност. Једна таква лутка, окачена о воћку, види се и на чувеној златној плочи из ризнице на Акропољу у Микени.



ПОВЕРИЛАЦ МРТВИХ

ПОСЛЕДЊИ ДАНИ ДИВЉЕГ ЗАПАДА

ЉУДИ ИЗ ПЛЕМЕНА ОСЕЦ ТАЈАНСТВЕНО СУ УМИРАЛИ СВЕ ДОК СЕ ЈЕДНОГ ДАНА У ФЕРФЕКСУ НИСУ ОБРЕЛА ЧЕТИРИ СТРАНЦА...

Тридесетог марта 1923. године пред поноћ у јувелирској радњи Вила Бакстера у Ферфексу у Оклахоми одјекнуо је хитац. Десет минута касније шериф је био на месту догађаја. Затекао је Бакстера с ловачком двоцевком и под прозором леш човека с великом раном на прсима.

— Седео сам кад се овај појавио на дворишном прозору! — јувелир показа мртваца. — **Опалио сам и убио лопова, шерифе!**

Шериф се саже и погледа мртваца.

— Аса Кирби! — рече. — **Стари знанац! Ту протуву сам већ два пута стрпао у бувару! Сигурно је бацио око на твоје дијаманте, Виле!**

Случај је за шерифа био јасан. Нимало чудним није му се учинило то што је Бакстер у глуво доба ноћи био у радњи, а ни то што је уза се имао напуњену ловачку пушку.

— Послаћу људе да однесу леш! — шериф пође вратима. — **Здраво, Виле!**

Чим је остао сам, Вил Бакстер је дигао телефонску слушалицу и окренуо бројчаник.

— Све је у реду, Биле! — рече кад је добио везу. — **Можеш мирно да спаваш!**

Вил Бакстер се варао. Није слутио да ће убрзо с Билом, како су сви у Ферфексу једноставно називали Вилијема Хола, стајати пред федералним судом.

ШЕГРТ У »РУПИ У ЗИДУ«

Три дана пре него што је јувелир убио провалника у Ферфексу је, тачно у поноћ, дошло до тешке катастрофе. У вили Вила Смита одјекнула је експлозија. У пожару који је затим избио, кућа је изгорела до темеља, а с њом Вил, његова жена Рита и две кћери.

Вил и Рита су били Индијанци из племена Осец које су бледолики протерали из слободних прерија и затворили у резерват с мало шкрте земље и много суровог камења у Оклахоми. Као и сва његова црвена браћа, живели су у беди док на земљи Индијанаца, крајем века, није откривен петролеј. Тада су се нагло обогатили.

У зору после експлозије поглавице Осеца, одевене у рухо предака с пернатим украсима на главама, састале су се крај логорске ватре. Дуго су већали и на крају је најписменији међу њима срочио писмо Великом белом оцу у Вашингтону. У писму су описали ружне ствари које се дешавају откад су Индијанци постали богати власници петролејских поља... Одједном су Осеци почели напрасно да умиру од бољки на које се никад нису жалили, а понекад и од метака. Најчудније је било да се тек после изненадне смрти неког Индијанца сазнало да је пливао у дуговима, или да је тајно продао земљу с петролејским изворима. Обично је тајни поверилац,. или купац, био мистер Бил Хол који се последњих година силно обогатио.

Индијанско писмо је из Беле куће хитно отишло у ФБИ, а још исте вечери екипа агената је отпутовала за Ферфекс. Сутрадан су агенти почели да чепркају по прошлости Вилијема Била Хола.

У седамнаестој години Бил Хол је због скитње и ситних крађа одседео неко време у џорџтаунском затвору у Тексасу. У двадесетој години доспео је у чувену „Рупу у зиду" где су царевали „Дивљи јахачи" Буча Касидија и Санданс Кида. Није био храбар, нити је баратао „колтом", па су га груби момци из „Рупе у зиду" најурили.

Бил Хол је отишао у Оклахому, у Бандитска брда где се налазио резерват Осец Индијанаца и где су идеално склониште имале разбојничке банде. Спријатељио се с власником једног шатора — продавнице. Власник је изненада нетрагом нестао, а Бил је наследио његову трговину. Муштерије су му били бандити и понеки Индијанац. За порекло робе коју је продавао нико се није бринуо.

Ускоро је нека банда почела да пљачка Индијанце, а у исто време Бил је почео да продаје свеже месо по удаљеним фармама, па чак и у Ферфексу. Индијанци су се жалили шерифу али ко је уважавао жалбе „вашљивих дивљака".

ЗИД ЋУТАЊА

Бил је једног дана дошао да наплати дуг од једног Индијанца, али је стигао прекасно: дужник је умро неколико сати раније. Тог часа синула је Билу Холу изванредна идеја. На индијанчевој признаници је испред износа дуга додао две-три цифре. Затим је, уз помоћ неког адвоката, поднео тужбу суду и добио покојниково имање и стоку. Од тога дана више није могао да умре ниједан Индијанац, а да не искрсне поверилац Хол с чопором сведока.

Кад дужници нису у довољном броју умирали природном смрћу, почели су да гину од разноразних случајева, најчешће од метка. Бил Хол је увек имао среће: увек је могао да наплати дуг.

Пред крај века у индијанском резервату је откривена нафта. Осеци су постали богаташи. Бил Хол је осетио животну шансу. Научио је како се наплаћују непостојећи дугови. Посао је цветао, јер је већ 1920. године шатор-продавницу у Бандитским брдима заменио за велики ранч, стоку, расне коње, банку, трговачке магазине и погребно предузеће, које је пословало рентабилније од било код другог у Ферфексу и околини.

До ових података агенти ФБИ су дошли релативно лако, али кад су почели да се распитују о механизацијама Била Хола у последње три године, ударили су о зид ћутања.

— Људи се плаше да говоре! — јавили су централи. — **Чекамо инструкције!**

— Наставите посао — стигао је одговор. — **Нека мисле да сте немоћни!**

ЗАМКА СЕ СКЛОПИЛА

У следећих неколико дана у Ферфексу су, у различито време и с разних страна, стигла четири човека. Један је био трговац стоком, други бушач петролеја, трећи агент осигуравајућег друштва, а четврти пунокрвни Индијанац и врач из племена Сона. Сви су они по читав дан лутали градом и околином тражећи муштерије.

После месец дана, крајем маја, та четири човека која никад у Ферфексу нису између себе изменила ниједну реч састала су се у једној шпиљи у Бандитским брдима. Четири специјална агента ФБИ дуго су измењивали информације до којих су дошли и резултат тог разговора била је комплетна слика Била Хола и његове злочиначке каријере.

Отресити Индијанац Чарли Вајтхорн — Бела Труба први је посумњао у несрећне случајеве од којих су умирала његова сабраћа. На једном племенском саветовању гласно је изрекао своје сумње против Била Хола, а после је те сумње поновио и у једном салуну у граду. Тада је нестао. Нашли су га с метком у челу

Џо Жути Коњ је на самрти повраћао белу пену. Индијанци Бил Стесин мајс



МИНИ-КВИЗ

1. Знате ли ко је пронашао непромочиву тканину за кишне огртаче?
2. Како се зове највећа река у Индокини?
3. Орлови живе у целом свету сем у...?
4. Шта је папаја?
5. Знате ли ко је режирао филм „Љубавни живот Будимира Трајковића"?

ОДГОВОРИ:

1) Енглески хемичар Чарлс Мекинтош (1766—1843); 2) Меконг. Дугачка је 4500 а пловна преко 2500 километара. Извире на Тибету а протиче кроз Кину, Лаос, Кампућију и Вијетнам. Утиче великом делтом у Јужно кинеско море; 3) Сем на Новом Зеланду и на Антарктику; 4) Папаја (Carica) је биљка пореклом из Мексика и гаји се у многим топлим пределима света, нарочито у Индији и Кини због укусних плодова величине мање диње. Сем плодова познатих под називом папаја или мексиканска папаја, млечни сок и сок из листова употребљавају се у млекарству. У млечном соку налази се пепински састојак који згрушава млеко. Семенке служе као зачин; 5) Режисер Дејан Караклајић.

ИНДИЈАНАЦА

гор у бацању ножева, и Нина Смит, вештак у бацању ласа, умрли су грчећи се од болова у стомаку пошто су их неки странци частили вискијем. Сви су били дужници Била Хола.

Берни Мак Брајд, бели власник богатог петролејског поља, велики пријатељ Индијанаца, скупио је податке о злочинима у резервату Осеџа и кренуо у Вашингтон да их да на увид Конгресу. Тамо никад није стигао. Његов унакажени леш пронашли су поред железничке пруге код Медоуса у Мериленду.

Бил Хол је уз помоћ лажних сведока и докумената приграбио имања Индијанца Џорџа Гретхарта и још неколицине његових саплеменика.

ПОДМЕТНУО ПАКЛЕНУ МАШИНУ

У пролеће 1921. године Бил Хол је смислио највећу операцију у животу. Стара Индијанка Лици Роун располагала је готовином од 330.000 долара и петролејским изворима који су ту готовину стално увећавали. Бил Хол је саставио листу њених наследника: кћерка Ана Браун и Рита Смит и нећака Моли. Затим је свог сестрића Ернеста Буркхарта, лепушкастог лењивца, мекушца и превртљивца који је у његовим рукама био послушна марионета, натерао да се удвара Моли и да се најзад њоме ожени.

Маја исте године ловци су у планинској провалији близу Ферфекса нашли леш Ане Браун. У смртовници је писало да је погинула услед пада у понор, али није било забележено да је поврх тога имала метак у лобањи. Месец дана касније, напрасно је умрла њена мајка Лици. Лекар је констатовао срчану кап, али су сви знали да је стара Лици била кадра да се без застајкивања у свако доба успне на врх Бандитских брда. На Лициној сахрани појавио се њен полубрат Хенри Роун — Шарени Коњ за кога Бил Хол дотад није знао. После сахране је потенцијални наследник Лици опет нестао, али су га ипак у фебруару 1923. године нашли с неколико метака у прсима у близини Ферфекса.

Бил Хол је 26. марта 1923. године отпутовао из Ферфекса на сточни сајам у Канзас. Два дана касније изгорела је породица Рите Смит. Једина наследница огромног богатства сад је била Моли Буркхарт, жена Холовог сестрића.

Дан после пожара Хол се вратио у Ферфекс. После подне се о нечем договарао с јувелиром Бакстером у усамљеном хотелском углу. Увече је послао Асу Кирбија у крађу. Рекао му је да ће до пред зору задржати Вила Бакстера за карташким столом. Кирби није имао времена чак ни да се изненади кад је Вил Бакстер на њега испалио два хица. Аса Кирби је морао да нестане, јер је он, по Холовом наређењу, подметнуо паклену машину у вилу Рите и Вила Смита.

Специјални агенти су све те податке поткрепили необоривим доказима и сведоцима. На маратонском суђењу Вилијем Бил Хол је био осуђен на доживотну робију, а његови саучесници, међу којима и јувелир Бакстер, на краће казне.



Индијанци из племена Осеџ нису више напрасно умирали од непознатих болљки, или метка из потаје

А. Р.

ФУДБАЛСКО СВЕЗНАЊЕ

Године 1951. о титули првака одлучила су два стота дела гол-количника: Црвена звезда имала је 35 бодова и гол-количник 2.38 (50:21), а Динамо 35 бодова и гол-количник 2.36 (45:19).

Лазар Тасић, фудбалер ОФК Београда, Црвене звезде и Челика, играо је у 17 првенстава.

Своју највећу победу у борби за бодове Партизан је постигао 1950. године над екипом Будућности из Титограда — 10:0.

Највећи број голова у Првој лиги примио је осјечки Пролетер у првенству 1955/56. — 94 на 26 утакмица.

Највећа посета на једној прволигашкој утакмици забележена је 7. новембра 1976: за сусрет Црвена звезда — Партизан биле су продате 90.142 карте.

Рекордер у броју одиграних прволигашких утакмица је Ибро Биоградлић (Сарајево) који је дрес свога клуба носио 317 пута.

Титулу првака са највише доживљених пораза у првенству освојио је Хајдук 1973/74. — био је поражен седам пута.

Највећи скок са последњег места начинила је тузланска Слобода у првенству 1970/71. — она је јесењу сезону завршила последња, осамнаеста, а на крају пролећног дела такмичења заузела је 10. место



Једини фудбалери који су били четири пута најбољи стрелци Прве лиге су Слободан Сантрач (ОФК Београд) и Тодор Веселиновић (Војводина).

Највише голова Црвеној звезди дао је Партизан (1:7 у првенству 1953/54).

Поред наших судија, у првенству 1956/57. судиле су и италијанске судије у нашој Првој лиги, а 1957/58. аустријски и италијански арбитри.

Број клубова или систем такмичења у послератним фудбалским шампионатима мењао се 11 пута.

Своју највећу победу загребачки Динамо постигао је 1946/47, када је савладао екипу сарајевског Жељезничара са 9:1.

Рекордери у броју освојених титула првака (4) као тренери су А. Немеш и Миљан Миљанић. Први је тренирао БСК, а други Црвену звезду.

Олимпија је у 13 првенстава 13 пута била гост Сарајева и 12 пута доживела је поразе.

Мостарски Валеж добио је две утакмице постигавши по пет голова које су дали исти играчи: 1966/67. над Војводином 5:3 (свих пет голова дао је Главовић) и 1967/68. над Марибором 5:1 (свих пет голова дао је Бајевић).

БИМ И БУМ



НЕ! НИ ГОВОРА! БИСКВИТИ СУ ЗА ГОСТЕ!
К'О ДА ГОСТИ ИМАЈУ ФИНИЈА УСТА ОД НАС!



ЈЕ Л' ТО ТАЈ ЧУВЕНИ ДРЕСИРАНИ НОЈ?
ЛИЧНО ОН! ПОКАЖИ ИМ, ОСКАРЕ! НАПРАВИ СЕ МРТАВ!



МАМА ЈЕ УПРАВО ИСПЕКЛА БИСКВИТЕ! ИМАМ ИДЕЈУ ЗА ЈЕДНУ ОПКЛАДУ ЗА КОЈУ НАМ ЈЕ ОСКАР ПОТРЕБАН!
УСТУПИЋУ ВАМ ГА НА ПОЛА САТА... ЗА ПЕТ 'ИЉАДА!
ЗАНИМЉИВО!



ЛАКО МУ ЈЕ ДА ВАРИ КУТИЈЕ ОД КОНЗЕРВИ! НЕК СВАРИ ЈЕДАН МАМИН БИСКВИТ!
ДЕСЕТ 'ИЉАДА ДА ЋЕ ГА СВАРИТИ!
ЈАДНА МАМА!



ИЗГЛЕДА ДА ЋУ ДОБИТИ ОПКЛАДУ!
ТО ВИ МИСЛИТЕ!



ПОЈЕО ГА ЈЕ!
АЛ' ТРЕБА И ДА ГА СВАРИ!
НАПРАВИ СЕ МРТАВ, ОСКАРЕ!



НЕБЕСА! БИСКВИТ ЋЕ ГА УБИТИ! БРЗО ЛЕК ЗА СТОМАК!
ПССТ, ОСКАРЕ! УСТАНИ!
!



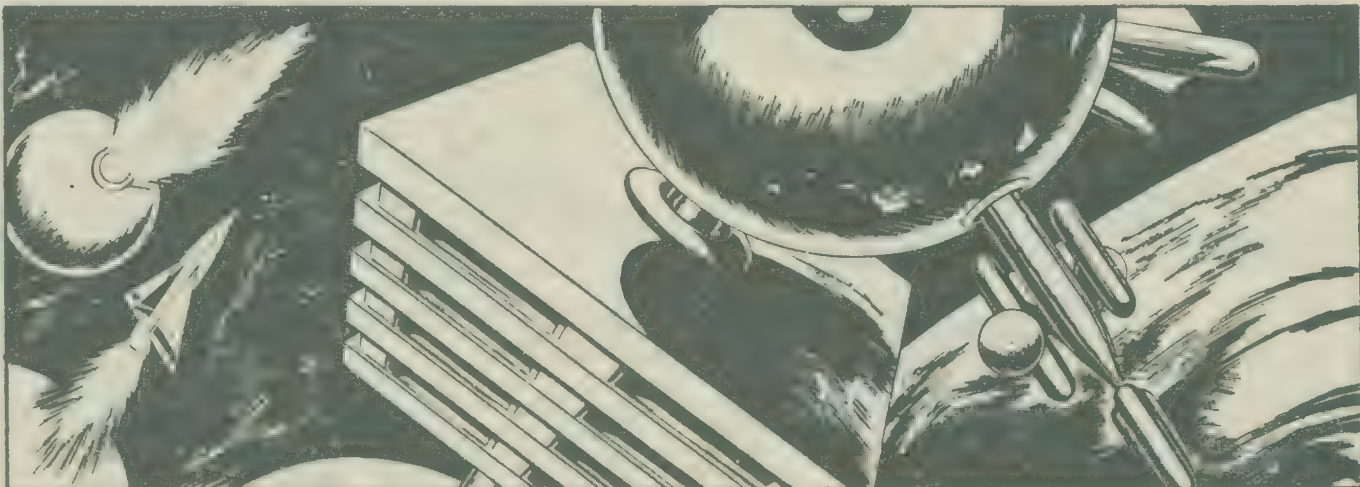
ШТА? НА НОГАМА ЈЕ... ЧИО И БОДАР! ПЛАЋАЈТЕ, ИНСПЕКТОРЕ!
ТАЧНО!
© King Features Syndicate, Inc., 1977.

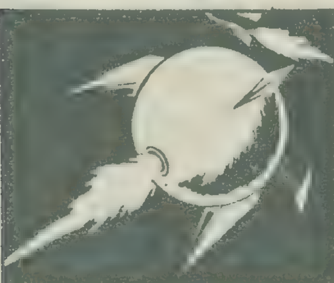


ОНЕСВЕСТИО СЕ ОД КОНЗЕРВИ, А БИСКВИТ ГА ЈЕ ИЗЛЕЧИО!
ЈАСНО!
УПОМОЋ! МИС АЛГЕБРО!
World rights reserved.
MIKE SENICH 12-4

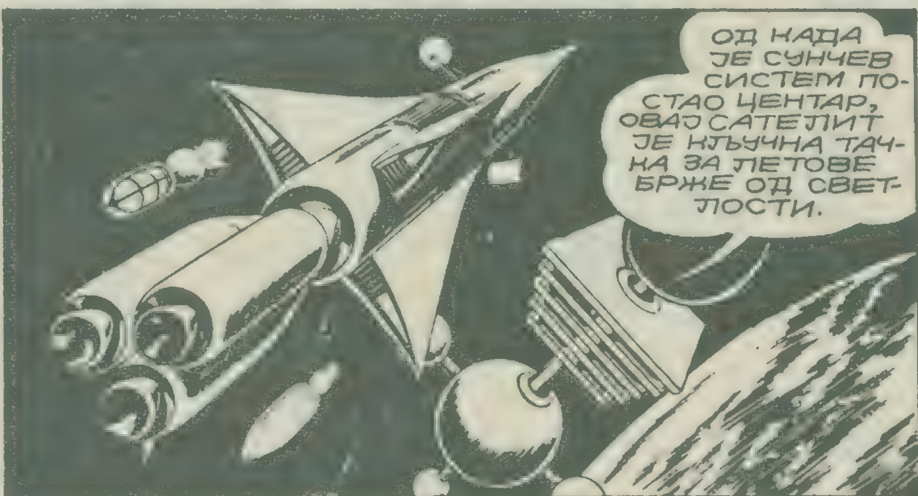
ФЛАШ ГОРДОН: ЗЛАБ

У ОРБИТИ ПЛАНЕТЕ ЈУПИТЕР, НОВ ЏИНОВСКИ САТЕЛИТ СЛУЖИО ЈЕ КАО ТРАНЗИТНА СТАНИЦА ЗА МЕЂУЗВЕЗДАНЕ ЛЕТОВЕ.





БРОДОВИ СА ДАЛЕКИХ ЗВЕЗДА, ПУТУЈУЋИ БРЖЕ ОД СВЕТЛОСТИ, ОВДЕ СУ УКРШТАЛИ ПУТЕВЕ.
















У ТОМ ТРЕНУТНУ, НА ЈЕДНОМ ОД УЗЛЕТИШТА СТАНИЦЕ...
ЗЕМАЉСКИ ЛЕТ БРОЈ 403, СПРЕМАН ЗА ПОЛАЗАК! МОЛИМО ПУТНИКЕ ДА СЕ УКРЦАЈУ НА УЛАЗУ 37!

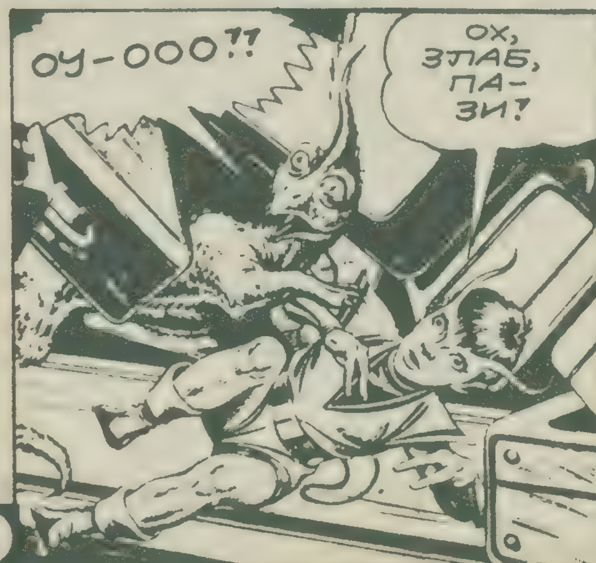

ЏОНИ! НЕ БУЉИ ТАКО У ЊИХ... ТО ЈЕ НЕПРИСТОЈНО!

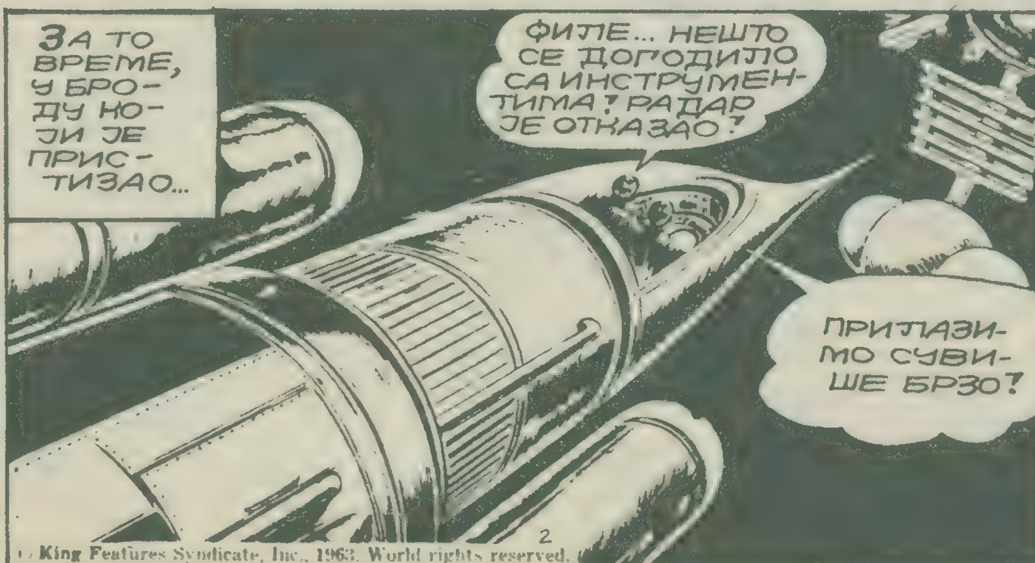

НАРОДИ РАЗЛИЧИТИХ РАСА СУ БИЛИ БЛИЗУ...
ГЛЕДАЈ, ЕКСТ! ЗЕМЉАНИ СУ ФИНИ... ПОКАЗУЈЕ МИ ДА МУ ЈЕ ДРАГО ШТО МЕ ЈЕ СРЕО!


ДА, ВЕОМА ФИНИ! А САДА ТЕ МОРАМ ПРЕДАТИ ТВОЈОЈ СТЈУАРДЕСИ, МИКИ...
И МЕНИ ЈЕ, ТАКОЂЕ, ДРАГО!


...ТВОЈ ЛЕТ ЈЕ КРОЗ ДЕСЕТ МИН... М-МИКИ!!
ХЕЈ! ЗЛАБ! СТАНИ!


МИКИ! ВРАТИ СЕ ОВАМО! ЗАКАСНИЋЕШ НА ЛЕТ!!
МОЈЕ ЉУБИМЧЕ, ЗЛАБ! НЕ МОГУ ДА ГА ОСТАВИМ!!


ОУ-ООО!!
ОХ, ЗЛАБ, ПАЗИ!


ЗА ТО ВРЕМЕ, У БРОДУ КОЈИ ЈЕ ПРИСТИЗАО...
ФИЛЕ... НЕШТО СЕ ДОГОДИЛО СА ИНСТРУМЕНТИМА! РАДАР ЈЕ ОТКАЗАО!
ПРИЛАЗИМО СУВИШЕ БРЗО!

НЕШТО КАСНИЈЕ, СВИ ИНСТРУМЕНТИ СУ ПОТПУНО ОТКАЗАЛИ.
ХЕЈ! ГЛЕДАЈ!
УКЉУЧИ КОНТРАМОТОРЕ! СУВИШЕ БРЗО ПРИЛАЗИМО!

ПУТНИЧКИ БРОД ДОЛАЗИ ПОГРЕШНИМ КУРСОМ!

ПРЕКАСНО! ПУТНИЦИ, ПРИПРЕМИТЕ СЕ ДА НАПУСТИТЕ БРОД!
ПАЖЊА! ИЗБАЦИТЕ ЦЕВ ЗА СПАСАВАЊЕ, У ПИТАЊУ ЈЕ ЗЕМАЉСКИ БРОД!

БЕЗ ПАНИКЕ! СМИРИ СЕ, ДЕДИЦЕ! НА ВРЕМЕ ЋЕ НАС ИЗВУЋИ ОДАВДЕ!

ПОЖУРИ СА ТОМ ЦЕВИ! БРОД ГОРИ!
ФЛАШ! ДОБРО ЈЕ ШТО СИ ТУ ДА ПОМОГНЕШ!

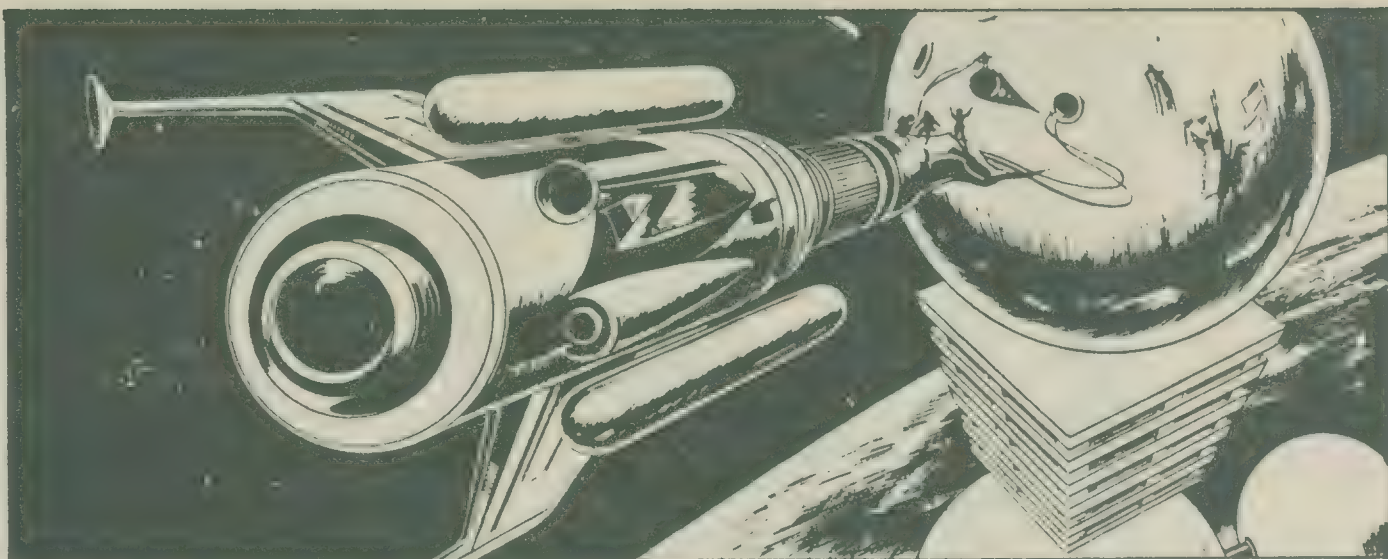
ВАТРА ЈЕ УГАШЕНА! НАДАМ СЕ ДА СУ НА ВРЕМЕ СТИГЛИ ДО ПИЛОТА!

СРЕЋОМ, СВИ СУ СПАШЕНИ!
СПОЉАШЊИ ОМОТАЧ СМО ПОПРАВИЛИ, ФЛАШЕ. АЛИ, ИМАЋЕ ЈОШ ДОСТА ДА СЕ РАДИ!

УХ, ЗЛАБ! НЕ ЗНАМ КАКВА ЈЕ ОНО ЛОМЉИВА БИЛА. АЛИ, ЗАКАСНИЛИ СМО НА ЛЕТ И... ИЗГУБИЛИ СЕ!

3

ЕКИПА ЗА ИНТЕРВЕНЦИЈЕ РАДИЛА ЈЕ ВЕОМА БРЗО.

















И ДОК ЈЕ ЛУТАО КРОЗ МЕЂУЗВЕЗДАНИ ТЕРМИНАЛ, МИКИ И ЗЛАБ СУ БИЛИ ЗБУЊЕНИ ХОДНИЦИМА И ОДАЈАМА.











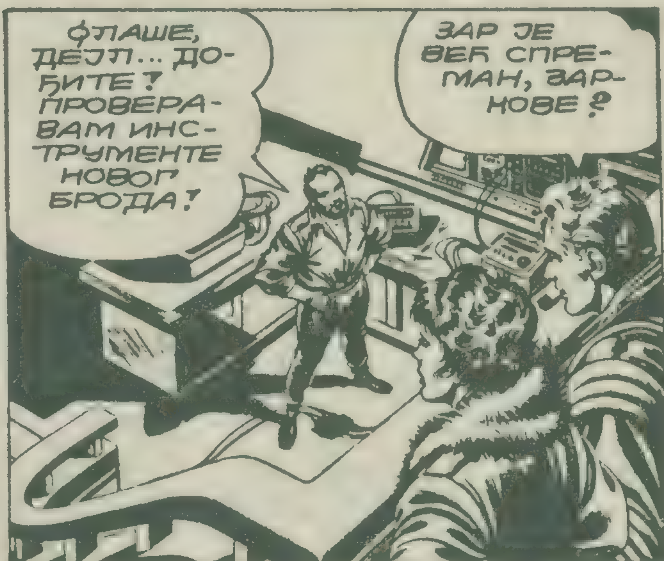
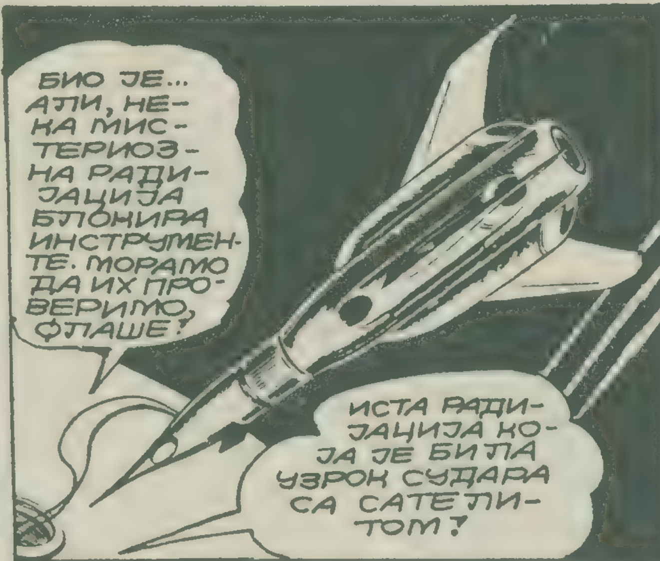









МАЛИ МИКИ ЈЕ БИО ТАКО СИМПАТИЧАН! ЖАО МИ ЈЕ ШТО ОДЛАЗИ...
ПРОПУСТИО ЈЕ ЛЕТ... МОРАЋЕ ДА ГА ЗАДРЖЕ НА САТЕЛИТУ, У КАРАНТИНУ, ДОК ГА НЕ ОДВЕДУ КУЋИ!

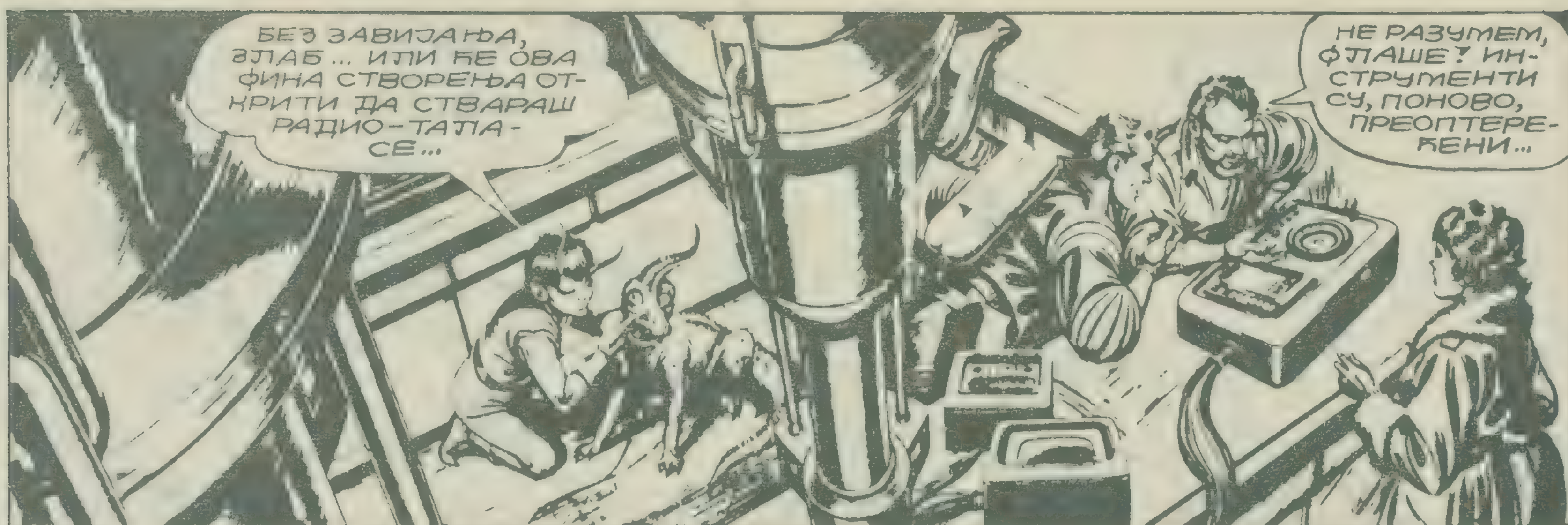
ЗНАМ, ФЛАШЕ! СИГУРНО ЈЕ, ЈАДНО ДЕТЕ, УСАМЉЕНО!

ФЛАШЕ, ДЕЈЛ... ДОЂИТЕ! ПРОВЕРАВАМ ИНСТРУМЕНТЕ НОВОГ БРОДА!
ЗАР ЈЕ ВЕЋ СПРЕМАН, ЗАРКОВЕ?

БИО ЈЕ... АЛИ, НЕКА МИСТЕРИОЗНА РАДИЈАЦИЈА БЛОКИРА ИНСТРУМЕНТЕ. МОРАМО ДА ИХ ПРОВЕРИМО, ФЛАШЕ!
ИСТА РАДИЈАЦИЈА КОЈА ЈЕ БИЛА УЗРОК СУДАРА СА САТЕЛИТОМ!

КАКВА ЈЕ ТО БУКА ТАМО?
УХВАТИО САМ ОВУ ДВОЈИЦУ ДОК СУ ПОКУШАВАЛИ ДА СЕ ЧВУКУ!
МИКИ!

КАКО МОЖЕТЕ ДА БУДЕТЕ ТАКВИ? ОН ЈЕ САМО УСАМЉЕН...
ЖАО МИ ЈЕ АЛИ...

ГЛЕДАЈ! ИНСТРУМЕНТИ СУ ПОНОВО ОТКАЗАЛИ! РАДИЈАЦИЈА!
МОЖЕШ ЛИ УТВРДИТИ ИЗВОР, ЗАРКОВЕ?


ТИШИНА, ЗЛАБЕ! ОВИ ДИВНИ СТРАНЦИ НЕ МОРАЈУ ДА ЗНАЈУ ДА ЈЕ ТО ЗБОГ ТВОГ ЧРЉАЊА... ПОСЛАЛИ БИ НАС ОДАВДЕ ЗАУВЕК!!


БЕЗ ЗАВИЈАЊА, ЗЛАБ... ИЛИ ЋЕ ОВА ФИНА СТВОРЕЊА ОТКРИТИ ДА СТВАРАШ РАДИО-ТАЛАСЕ...
НЕ РАЗУМЕМ, ФЛАШЕ! ИНСТРУМЕНТИ СУ, ПОНОВО, ПРЕОПТЕРЕЋЕНИ...


УЗРОК МОЖЕ ДА БУДЕ ЈЕДИНО РАДИЈАЦИЈА. ИПАК, НЕ МОЖЕМО ДА ЈЕ ОТКРИЈЕМО!


МОРАЋЕМО ДА ПОНОВО МОНТИРАМО ИНСТРУМЕНТЕ У БРОД, ФЛАШЕ!
ЗБОГ ТОГА ЋЕ КАСНИТИ ПРОБНИ ЛЕТ, ЗАРКОВЕ?


ДОК СУ ОНИ ЗАУЗЕТИ, МИ ЋЕМО СЕ УПОЗНАТИ! СТАВИЋУ ЈЕДАН УМЕТАК У ТВОЈЕ УХО, А ЈЕДАН У СВОЈЕ...


...И МАЛИ КОМПЈУТЕР-ПРЕВОДИЛАЦ ЋЕ НАМ ПОМОЋИ ДА СЕ РАЗУМЕМО. ПА, МОЈЕ ИМЕ ЈЕ ДЕЈЛ...
ДЕЈЛ? ЛЕПО. ДА, ЈА ТЕ РАЗУМЕМ. ЧУДНО!


КАСНИЈЕ, У УПРАВИ САТЕЛИТА...
БРОД СА МИКИЈЕВЕ ПЛАНЕТЕ ДОЛАЗИ КРОЗ МЕСЕЦ ДАНА?
МОЖЕ ЛИ БИТИ СА МНОМ ДО ТАДА?


ПИТАЋУ!
ПОСЛЕДЊИ ИЗВЕШТАЈ О ПУТНИЦИМА! СВИ СУ ТУ ОСИМ БРИНА, ЊИХ НЕМА!


БРИНОВИ? СХВАТАТЕ ЛИ ОПАСНОСТ? ДАЈТЕ МИ ШЕФА ТАЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ!

ДР ЗАРКОВ И ФЛАШ И ДАЉЕ ПРИПРЕМАЈУ ЗЕМАЉСКИ БРОД ЗА ПРОБНИ ЛЕТ.

ТО ЈЕ, ФЛАШЕ! САДА СУ СВИ ИНСТРУМЕНТИ ИСПРАВНИ!

ИДЕМО ДА ИХ ПОСТАВИМО НА БРОД. НАДАМ СЕ ДА ИХ ЋУДЉИВА РАДИЈАЦИЈА...

НЕЋЕ ПОНОВО ОНЕСПОСОБИТИ!

ПОНОВО ЋЕМО ПРОВЕРИТИ СИСТЕМЕ, ФЛАШЕ! А ОНДА МОЖЕШ НА ПРОБНИ ЛЕТ!

АКО ДОБРО ИСПАДНЕ, БИЋЕ ТО ПРВИ МЕЂУЗВЕЗДАНИ ПУТНИЧНИ БРОД!

ЈА САМ ЧЕСТО ЛЕТЕО БРЖЕ ОД СВЕТЛОСТИ, ГОС'Н ФЛАШЕ! МОГУ ЛИ СА ВАМА?

ЖАО МИ ЈЕ, МИКИ! НЕКИ ДРУГИ ПУТ, ПОСЛЕ ПРОБНОГ ЛЕТА!

ТО ЈЕ ПРЕКАСНО! ДО ТАДА ЋЕМО БИТИ КУЋИ НА ДАГОРУ! АЛИ, ВИДЕЋЕШ, ЗЛАБ- УКРЦАЋЕМО СЕ НЕКАНО! САДА ?

У ДРУГОМ ДЕЛУ ТЕРМИНАЛА ЈАВИЛЕ СУ СЕ НОВЕ НЕПРИЛИКЕ...

ЦЕНТРАЛА! БРИНОВИ СУ МЕ НАПАЛИ И ОДУЗЕЛИ МИ ОРУЖЈЕ! НЕ ЗНАМ ГДЕ СУ КРЕНУЛИ!

САДА СУ И НАОРУЖАНИ! БРАЋА БРИН... ТРИ ОЧАЈНА МЕЂУПЛАНЕТАРНА КРИЈУМЧАРА! СУДАР ИМ ЈЕ ОМОГУЋИО БЕКСТВО ИЗ ЋЕЛИЈА!

НЕЋЕ СТИЋИ ДАЛЕКО, ШЕФЕ...!

НОВО ЗАКАШЊЕЊЕ, ФЛАШЕ! СВИ ЛЕТОВИ СУ ОБУСТАВЉЕНИ! НАОРУЖАНИ КРИМИНАЛЦИ СУ НЕГДЕ У САТЕЛИТУ!


... ТРОЈИЦУ КРИМИНАЛАЦА ЈЕ ТРЕБАЛО ПРЕДАТИ ЗЕМЉИ. АЛИ, ПОБЕГЛИ СУ! НАОРУЖАНИ СУ И ПОКУШАЋЕ, ВЕРОВАТНО, ДА УМАКНУ СА САТЕЛИТА!
КАКВА НЕСРЕЋА? ЈОШ ЈЕДНО ОДЛАГАЊЕ ПРОБНОГ ЛЕТА!


ПОТРЕБНИ СУ НАМ ДОБРОВОЉЦИ ДА ИХ САВЛАДАМО!


СВИ ЛЕТОВИ ОТКАЗАНИ... СТРАЖА ЋЕ БИТИ ПОСТАВЉЕНА У БРОДОВЕ ДОК СЕ КАЖЊЕНИЦИ НЕ УХВАТЕ!
БОЉЕ ДА СЕ ПРИКЉУЧИМО ПОТЕРИ, АКО МИСЛИМО ДА ИСПРОБАМО ТАЈ БРОД!

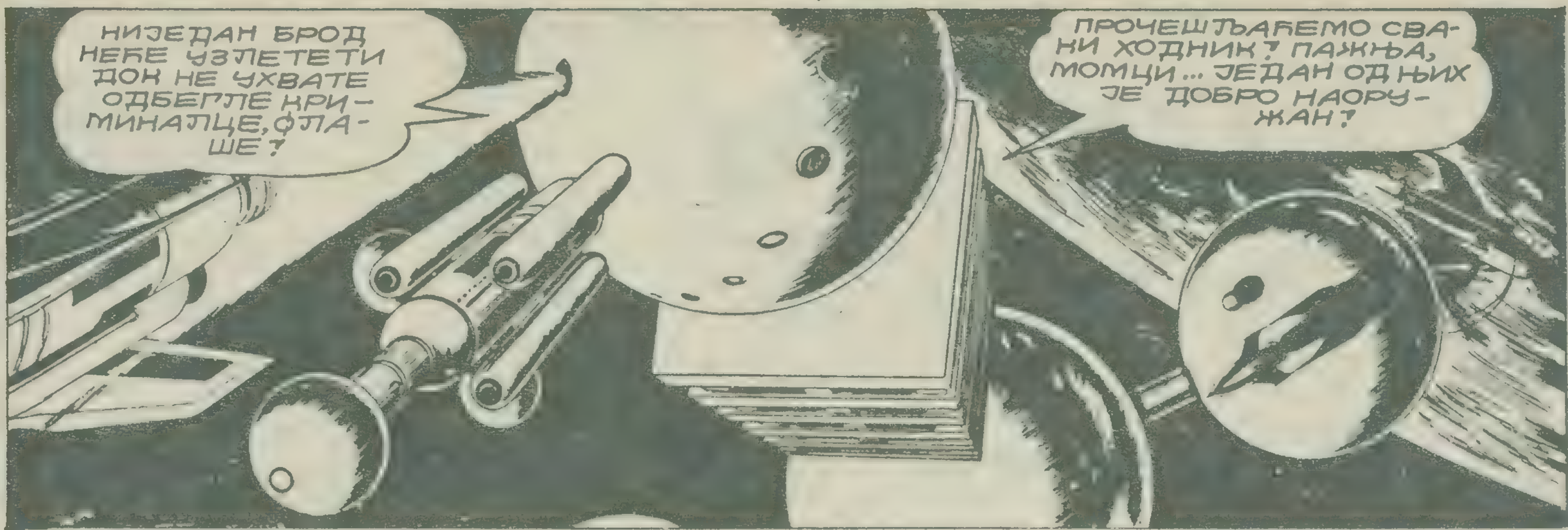

МОГУ ЛИ И ЈА ДА ПОЂЕМ, ГОСПОЂИЦЕ ДЕЈЛ?
НЕ, МИКИ... ОСТАНИ У КРЕВЕТУ! ТУ СИ НАЈСИГУРНИЈИ! ЛАКУ НОЋ!


АЛИ, ЧИМ ЈЕ ДЕЈЛ ОТИШЛА...
ЕВО ЧУВАРА ФЛАШОВОГ БРОДА! САКРИЋЕМО СЕ И ЛЕТЕТИ СА ЊИМ!


ИЗВИНИ АКО ТЕ ЈЕ ЗАБОЛЕЛО ЈАКО, ЗЛАБ... АЛИ, ОД ТВОГ СКИЧАЊА ИНСТРУМЕНТИ ЋЕ ИМ ПОЛУДЕТИ...
УУУУУ!


КЛАНГ!! БЗЗ... БЗЗЗЗЗ...
?!!


ЗА ТО ВРЕМЕ, У САТЕЛИТУ, БРАЋА БРИН, БЕГУНЦИ...
ТАМО ЈЕ АРСЕНАЛ ОРУЖЈА! АКО ГА ЗАУЗМЕМО... СЛОБОДНИ СМО!
1-19


НИЈЕДАН БРОД НЕЋЕ УЗЛЕТЕТИ ДОК НЕ УХВАТЕ ОДБЕГЛЕ КРИМИНАЛЦЕ, ФЛАШЕ!
ПРОЧЕШЉАЋЕМО СВАКИ ХОДНИК! ПАЖЊА, МОМЦИ... ЈЕДАН ОД ЊИХ ЈЕ ДОБРО НАОРУЖАН!


ЗАРКОВЕ... ПРОВЕРИ РАДИО-ЦЕНТАР! ЈА ЋУ ХОДНИК!


У САТЕЛИТСКОМ АРСЕНАЛУ, ОДБЕГЛА БРАЋА СУ НАПАДАЛА...
УЗБУНА! ДАЈТЕ ЗНАК ЗА УЗБУНУ...!


КАСНО ЈЕ ЗА ТЕБЕ, БЕДНИЧЕ!
НАШАО САМ КЉУЧЕВЕ, ТОНИ... ТУ СМО!!


ОВАМО, МОМЦИ! ИМАМО ДОВОЉНО ОРУЖЈА ДА СЕ ПРОБИЈЕМО!
НЕЋЕ НИ ЗНАТИ ШТА ИХ ЈЕ ЗАДЕСИЛО!


ЗА ТО ВРЕМЕ...
БОЉЕ ДА ГА ПРОВЕРИМО!
ДОЛЕ ЈЕ АРСЕНАЛ, ФЛАШЕ!


...УПОЗОРЕЊЕ... БРИНОВИ СУ ЗАУЗЕЛИ АРСЕНАЛ! ПРЕПАД... НАПАД..! ОХ!


У ЗАКЛОН!
ОПОМЕНУО ИХ ЈЕ, МОМЦИ! ПУЦАЈТЕ У ЊИХ!



ПУЦАЈТЕ НА ЊИХ! НЕ ДОЗВОЛИТЕ ИМ ДА СЕ ПРОБИЈУ ИЗ АРСЕНАЛА...
ОКРУЖИЛИ СУ НАС...! ЏО... БЕН...



... ЗАТВОРИ ТА ВРАТА! САДА ИМ НЕ МОЖЕМО НИШТА!



ДО ЂАВОЛА! БИЛИ СМО СЛОБОДНИ ДОК ИХ ОНАЈ ЧУВАР НИЈЕ УПОЗОРИО! НАЗАД! ЗАТВОРИ ТА ВРАТА!



УБИЦЕ СУ У КЛОПЦИ! ПОЛАНО НАПРЕД...
ХОЋЕМО ЛИ ИХ УНИШТИТИ, ФЛАШЕ?



НЕМАМО ИЗБОРА! НЕ МОЖЕМО ОСТАВИТИ АРСЕНАЛ У ЊИХОВИМ РУКАМА!
ПАЗИТЕ... МОГУ СЕ ОДЛУЧИТИ НА ОЧАЈНИЧКИ НАПАД! РАЗНЕЋЕМО ВРАТА!



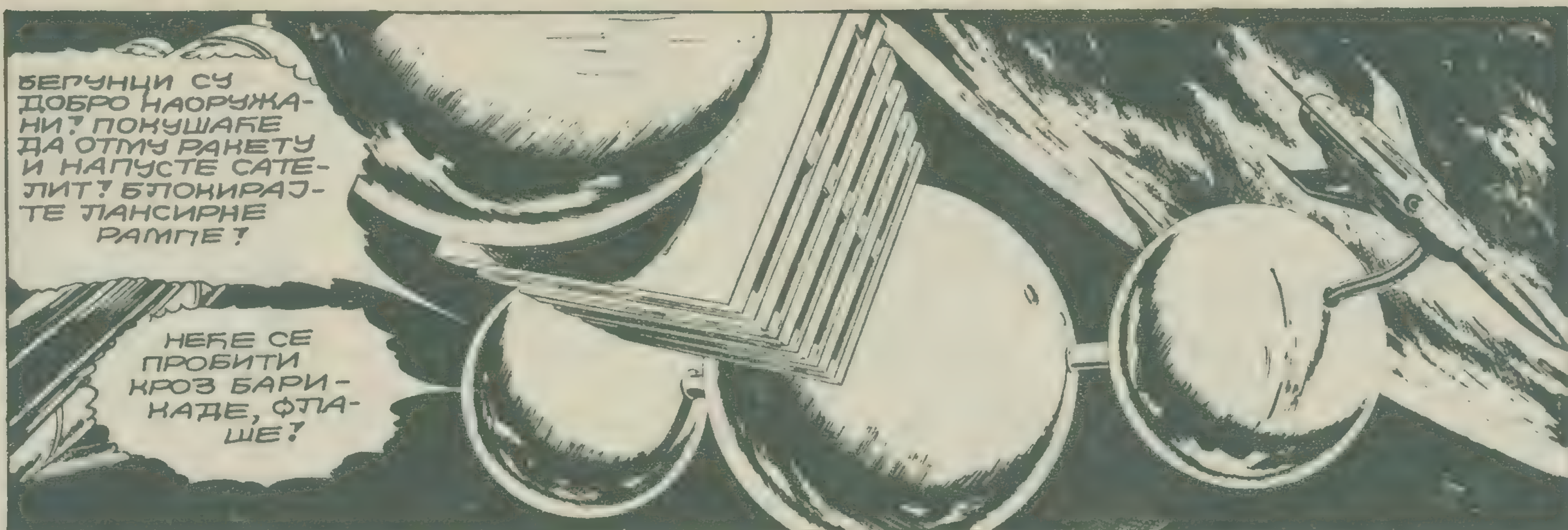
ПОСЛЕ КРАТКОГ ЗАТИШЈА...
ШТИТИТЕ МЕ! УЛАЗИМ...
ШТ...?!
King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.
2-2



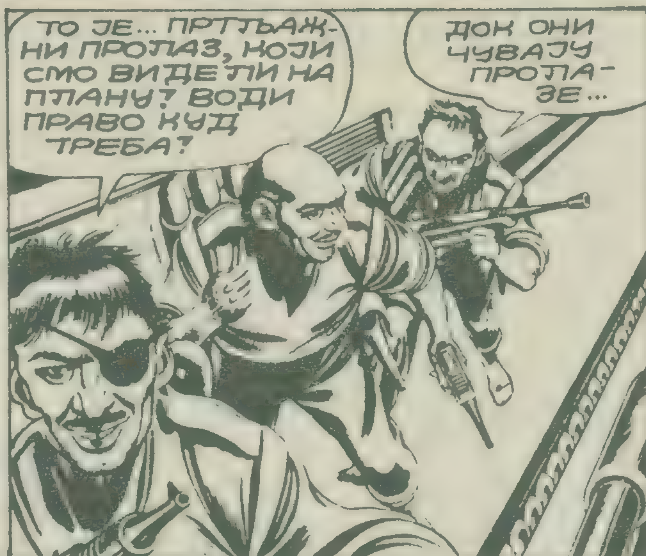
ДА, ШЕФЕ! БРИНОВИ СУ ПОБЕГЛИ... ПРОБИЛИ СУ ПОДНУ ПРЕГРАДУ И ПОНЕЛИ ОРУЖЈА КОЛИКО СУ МОГЛИ!
КРЕНУЋЕ ПРЕМА РАКЕТАМА... ДА ПОБЕГНУ СА САТЕЛИТА!



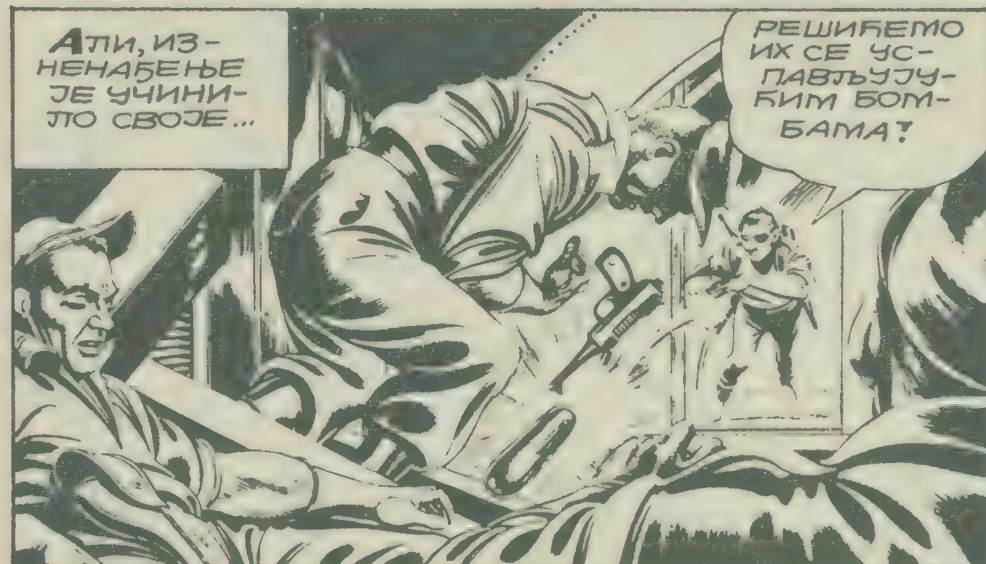
ПРИКУПЉАЈУ РЕЗЕРВЕ, ТОНИ... ПОСТАВИЋЕ БАРИКАДЕ!
ОЧЕКУЈУ ДА КРЕНЕМО ПРЕМА РАКЕТАМА, А? ПА, ИМА И ЗАОБИЛАЗНИ ПУТ ЗА УКРЦАВАЊЕ! ВИДИ ОВАЈ ПЛАН...


БЕГУНЦИ СУ ДОБРО НАОРУЖАНИ! ПОКУШАЋЕ ДА ОТМУ РАКЕТУ И НАПУСТЕ САТЕЛИТ! БЛОКИРАЈТЕ ЛАНСИРНЕ РАМПЕ!
НЕЋЕ СЕ ПРОБИТИ КРОЗ БАРИКАДЕ, ФЛАШЕ!


НЕЋЕМО НИ МОРАТИ, БАГРО!


ТО ЈЕ... ПРТЉАЖНИ ПРОЛАЗ, КОЈИ СМО ВИДЕЛИ НА ПЛАНУ! ВОДИ ПРАВО КУД ТРЕБА!
ДОК ОНИ ЧУВАЈУ ПРОЛАЗЕ...


... МИ НАПАДАМО С ЛЕБА!
БРИНОВИ! ДРЖИ ИХ...!


АЛИ, ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЈЕ УЧИНИЛО СВОЈЕ...
РЕШИЋЕМО ИХ СЕ УСПАВЉУЈУЋИМ БОМБАМА!


ОВА РАМПА ВОДИ ПРАВО У ЈЕДАН ОД БРОДОВА БРЖИХ ОД СВЕТЛОСТИ...


... ЕТО, КАКО НАПУШТАМО ОВАЈ САТЕЛИТ! СА ПУНО СТИЛА!
ПАМЕТНО, ТОНИ...!


... А ЗАЈЕДНО СА ТРОЈИЦОМ УБИЦА ЈЕ И ДЕЧАК - МИКИ...
БЛАГО ТЕБИ, ЗЛАБ... ТИ ЈЕДЕШ СКОРО СВЕ! АЛИ, И ЈА САМ ГЛАДАН! МОРАМ ДА НАЂЕМ НЕШТО ЗА ЈЕЛО!

Кроз ходник за пртљаг, убице су се дочепале Флашовог брода...


















ДЕЈЛ...?
ДЕЈЛ! ЈЕСИ
ЛИ ЈОШ У БРО-
ДУ? ЈАВИ
СЕ, ДЕЈЛ...!
АХА... У БРОДУ
ЈЕ! АКО ЖЕЛИШ
ДА ОСТАНЕ
ЖИВА...


...ОБУСТА-
ВИ ПОТЕРУ И
НЕ ПОКУША-
ВАЈ ДА НАС
СПРЕЧИШ!


КОД ЊИХ ЈЕ
ДЕЈЛ! МОРАМ
У БРОД!

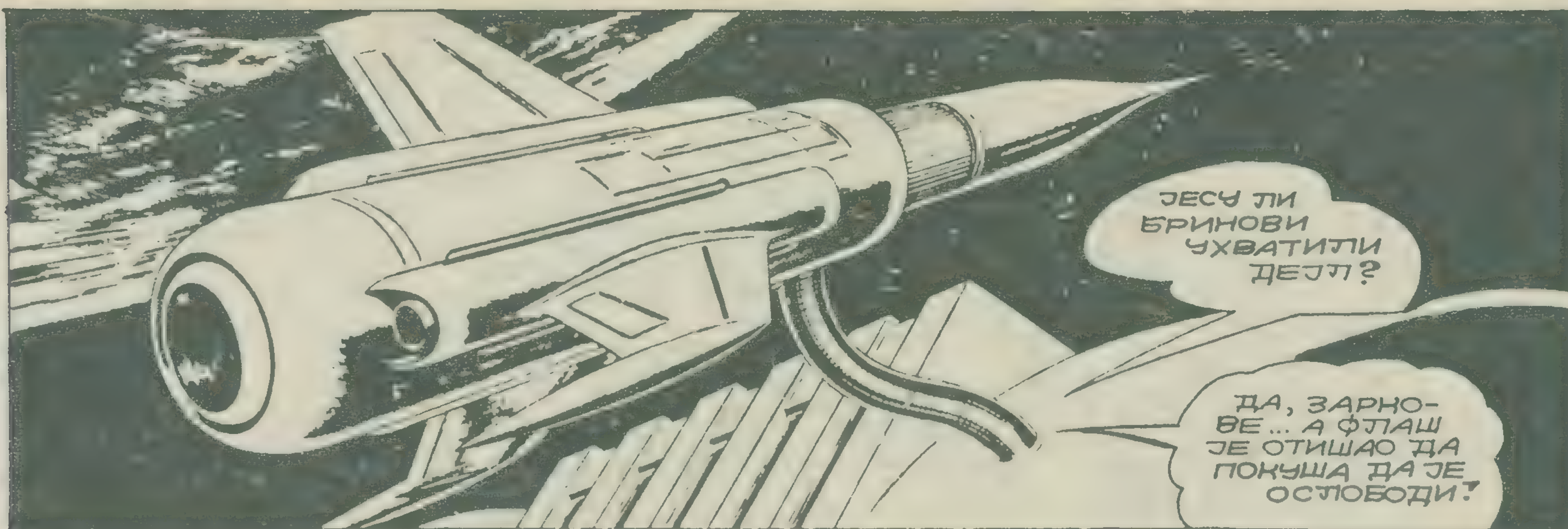

ПАЗИ... ЗА-
ТВАРА СЕ!
НАСТРА-
ДАЋЕШ!


УМАЛО
МИ НЕ
УХВА-
ТИ НО-
ГЕ!
УЛАЗ ЈЕ ЗАТВО-
РЕН, ТОНИ! ХАЈД,
ПА УЗЛЕ... ОО-
ООУУ!
ШТА
ЈЕ,
ЦО?


ОСТАВИ-
ТЕ ТУ
ЈАД-
НУ ЖИ-
ВОТИ-
ЊУ!
УЈЕЛА
МЕ, ПРОК-
ЛЕТА ЦУ-
КЕЛА!


МИКИЈЕВ ЉУ-
БИМАЦ, ЗЛАБ...
ГДЕ ЈЕ МИ-
КИ? ИДИ НА-
ЂИ МИКИЈА!
НЕ
МИЧИ
СЕ!


БАШ НАМ ЈЕ БИО
ПОТРЕБАН ТА-
КАВ МОМАК ДА
ПИЛОТИРА!
ЗАТО,
ПОСТУПАЈ
ПО МОЈИМ
УПУТСТВИ-
МА, ИЛИ
ЋЕШ ОСТАТИ
БЕЗ ПРИЈА-
ТЕЉА!


ЈЕСУ ЛИ БРИНОВИ УХВАТИЛИ ДЕЈЛ?
ДА, ЗАРНОВЕ... А ФЛАШ ЈЕ ОТИШАО ДА ПОКУША ДА ЈЕ ОСЛОБОДИ!


АКО ПОКУШАМО ДА ИХ СПРЕЧИМО, УБИЋЕ...


ДОБРО, МОМАК... АКО ЖЕЛИШ ДА ЈЕ ОПЕТ ВИДИШ ИДИ У КОНТРОЛНУ СОБУ И ПРИПРЕМИ СЕ ЗА УЗЛЕТАЊЕ!


НЕМАМ ИЗБОРА... МОРАМ ДА ИМ СЕ ПОКОРАВАМ ДОК СУ ДЕЈЛ И МИКИ У ЊИХОВИМ РУКАМА!


ЖЕЛЕ ДА ЗНАШ ДА САМ ДОБРО, ФЛАШЕ... АЛИ, НЕ МИСЛИ НА МЕНЕ! НЕ...

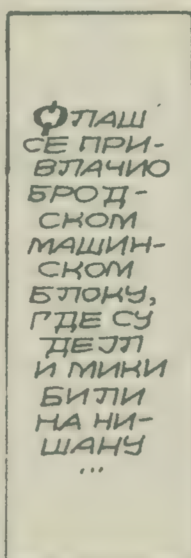

КАДА ЈЕ УГЛЕДАО МИКИЈА, ЗЛАБ ЈЕ ПОЧЕО ДА СКИЧИ...
УООООО!


И ПРОУЗРОКОВАО ХАОС НА КОМАНДНОЈ ТАБЛИ!
ТАКО... ЗБОГ ТЕБЕ СУ БИЛЕ НЕПРИЛИКЕ СА РАДИЈАЦИЈОМ!
КАКО ДА У ТО УВЕРИМ БРИНОВЕ?


ТИ СИ МЕ У ОВО УВУКАО! МОЖДА ЋЕШ МЕ И ИЗВУЋИ!
ГОРДОНЕ! ИМАШ ДВА МИНУТА ДА УЗЛЕТИШ, ИЛИ...


ИНСТРУМЕНТИ СУ БИЛИ ОНЕСПОСОБЉЕНИ РАДИЈАЦИЈОМ!
У РЕДУ, БРИНЕ...
ДВА МИНУТА, ГОРДОНЕ! ИЗВУЦИ НАС СА САТЕЛИТА... ИНАЧЕ, ПОЧИЊЕМ ДА ПУЦАМ!


... АЛИ, МОРАМ ДА ЗАГРЕЈЕМ МАШИНЕ! ТО МОЖЕ ПОТРАЈАТИ!


ФЛАШ СЕ ПРИВЛАЧИ БРОДСКОМ МАШИНСКОМ БЛОКУ, ГДЕ СУ ДЕЈЛ И МИКИ БИЛИ НА НИШАНУ ...


ОВЕ УБИЦЕ НЕЋЕ ПОВЕРОВАТИ ДА СУ ИНСТРУМЕНТИ УНИШТЕНИ! НЕ МОГУ УЗЛЕТЕТИ! ТО ЈЕ ЗБОГ ТВОГ СКИЧАЊА!
ЖАО МИ ЈЕ АКО ТЕ БОЛИ...
УУООООО

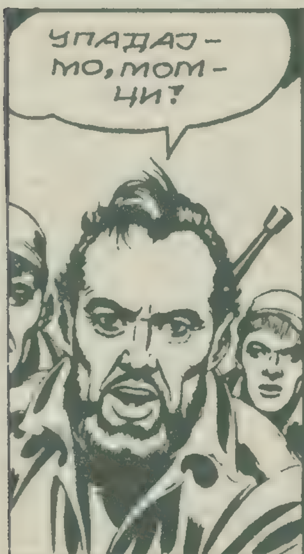

ЕЛЕКТРОНСКА БРАВА... ДОБРО СИ ЈЕ РАСТУРИО, ЗЛАБ!
УООООУ


ОУОООУООО
УХ... ?! ГОРДОН! БЕДНИ ПРЕВАРАНТ!


ХЕЈ! ПИШТОЉ ЈЕ ВРЕО!
ОУ?!


СВУГДЕ СЕВА! БЕЖИМ ОДАВДЕ ... ОУУУУ!
ПЛАТИЋЕ МИ ЗА ОВО! НИКО ОДЊИХ НЕЋЕ ИЗИЋИ ЖИВ!


УБИЦЕ СУ СЕ ДОЧЕПАЛЕ ДЕЈЛ И ДЕЧАКА! НЕ МОЖЕМО УНИШТИТИ БРОД!
ЗАТВОРИЛИ СУ ВРАТА КАДА ЈЕ УШАО ФЛАШ, АЛИ...
ГЛЕДАЈ ... ВРАТА ... ОТВАРАЈУ СЕ!


УПАДАЈМО, МОМЦИ!


РАДИО-ВИБРАЦИЈЕ МИКИЈЕВОГ ЉУБИМЦА РАЗОРУЖАЛЕ СУ ТРОЈИЦУ УБИЦА... И ФЛАШ ЈЕ ПРОВАЛИО МЕЂУЊИХ...
СМРВИЋУ ТЕ, ГОРДОНЕ!


ВИДЕЋЕМО, УБИЦО...!


СКЛАЊАЈТЕ ОВО С МЕНЕ... ОУУУ! ОООУ!
БЕЖИМ ОДАВДЕ!


НИСТЕ ХТЕЛИ ДА НАС НАПУСТИТЕ, ЗАР НЕ, МОМЦИ?
ПОЛИЦИЈА!


ДОБРО ЈЕ, ФЛАШЕ! ГОТОВО ЈЕ САЊИМА!
ИМАО САМ ТАЈНО ОРУЖЈЕ... ЗЛАБА! ОН ИМ ЈЕ ПОМОГАО ДА УМАКНУ, АЛИ ИХ ЈЕ И СПРЕЧИО ДА ОТМУ БРОД!


ИЗГЛЕДА ДА ЋЕ ПРОБНИ ЛЕТ ОВОГА БРОДА БИТИ У ПРАВЦУ МИКИЈЕВЕ ПЛАНЕТЕ!
СТВАРНО? ОБЕЋАВАМ ДА ЗЛАБ ЦЕЛИМ ПУТЕМ НЕЋЕ СКИЧАТИ!
КРАЈ

ПОВРАТАК

НАСТАВАК ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ПЕМ ФАРЕЛ СЕ ИЗНЕНАДА, ПОСЛЕ ГОДИНУ ОДСУСТВОВАЊА, ВРАТИЛА У СВОЈ РОДНИ ГРАД. ЊЕНА НАЈБОЉА ДРУГАРИЦА, СЈУ ВАЈАТ, ПРИМЕТИЛА ЈЕ ДА СА ПЕМ НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ. УСПЕЛА ЈЕ ДА САЗНА ОД ЊЕ ДА ЈОЈ ОТАЦ ЛЕЖИ НЕВИН У ЗАТВОРУ...

И БАШ КАД ЈЕ ПЕМ ХТЕЛА ДА ПОВЕРИ СЈУ КО ЈЕ ЊЕН СТАРАТЕЉ

ОПЕТ СУ СТИГЛА КОЛА ПО ПЕМ? ЗАШТО ЈЕ ТОЛИКО ЧУВАЈУ? СУТРА ЋУ И ТО САЗНАТИ!

АЛИ, СУТРАДАН, ПЕМ СЕ НИЈЕ ПОЈАВИЛА У ШКОЛИ...

ОТИШЛА БИХ КОД ЊЕ И ПИТАЛА ШТА ЈОЈ ЈЕ, АЛИ НЕ СМЕМ ЗБОГ ОНОГ ЧОВЕКА КОЈИ МИ ЈЕ ПРОШЛИ ПУТ ЗАЛУПИО ВРАТА ИСПРЕД НОСА!

КАДА СЕ ТЕ ВЕЧЕРИ СЈУ ВРАЋАЛА КУЋИ...

КАКО ТО ВОЗИТЕ? УМАЛО МЕ НИСТЕ ОБОРИЛИ!

ОХ, ТО СТЕ ВИ!

ДОЂИ ОВАМО!

БИО ЈЕ ТО ЧОВЕК КОЈИ СЕ СТАРАО О ПЕМ...

КУДА МЕ ВОЗИТЕ? А МОЈ БИЦИКЛ?

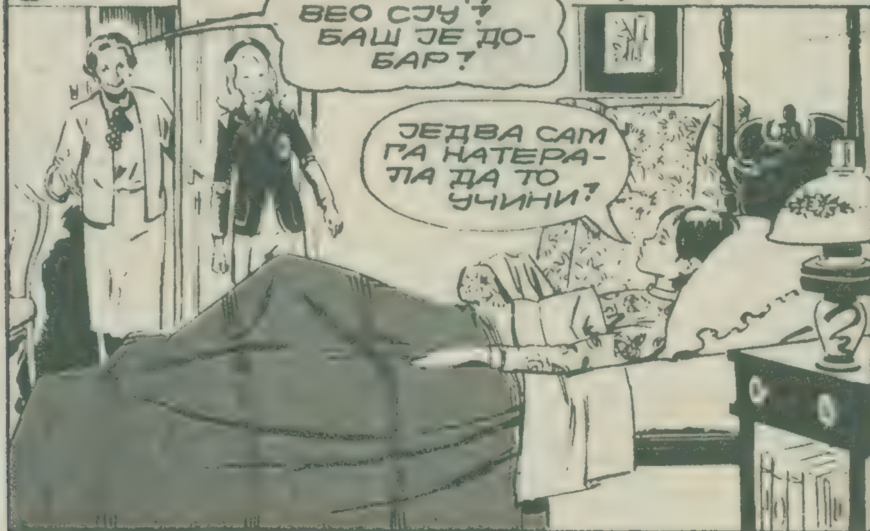
УЗЕЋЕШ ГА КАСНИЈЕ!

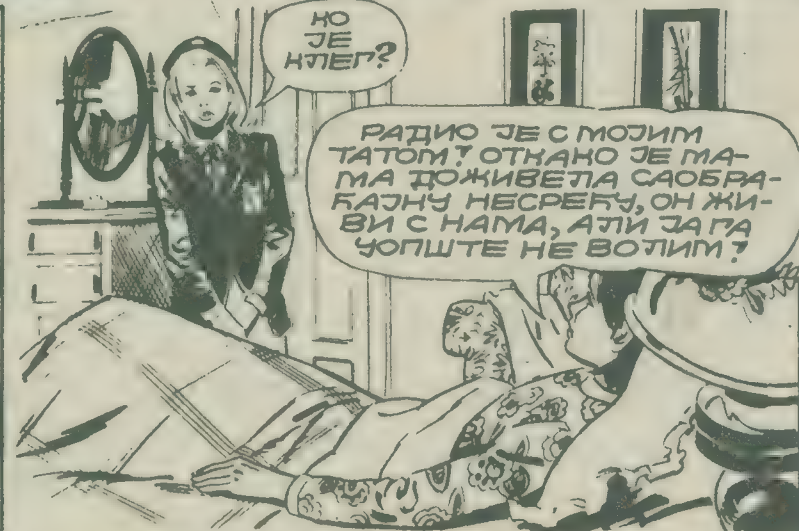
НЕШТО ЈЕ УПЛАШЕН! МОЖДА ЗАТО ШТО СЕ ДРУЖИМ СА ПЕМ!


АУТО СЕ ЗАУСТАВИО ИСПРЕД КУЋЕ ПЕМ ФАРЕЛ ...
ХАЈДЕ, ИЗЛАЗИ! ШТА ЧЕКАШ?
ОВАМО СТЕ МЕ ДОВЕЛИ?

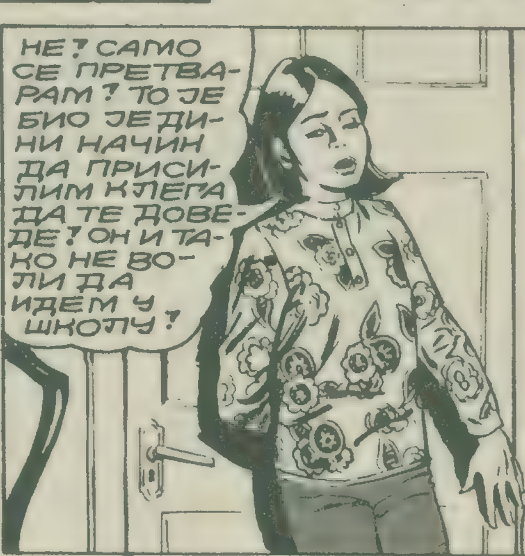

ПЕМ ЈЕ ЧИТАВ ДАН ПЛАКАЛА И ТРАЖИЛА ДА ТЕ ДОВЕДЕМ!
ЈЕ ЛИ МНОГО БОЛЕСНА?

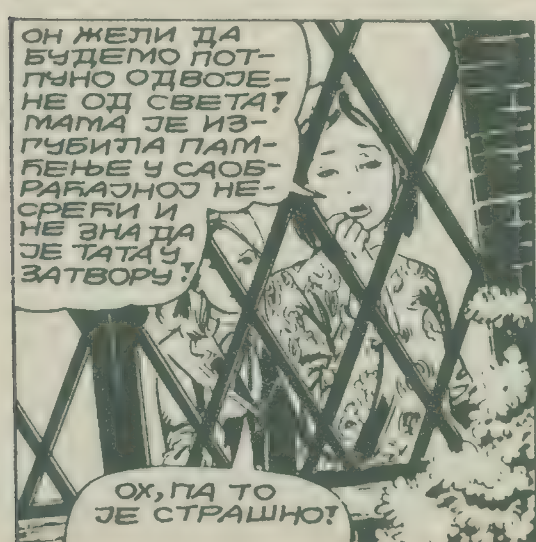

ПОЈАВИЛА СЕ МАЈКА ПЕМ ФАРЕЛ ...
ДИВНО ШТО СИ ДОШЛА, СЈУ!
НЕ ПРИМЕЋУЈЕМ ДА ЈЕ ПОТИШТЕНА КАО ПЕМ!


УБРЗО...
КЛЕГ ЈЕ ДОВЕО СЈУ! БАШ ЈЕ ДОБАР!
ЈЕДВА САМ ГА НАТЕРАЛА ДА ТО УЧИНИ!


КО ЈЕ КЛЕГ?
РАДИО ЈЕ С МОЈИМ ТАТОМ! ОТКАКО ЈЕ МАМА ДОЖИВЕЛА САОБРАЋАЈНУ НЕСРЕЋУ, ОН ЖИВИ С НАМА, АЛИ ЈА ГА УОПШТЕ НЕ ВОЛИМ!


НЕ БИ МЕ ЧУДИЛО ДА СТОЈИ ИЗА ВРАТА И ПРИСЛУШКУЈЕ!
ПА, ТИ НИСИ БОЛЕСНА, ПЕМ!

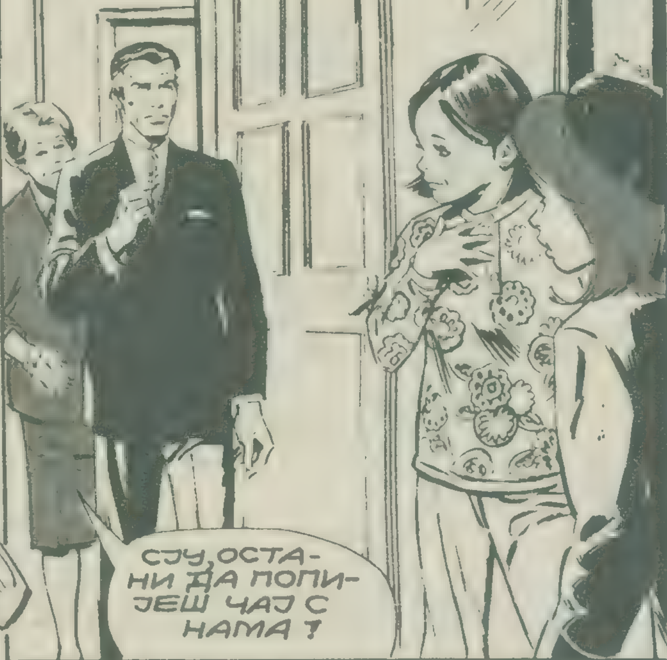

НЕ! САМО СЕ ПРЕТВАРАМ! ТО ЈЕ БИО ЈЕДИНИ НАЧИН ДА ПРИСИЛИМ КЛЕГА ДА ТЕ ДОВЕДЕ! ОН ИТАКО НЕ ВОЛИ ДА ИДЕМ У ШКОЛУ!
АЛИ, ЗАШТО?

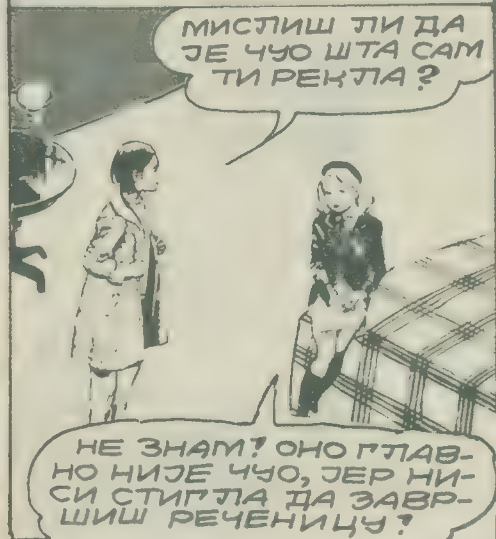

ОН ЖЕЛИ ДА БУДЕМО ПОТПУНО ОДВОЈЕНЕ ОД СВЕТА! МАМА ЈЕ ИЗГУБИЛА ПАМЋЕЊЕ У САОБРАЋАЈНОЈ НЕСРЕЋИ И НЕ ЗНА ДА ЈЕ ТАТА У ЗАТВОРУ!
ОХ, ПА ТО ЈЕ СТРАШНО!


ЗАР НИКО НИЈЕ ПОКУШАО ДА ОБЈАСНИ ТВОЈОЈ МАМИ ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
ДОКТОРИ КАЖУ ДА ТО ЈОШ НЕ СМЕМО ДА ЈОЈ КАЖЕМО! САВЕТОВАЛИ СУ САМО ДА СЕ ВРАТИМО ОВАМО!


КЛЕГ НИЈЕ ХТЕО ДА НАС ПУСТИ САМЕ! ДОШАО ЈЕ И ОН СА НАМА ДА БИ МОТРИО НА НАС! ЗНАШ, ЈА СУМЊАМ ДА ЈЕ ОН...


ИЗНЕНАДА, У СОБУ ЈЕ УПАО КЛЕГ...
ПЕМ, ВРЕМЕ ЈЕ ДА ТВОЈА ДРУГАРИЦА ПОЂЕ КУЋИ!
АЛИ, ТЕК ЈЕ ДОШЛА!


ПОЈАВИЛА СЕ И МАЈКА...
ПЕМ, ЗАШТО СИ УСТАЛА КАД ТИ НИЈЕ ДОБРО?
ОТКАКО ЈЕ СЈУ ДОШЛА, ОСЕЋАМ СЕ МНОГО БОЉЕ!
СЈУ, ОСТАНИ ДА ПОПИЈЕШ ЧАЈ С НАМА!


КЛЕГ ЈЕ БИО ПРИСИЉЕН ДА ОСТАВИ ДЕВОЈЧИЦЕ САМЕ...
МИСЛИШ ЛИ ДА ЈЕ ЧУО ШТА САМ ТИ РЕКЛА?
НЕ ЗНАМ! ОНО ГЛАВНО НИЈЕ ЧУО, ЈЕР НИСИ СТИГЛА ДА ЗАВРШИШ РЕЧЕНИЦУ!


СЈУ, УБЕЂЕНА САМ ДА ЈЕ КЛЕГ ОПЉАЧКАО ФИРМУ И ДА МОЈ ТАТА ЛЕЖИ У ЗАТВОРУ УМЕСТО ЊЕГА!
А ЈА САМ ВЕРОВАЛА ДА ОН ИСКРЕНО БРИНЕ О ВАМА!

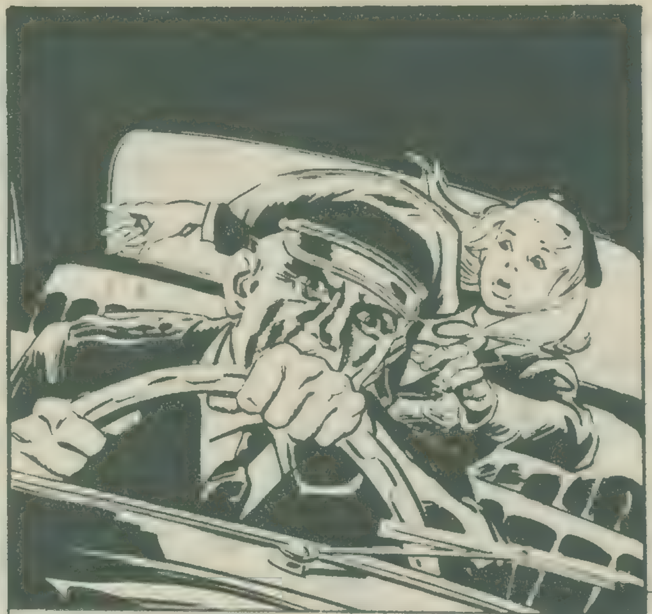

ОН ТО РАДИ ДА БИ БИО УЗ НАС И ПАЗИО ДА НЕ ПОЧНЕМО НЕШТО ДА ПРИЧАМО О ЊЕМУ!
ПЕМ, КАКО ЋЕШ ДА ДОКАЖЕШ ДА ЈЕ ОН КРИВ А НЕ ТВОЈ ТАТА?


ПЕМ САМО ШТО НИЈЕ ЗАПЛАКАЛА...
НЕ ЗНАМ, СЈУ! ТОЛИКО РАЗМИШЉАМ О ОВОМЕ ДА НЕ МОГУ ДА УЧИМ! ДРАГО МИ ЈЕ ДА МЕ БАР ТИ РАЗУМЕШ!
БИЋУ УВЕК УЗ ТЕБЕ! САМО, ОДАКЛЕ ДА ПОЧНЕМО ИСТРАГУ?
ДЕЦО, ЧАЈ ЈЕ ГОТОВ!


КЛЕГ ЈЕ ПРАТИО СВАКИ ЊИХОВ ПОКРЕТ...
ЗАР ВИ НЕЋЕТЕ ЧАЈ, КЛЕГ?
НЕ ПИЈЕ МИ СЕ!
СТОЈИ ПОРЕД НАС КАО СТРАЖАР!
20


КЛЕГ ЈЕ ПОЗВАО ШОФЕРА ДА ОДВЕЗЕ СЈУ...
ЈЕДВА ЈЕ ЧЕКАО ДА ОДЕМ!
ВИДИМО СЕ СУТРА У ШКОЛИ, СЈУ!


НАСРЕД УЛИЦЕ ТУКЛА СУ СЕ ДВА ПСА...


ДА БИ ИХ ИЗБЕГАО...


...ВОЗАЧ ЈЕ СКРЕНУО АУТО И УДАРИО У ГВОЗДЕНИ СТУБ...
ТРАС!


НА СРЕЋУ, СЈУ НИЈЕ БИЛА ПОВРЕЂЕНА...
ОХ, ДА ЛИ ЈЕ ВОЗАЧ САМО ОНЕСВЕШЋЕН?


СЈУ ЈЕ ПРИШЛА ДА ГА ПОГЛЕДА...
БРЗО ДА ПОЗОВЕМ ХИТНУ ПОМОЋ И ПОЛИЦИЈУ!


ЧИМ ЈЕ ОБАВИЛА ТЕЛЕФОНСКЕ ПОЗИВЕ УЗЕЛА ЈЕ СВОЈ БИЦИКЛ И УПУТИЛА СЕ ПРЕМА КУЋИ ПЕМ ФАРЕЛ...
ИДЕМ ДА ОБАВЕСТИМ И КЛЕГА О НЕСРЕЋИ!


КЛЕГ СЕ ЧУДНО ПОНАШАО КАД ЈЕ ЧУО ШТА СЕ ДОГОДИЛО...
МИСЛИМ ДА ЋЕ СА ШОФЕРОМ СВЕ БИТИ У РЕДУ!
ИНТЕРЕСУЈЕ МЕ ШТА ЈЕ СА КОЛИМА?


НЕ ЗНАМ! ЗВАЛА САМ ПОЛИЦИЈУ И...
ПОЛИЦИЈУ? ШТА СИ ИМАЛА ЊИХ ДА ЗОВЕШ?


У ПИТАЊУ ЈЕ САОБРАЋАЈНА НЕСРЕЋА!
НЕ СМЕМ ИМ ДОЗВОЛИТИ ДА МИ УЗМУ АУТО! ИДЕМ ОДМАХ ПО ЊЕГА!

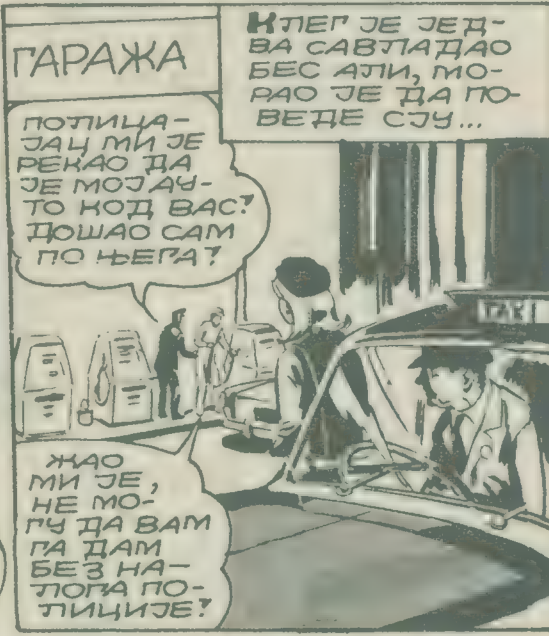

ПОЗВАЋУ ТАКСИ!
ИЗГЛЕДА ДА ВИШЕ БРИНЕ О АУТОМОБИЛУ НЕГО О ШОФЕРУ!
ПИТАМ СЕ ЗАШТО?


СЈУ ЈЕ МОРАЛА ДА ПОЂЕ С КЛЕГОМ ДА БИ ГА ОДВЕЛА ДО МЕСТА НЕСРЕЋЕ...
ХИТНА ПОМОЋ
ГДЕ МИ ЈЕ АУТО?
БИО ЈЕ ОВДЕ? У ОНАЈ СТУБ ЈЕ УДАРИО? БИЛО БИ БОЉЕ ДА ПОЂЕМО У БОЛНИЦУ И ВИДИМО ШТА ЈЕ СА ШОФЕРОМ?

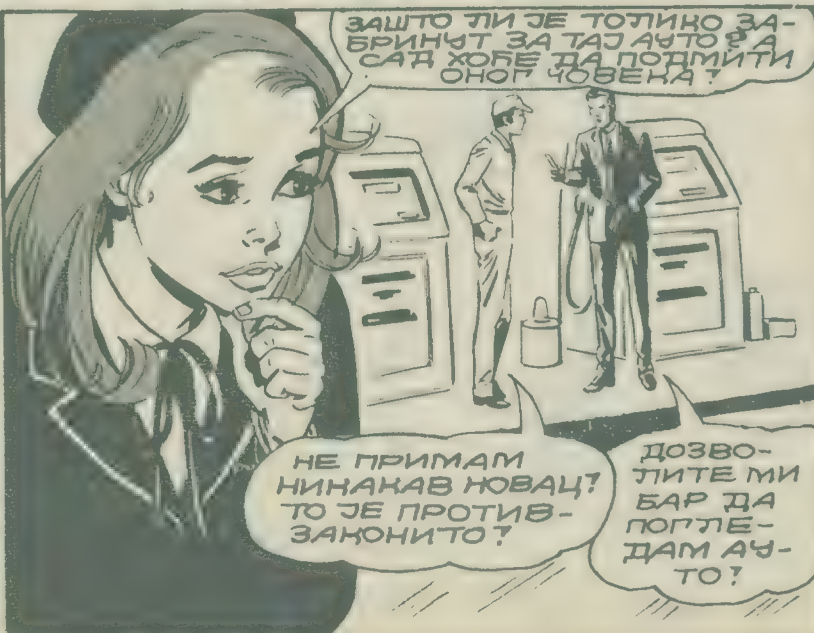

МОЈ АУТО? ШТА ЈЕ С ЊИМ?
ПОЛАКО! ОБЈАСНИТЕ МИ ПРВО КО СТЕ?


СЈУ ЈЕ ИСПРИЧАЛА ПОЛИЦАЈЦУ ШТА СЕ ДОГОДИЛО...
ПА, НИСМО МОГЛИ ДА ОСТАВИМО АУТО ОВДЕ? ПРЕВЕЗЛИ СМО ГА ДО ГАРАЖЕ?
ИДЕМ ТАМО? ТАКСИ?
ЧЕКАЈТЕ И МЕНЕ?


НИСИ МИ ВИШЕ ПОТРЕБНА?
АЛИ, ЈА СТАНУЈЕМ КОД ГАРАЖЕ?
ОНДА, УЂИ?


ГАРАЖА
КЛЕГ ЈЕ ЈЕДВА САВЛАДАО БЕС АЛИ, МОРАО ЈЕ ДА ПОВЕДЕ СЈУ...
ПОЛИЦАЈАЦ МИ ЈЕ РЕКАО ДА ЈЕ МОЈ АУТО КОД ВАС? ДОШАО САМ ПО ЊЕГА?
ЖАО МИ ЈЕ, НЕ МОГУ ДА ВАМ ГА ДАМ БЕЗ НАЛОГА ПОЛИЦИЈЕ?


КЛЕГ СЕ БЕСНО ОКРЕНУ ПРЕМА СЈУ...
А ТИ, МАЛА, ИДИ КУЋИ? ШТА ЧЕКАШ?


ЗАШТО ЛИ ЈЕ ТОЛИКО ЗАБРИНУТ ЗА ТАЈ АУТО? А САД ХОЋЕ ДА ПОДМИТИ ОНОГ ЧОВЕКА?
НЕ ПРИМАМ НИКАКАВ НОВАЦ? ТО ЈЕ ПРОТИВЗАКОНИТО?
ДОЗВОЛИТЕ МИ БАР ДА ПОГЛЕДАМ АУТО?

Сју се дошуњала с друге стране гараже...
Не смете да га дирате!
Нешто га много интересују точкови!
Само да видим колико је оштећен!

Сутрадан ујутро Сју је дошла по Пем...
Идемо у школу на бициклу као у стара добра времена!
Само да умакнем Клегу!

Али, тек што су кренуле...
Пем, не можеш сама! Идем и ја с тобом!
Није потребно! Умем сама да бринем о себи!

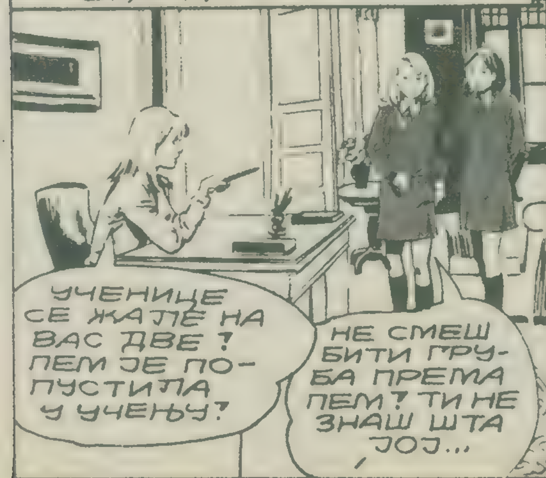


Пем, први пут си се сад насмејала откако си се вратила у Винертон!
Можда зато што имам тебе! Ти ми уливаш сигурност!

Уз пут, Сју је казала Пем да је Клег веома забринут за ауто...
Мора да нешто крије у њему!
Можда неки документ из кога се види да је тата невин?











Сју је покушала да објасни председнику школе да је Пем у невољи...

Сју, ти си слепа! Пем само тражи оправдање за свој нерад!

Хилда, њој је потребна помоћ! А не да се виче на њу!

Бар ми реците о каквој се невољи ради?

У питању су лични проблеми!

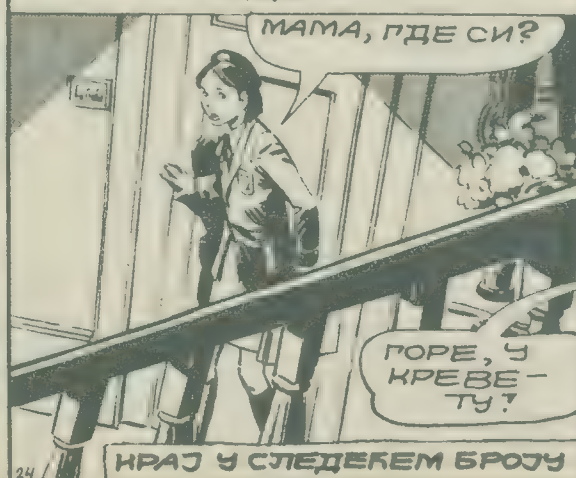













ПОПАЈ
By
Bud Sagendorf


?
ХУ!
КАКО ДА ИЗМЕ-РИМ ДАСКУ КАД НЕМАМ ЛЕ-ЊИР!


ГДЕ ЈЕ КИЋА?
ЕНО ГА У ДНЕВ-НОЈ СОБИ... РАДИ ДОМАЋИ ЗАДАТАК!


МОЖЕШ ЛИ ДА МИ ПО-ЗАЈМИШ ЛЕ-ЊИР!
АХА! ГОРЕ ЈЕ У МОЈОЈ СОБИ! ОДМАХ ЋУ ТИ ГА ДО-НЕТИ!


НЕКА! ЈА ЋУ!
САМО ТИ РАДИ ЗАДАТАК!


Ш... ШТА?
!
?


?
?
ЖУТ ЈЕ И ДУГАЧАК ПОЛА МЕТРА!
ПРОДАЈЕМ
СТАКЛО
НЕМА ВЕРЕСИЈЕ

Пастирска вештина и т

Деветнаестог марта 1874. године из марбуршке луке исловио је прекоокеански брод „Вестфалија". Међу многобројним исељеницима који су пошли да траже место под сунцем у Новом свету, налазио се и један шеснаестогодишњи момак из банатског села Идвора. Звао се Михаило Пупин и у џеповима је имао само возну карту до Америке. Двадесет и осам форинти за ту карту набавио је продајом кожуха, сата и неколико књига. Тако је пошао у сусрет тешким искушењима, али и непролазној слави коју ће стећи на бојном пољу науке.

НА ОБАЛИ АЛПСКОГ ЈЕЗЕРА

У лето 1894. године, тачно две деценије по свом неславном доласку у Америку, познати професор Колумбија универзитета Михаило Пупин је са супругом допутовао у Швајцарску. Намеравао је да на обали језера Валензе споји лепо с корисним: да сат-два дневно шета уживајући у алпским чарима, а да остало време употреби за писање бележака за предавање из математичке теорије о звуку у којима је идућег семестра хтео да обавести студенте о најновијим достигнућима у тој области до којих је сам дошао.

Једне вечери, пишући белешке, размишљао је о сјајној расправи француског математичара и физичара Жозефа Лагранжа о испитивању треперења затегнутих жица на виолини. Размишљајући о Лагранжу, наслутио је те летње швајцарске вечери математичко решење преношења звука преко телефонских жица на велике даљине.



Михаило Пупин (1858—1935)

Радостан што је на трагу открића које би могло да усаврши телефонију, Пупин одложи перо и хартију и пође на терасу где му је седела жена.

> — МОЈА КОМПАНИЈА ЈЕ ЗА ДЕСЕТ ГОДИНА, ЗАХВАЉУЈУЋИ »ПУПИНОВИМ КАЛЕМОВИМА«, УШТЕДЕЛА НАЈМАЊЕ СТО МИЛИОНА ДОЛАРА! — ИЗЈАВИО ЈЕ ПРЕДСЕДНИК »АМЕРИЧКЕ ТЕЛЕГРАФСКЕ И ТЕЛЕФОНСКЕ КОМПАНИЈЕ«

ОД ПАШЊАКА ДО НАУЧЕЊАКА

Михаило Пупин (1858 — 1935), физичар и електротехничар, изузетно је задужио науку многим својим проналасцима. Међу најпознатијим је, свакако, откриће тзв. Пупинових калемова којим је (1900) решио проблем телеграфског и телефонског преноса на велике даљине помоћу кабла. Тај процес је данас познат као ПУПИНИЗАЦИЈА. Ни други његови проналасци нису мањег значаја: откриће секундарних радијација рендгенских зрака, електромагнетски детектори, те подешавање резонантних кола примењених у радио-техници. Између осталог, аутор је и врло цењеног уџбеника термодинамике и већег броја расправа с подручја електротехнике. За своју књигу »Imigrant to Inventor« (што се код нас превело под насловом Од пашњака до научењака), која је аутобиографског карактера, добио је 1924. године Пулицерову награду.

За своје многобројне проналаске, у првом реду за „калемове", Пупин је 1920. године одликован Едисоновом медаљом.

— Малочас ми је нешто пало на памет! — рече седајући до ње. **— Зар ти се не би свидело да уздуж и попреко пропутујемо ову лепу земљу?**

— Фантазираш, Михаило! — осмехнула се госпођа Пупин. **— Ти можеш да путујеш уздуж и попреко само кроз твоје књиге, таблице и формуле!**

— Дајем ти реч да нећу ни помислити на неки научни проблем све док се не вратимо у Америку! — Пупин свечаним гестом положи руку на срце.

Пупин не би био оно што је да је могао издржати олако дату реч. Док се на кружном путовању кроз Швајцарску госпођа Пупин у кочијама возила кривудавим и стрмим алпским путевима, научник је секао пречицама и сачекивао је на окукама.

Једног дана, док се брачни пар пео уз кланац Фурка, научнику на памет поново паде Лагранжова расправа.

— Пошто кретање електрицитета кроз неку жицу наилази на отпорне силе сличне онима које се опиру кретању материјалних честица у затегнутој жици, не би ли се то могло некако искористити? — запитао се. **— Сила је био тај Лагранж!**

— Михаило, пробуди се! — рече му жена која је наслутила шта се збива у глави њеног мужа. **— Прво да нађемо хотел, па онда настави да радиш!**

ТЕЛЕФОНСКЕ ЛИНИЈЕ У ЛАБОРАТОРИЈИ

Михаило Пупин више није могао, ма колико се трудио, да се ослободи идеје која му је пала на ум у кланцу Фурка.

— Још су сер Џозеф Томас и Густав Кирхов установили да је губитак пренете електричне енергије утолико мањи уколико је већа индукција жица којима се енергија преноси! — расправљао је сам са собом погнут над сточићем у хотелској соби, тражећи решење загонетке коју је сам себи поставио. **— Још као пастирче у Идвору уверио сам се, учећи вештину дојављивања кроз земљу, да се звук кроз воду, или чврсте предмете преноси боље него кроз ваздух.** Идворски чобанчи нису знали да ми објасне зашто је то тако али сад ја морам покушати. морам успети да нађем научни одговор! Тешка, густа тела која се не дају сабијати имају несравњиво већи кинетички и еластични отпор него ваздух. Зато боље преносе звук! Енергија треперавог кретања електрицитета преносиће се онолико боље колико буде већи кинетички и еластични отпор покренутог електрицитета! Али, то значи да индукција жице треба да буде што је могуће већа, а њен капацитет сразмерно мањи!

Све до краја „одмора" у Швајцарској, па и кад се вратио у Америку, недељама, месецима, годинама. Михаило Пупин је разбијао главу како да повећа индукцију жица.

— Пошто ни на који други начин нисам у стању да повећам индукцију жица, ставићу на телефонске жице већи број калемова од жице обавијене око комада гвожђа, па ћу онда да испитам учинак тог метка на срећу!

Само добар електротехничар може да разуме математичка решења којима је Пупин морао да се позабави како би телефонске жице могао да оптерети индукционим калемовима који ће омогућити пренос звука на велике даљине.

Михаило Пупин није био богаташ. Није своје огледе могао да изводи на правим телефонским линијама. Зато је у својој лабораторији разапео дугачке телефонске линије на којима је обављао десетине и стотине нај





елефон

различитијих експеримената ослањајући се на математичке прорачуне.

»ПУПИНИЗАЦИЈА«

Тек 1899. године петогодишњег мучног и преданог рада, Пупин је свој проналазак пријавио Патентном заводу САД.

„Пупинови калемови" изазвали су велико изненађење међу научницима, а убрзо и интересовање великих телефонских компанија. Једноставно решење, плод дубоких математичких прорачуна, омогућавало је да се телефонски саобраћај развије до неслућених размера.

До Пупина су телефонске линије за разговоре на већим одстојањима морале да се граде од дебелих жица које су биле врло скупе. „Пупинови калемови" омогућавали су да се разговори на огромним даљинама обављају уз помоћ обичних јефтиних и једноставних уређаја.

Десетак година после увођења „пупинизације" потпредседник „Америчке телеграфске и телефонске компаније" је изјавио да би његова компанија морала за тих десет година потрошити најмање сто милиона долара да би обавила исту службу коју је обавила захваљујући калемовима југословенског исељеника.

А. Р.





ЈАХАЧ У ЦРНОМ

Нико није знао ко је тајанствени разбојник што хара хатфошајрским шумама, чак ни да ли је мушкарац, или — жена. Изненада, напади су престали.

Топот копита по каменом поплочаном дворишту изненада је пресекао ноћни мир Маркејт Села, старог каменог здања угледне хатфошајрске породице Ферерс.

Вођен непогрешивим инстинктом, огроман црни коњ довалопирао је до широких, лепезастих степеница и нагло стао. Изгубивши равнотежу, његов јахач се зањихао у седлу а онда се без гласа стропоштао на земљу.

Неколико тренутака касније на тешким гвожђем окованим вратима затреперила је светлост бакље и двојица слугу потрчала су ка прилици што је непомично лежала у дну степеница. Један од њих клекнуо је и пажљиво подигао црни, свилени шал који је покривао јахачево лице. Неколико секунди запрепашћено је буљио у лик пред собом а онда се, уз напор, усправио.

— То је... Па, то је леди Катарина! — промуцао је.

И заиста, сумње није било: ту пред њима лежала је њихова лепа, помало својеглава и веома несрећна господарица, леди Катарина Ферерс. Њено лице било је самртнички бледо а из дубоке ране на десном рамену липтала је крв.

Хиљаду питања лебдело је на уснама двојице слугу: шта се догодило, како то да се у ово позно ноћно доба њихова господарица не налази у кревету, ко ју је и због чега ранио? Из размишљања их је тргло кркљање које је допирало из груди рањене жене.

— Брже, у кућу! — наредио је старији од двојице слугу.

Дванаестогодишња невеста

Постоји много прича и легенди везаних за име леди Катарине Ферерс. Неке од њих су мање, неке више поткрепљене историјским подацима, међутим, ниједна до краја и потпуно не објашњава личност ове заиста загонетне жене.

Са сигурношћу се зна само да је Катарина Ферерс потомак богате племићке породице која је још 1560. године купила велико имање Маркејт Сел у енглеској покрајини Хатфошајр. Зна се и да су је као дванаестогодишњу девојчицу, једину наследницу целокупне имовине Ферерсових, удали за Томаса Феншоа. Њен четири године старији муж није припадао племству али је био богат.

У Томасовим рукама новац као да се топио: прво је потрошио своје па Катаринино наследство. Био је то почетак низа несрећа које ће све до трагичног краја, пратити младу жену: са само 18 година остала је без пребијене паре, у року од два месеца умрли су јој и мајка и тутор а убрзо ју је и муж напустио. Једино што је још имала био је Маркејт Сел у који се и вратила 1658. године. Отада, вео тајни спушта се на живот Катарине Ферерс. Нагађања и препричавања губе се и преплићу у магли прошлост.

Недуго по Катарининном повратку, Хатфошајром су почеле да круже приче о окрутном, увек у црно обученом разбојнику, који је, јашући на огромном коњу црне длаке и са белом звездом на челу, пљачкао и убијао усамљене путнике на друму за Лондон. Ко је тајанствени нападач нико није могао са сигурношћу да тарди, али су многи били убеђени да је у питању Ралф Чаплин, некадашњи закупац на имању Ферерсових. Било је и оних који су се заклињали да је разбојник у црном — жена! Да су у праву показало се неколико месеци касније када је одметнути закупац ухваћен и обешен а дрски напади никако нису престајали.

Препад у пустари

Било је већ позно доба када се једне топле јунске ноћи 1660. године уз уједначено тандркање точкова прашином покривена кочија приближила Номенсленд Комену, пустари што се настављала на шуму.

Одједном као да је из земље изникао, пред четвороспрегом се испречио јахач на црном коњу и испалио метак у кочијаша. Погођен у груди, човек се сручио на земљу. Готово истог тренутка на вратима кочије појавио се један од путника и не оклевајући опалио метак у тамну прилику пред собом. Као ошинут, нападач је поскочио у седлу а онда, мамузнувши снажно коња, нестао у мраку.

Само пола часа касније леди Катарина Ферерс нађена је смртно рањена у дну степеница своје куће. Недалеко од ње стајао је, сав у зноју, снажан црни коњ са белом звездом на челу.

● ● ●

Ни до данас није разјашњено шта је Катарину Ферерс натерало у злочин: изненадно и неочекивано сиромаштво, озлојеђеност напуштене жене, живот без радости и пријатеља у усамљеном Маркејт Селу, евентуална љубавна романса са закупцем имања? Нејасно је и да ли је ноћне препаде изводила сама или заједно са Ралфом Чаплином кога је од детињства познавала. Одакле толико снаге и хладнокрвности у крхком телу двадесетогодишње девојке? Одговора, оног правог, за сада нема.

О. В.



БИБЛИОТЕКА РУСКЕ И СОВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

ЧЕТИРИ ИЗУЗЕТНО ЈЕФТИНЕ КЊИГЕ ЗА СВЕГА 320 ДИНАРА
ШТО ОДГОВАРА ЦЕНИ ЦЕПНЕ КЊИГЕ

2500 страна, маштовито илустроване, тврди повез са омотом у боји и заједничком кутијом, ћирилица, формат 14,5 x 20,5 см.

ИВАН БУЊИН
ПЕСМЕ И ПРИПОВЕТКЕ

Поезија без које се не може ни замислити целовита антологија руског песништва.
Проза коју пожелимо да наглас прочитамо у кругу пријатеља.
ИВАН БУЊИН ЈЕ ПРВИ РУСКИ ПИСАЦ КОМЕ ЈЕ ДОДЕЉЕНА НОБЕЛОВА НАГРАДА, 1933. ГОДИНЕ.

Д. ФУРМАНОВ
ЧАПАЈЕВ

А. СЕРАФИМОВИЋ
ГВОЗДЕНА БУЈИЦА

Н. ОСТРОВСКИ
КАКО СЕ КАЛИО ЧЕЛИК

ЗАНИМЉИВА И УЗБУДЉИВА ТРИЛОГИЈА О РЕВОЛУЦИЈИ
ТРИ ПОЗНАТА РОМАНА ИЗ ПРВОГ РАЗДОБЉА СОВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ

КОНСТАНТИН ПАУСТОВСКИ
ЗЛАТНА РУЖА

Константин Паустовски — „песник прозе", један је од највећих писаца XX века.
Изабрана проза у овој књизи пружа лирски документ непроцењиве вредности о збивањима и људима у полувековној историји совјетског друштва.

НИКОЛАЈ ЉЕСКОВ
ЗАЧАРАНИ ПУТНИК

ИЗБОР НАЈБОЉИХ ОСТВАРЕЊА НИКОЛАЈА ЉЕСКОВА ЧИЈЕ ДЕЛО СВЕДОЧИ О ДУБОКОМ И СВЕСТРАНОМ ПОЗНАВАЊУ СВИХ ВИДОВА РУСКОГ ЖИВОТА
Његове приповетке личе на народна казивања и легенде. ... њих ... мноштвом најразличитијих и најнеобичнијих ...

Издавачко предузеће „Вук Караџић", Краљевића Марка 9, Београд

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем комплет РУСКЕ И СОВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ по цени од 320 динара:
ЗА ГОТОВО — са попустом од 10% (плаћање поштару приликом пријема књига)
НА ОТПЛАТУ — у 3 месечне рате почев од ____________ 1978 године.
Рате ћу уплаћивати редовно по пријему књига, рачуна и уплатница.
У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.
(Непотребно прецртати)

Презиме, очево име и име ____________

Занимање ____________

Поштански број и место ____________

Адреса стана ____________

Назив и адреса радне организације ____________

Овера о запослењу за купце на отплату

Купац

Пензионери уместо овере прилажу последњи чек од пензије

ОДАБРАЛИ СМО ЗА ВАС

R. TAGORE — HIMNA ČOVEKU · T. S. ELIOT — IZABRANE PESME · ACO ŠOPOV — DUGO DOLAŽENJE OGNJA · RAIČKOVIĆ — PESME · PLATON — O JEZIKU I SAZNANJU · R. KENO — STILSKE VEŽBE · REČ I MISAO

библиотека ·реч и мисао·

— ЈУБИЛАРНО КОЛО —

Јубиларно коло доноси избор најтраженијих и најчитанијих дела из протеклих XII кола.

Александар Пушкин: КАПЕТАНОВА КЋИ
. Есхил: ПЕРСИЈАНЦИ — ОКОВАНИ ПРОМЕТЕЈ
3 Волтер: КАНДИД
4 Едгар Алан По: АВАНТУРЕ ГОРДОНА ПИМА
5 Сервантес: УЗОРНЕ [illegible]
6 Проспер Мериме: КОЛОМБА
7 Молијер: ТАРТИФ — ДОН ЖУАН
. Ј. П. Екерман: РАЗГОВОРИ СА ГЕТЕОМ
9 Пабло Неруда: СУНЦЕ У РЕПУ ВЕТРА
10 Албер Ками: СТРАНАЦ
11. Рабле: ГАРГАНТУА
12. х х х: ПЕСМА О КРАЉУ НАЛУ
13. К. Ф. Мајер: МОНАХОВА СВАДБА
14 Николо Макијавели: ВЛАДАЛАЦ
15 Омер Хајам: РУБАИЈЕ
16 Вилијам Саројан: ЗОВЕМ СЕ АРАМ
17 Томас Харди: ЖЕНА С МАШТОМ
18. х х х: НАРОДНЕ ПОСЛОВИЦЕ
19 Вилијам Фокнер: ДОК ТЕЖАК НА САМРТИ
20 х х х: РИМСКА ЛИРИКА
21 Михаил Шолохов: ЧОВЕКОВА СУДБИНА
22 Ђ. Леопарди: ПЕСМЕ И ПРОЗА
23 Еразмо Ротердамски: ПОХВАЛА ЛУДОСТИ
24 Еме Сезер: КРСТАШКИ РАТОВИ ТИШИНЕ
25 Томас Вулф: ТКАЊЕ ЖИВОТА

Све књиге од броја 1—25 штампане су латиницом у брошираном повезу (пластификоване корице)

ЦЕНА ПО ПРИМЕРКУ 18.— ДИНАРА

— XIII КОЛО —

Тринаестим колом започиње издавање ЧЕТВРТЕ стотине дела библиотеке „Реч и мисао", која обухвата најзначајнија дела домаће и светске књижевности и њој сродних области.

26 Симо Матавуљ: БЕОГРАДСКЕ ПРИЧЕ
27 Иво Андрић: ЈЕЛЕНА ЖЕНА КОЈЕ НЕМА
28 Милан Кашанин: ИЗАБРАНИ ЕСЕЈИ
29 Стеван Раичковић: ПЕСМЕ
30 Димитар Солев: КРУЖНО ПУТОВАЊЕ СЕНКЕ
31 Ацо Шопов: ДУГО ДОЛАЖЕЊЕ ОГЊА
32 Илф и Петров: НОВА ШЕХЕРЕЗАДА
33. Марина Цветајева: НЕОВЛАШЋЕНЕ ВЕЧИ
34 Платон: О ЈЕЗИКУ И САЗНАЊУ
35 Монтењ: ОГЛЕДИ
36 Едмонд Ростан: СИРАНО ДЕ БЕРЖЕРАК
37 Анри де Монтерлан: МРТВА КРАЉИЦА
38 Рејмон Кено: СТИЛСКЕ ВЕЖБЕ
39 Сомерсет Мом: ИЗАБРАНЕ ПРИПОВЕТКЕ
40 Д. Х. Лоренс: ТАЈНЕ ФЕНИКСА
41 Т. С. Елиот: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ
42 Патрик Вајт: НОЋ ЛУПЕЖА
43 П. Калдерон де ла Барка: ЖИВОТ ЈЕ САН
44 Х. Р. Хименес: ЈА НИСАМ ЈА
45. Чезаре Павезе: ДОЋИ ЋЕ СМРТ И ИМАЋЕ ТВОЈЕ ОЧИ
46 Дино Буцати: ПРОДАВНИЦА ТАЈНИ
47. Рабиндранат Тагоре: ХИМНА ЧОВЕКУ
48 Амрита Притам: ТАЈ ЧОВЕК
49. х х х: АРАПСКА ПОЕЗИЈА
50 Исмаил Кадаре: ГЕНЕРАЛ МРТВЕ ВОЈСКЕ

Све књиге од броја 26—50 штампане су латиницом у брошираном повезу (пластификоване корице)

ЦЕНА ПО ПРИМЕРКУ 20.— ДИНАРА



·РАД·

библиотека ·ДОМ И ШКОЛА·

ЈУГОСЛОВЕНСКА КЊИЖЕВНОСТ

51 Иво Андрић: О ВУКУ . . . 40.—
52 Сретен Асановић: ОПОЈНО ПИЋЕ . . . 40
53 Антон Ашкерц: ПЕСМЕ . . . 20.—
54 Милан Богдановић: КРИТИКЕ И ОГЛЕДИ . . . 70
55 Душан Василев: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ . . . 12.—
56 Јанко Веселиновић: ХАЈДУК СТАНКО . . . 18 —
57 Чедо Вуковић: МРТВО ДУБОКО . . . 28.—
58 Прежихов Воранц: САМОНИКЛИ . . . 20.—
59 Милован Глишић: ПРИПОВЕТКЕ . . . 20
60. Иван Гундулић: ДУБРАВКА . . . 15 —
61 Карел Кајук Дестоник: ПЕСМЕ . . . 25 —
62. Радоје Домановић: САТИРИЧНЕ ПРИЧЕ . . . 30.—
63 Иван Дончевић: БЕЗИМЕНИ . . . 28 -
64 Марин Држић: ДУНДО МАРОЈЕ . . . 24.—
65 Војислав Лалић: ПЕСМЕ . . . 15.—
66. Антоније Исаковић: ЦРВЕНИ ШАЛ . . . 60 —
67. Ђура Јакшић: ПЕСМЕ . . . 18.—
68 Ђура Јакшић: ПРИПОВЕТКЕ . . . 20.—
69. Јован Јовановић Змај: ПЕСМЕ . . . 20 —
70 х х х: ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАРОДНЕ БАЈКЕ . . . 40.—
71 Јован Јовановић Змај: ЈУНАЧКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ . . . 20 —
72 Вук Стефановић Караџић: ИЗАБРАНИ СПИСИ . . . 20.—
73 Јуре Каштелан: ПЕСМЕ . . . 35 —
74 Анте Ковачић: У РЕГИСТРАТУРИ . . . 60.—
75 Срећко Косовел: ПЕСМЕ . . . 25.—
76 Лаза Костић: ПЕСМЕ . . . 20.—
77 Петар Кочић: ОДАБРАНА ДЕЛА . . . 18 —
78 Силвије Крањчевић: ПЕСМЕ . . . 20 —
79 х х х: ЛИРСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ . . . 18 —
Стефан Митров Љубиша: ОДАБРАНА ДЕЛА . . . 30.—
81. Ранко Маринковић: РУКЕ . . . 28 —
82. Светозар Марковић: ПЕВАЊЕ И МИШЉЕЊЕ . . . 15 —
83. Симо Матавуљ: БАКОЊА ФРА БРНЕ . . . 20.—
84 Бранко Миљковић: ПЕСМЕ . . . 25.—
85 Марко Миљанов: ПРИМЈЕРИ ЧОЈСТВА И ЈУНАШТВА . . . 28.—
86 Браћа Миладинов: ПЕСМЕ . . . 25.—
87 Густав Матош: ОДАБРАНА ДЕЛА . . . 30 —
88 Владимир Назор: ПЕСМЕ . . . 15.—
89 х х х: НАРОДНЕ ПРИЧЕ . . . 18.—
90. Сава Немањић: ЖИВОТ СТЕФАНА НЕМАЊЕ . . . 12.—
91 Бранислав Нушић: КОМЕДИЈЕ И ХУМОРИСТИЧКА ПРОЗА . . . 50 —
92 Доситеј Обрадовић: ЖИВОТ И ПРИКЉУЧЕНИЈА . . . 28 —
93 Сима Пандуровић: ПЕСМЕ . . . 24.—
94. Владислав Петковић Дис: ПЕСМЕ . . . 15.—
95 Васко Попа: ПЕСМЕ . . . 30 -
96 Јован Стерија Поповић: КОМЕДИЈЕ . . . 28 -
97 Јован Стерија Поповић: ПЕСМЕ . . . 20 —
98 Богдан Поповић: ИЗАБРАНИ ОГЛЕДИ . . . 28 —
99 Петар Прерадовић: ПЕСМЕ . . . 12 —
. Франце Прешерн: ПЕСМЕ . . . 16 —
. Бранко Радичевић: ПЕСМЕ . . . 20 —
. Светолик Ранковић: СЕОСКА УЧИТЕЉИЦА . . . 25 —
103. х х х: ПЕСНИЧЕ ЗНАШ СВОЈ ДУГ (патриотска и револуционарна поезија народноослободилачке борбе) . . . 20.—
104 Исидора Секулић: ОДАБРАНА ДЕЛА . . . 35.—
105 Јован Скерлић: ОГЛЕДИ И КРИТИКЕ . . . 30.—
106 Стеван Сремац: ПРИПОВЕТКЕ . . . 18 —
107. Стеван Сремац: ВУКАДИН . . . 30.—
108 Иван Студен: ВОЖД . . . 18 —
109 Бранимир Ћосић: ПОКОШЕНО ПОЉЕ I-II . . . 60 —
110 Добрица Цесарић: СВИЈЕТЛА ЗА ДАЉИНЕ . . . 20 —
111. Иван Цанкар: МАРТИН КАЧУР — СЛУГА ЈЕРНЕЈ И ЊЕГОВО ПРАВО . . . 34 -
112 х х х: ШАЉИВЕ НАРОДНЕ ПРИЧЕ . . . 40.
113 Алекса Шантић: ПЕСМЕ . . . 20
114. Август Шеноа: СЕЉАЧКА БУНА . . . 28
115. Тин Ујевић: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ . . . 25 —
116. Лопичић: БРАЗДЕ У КАМЕНУ . . . 30
117. х х х: МУСЛИМАНСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ . . . 53 -

СТРАНА КЊИЖЕВНОСТ

118 Оноре де Балзак: ЕВГЕНИЈА ГРАНДЕ . . . 23 —
119 Оноре де Балзак: ЧИЧА ГОРИО . . . 25
120 Шарл Бодлер: ЦВЕЋЕ ЗЛА . . . 35 —
121. Емили Бронте: ОРКАНСКИ ВИСОВИ . . . 30 -
122. Иван Бунин: ЖИВОТ АРСЕЊЕВА . . . 35
123. Данте: ПАКАО . . . 38
124 Н. В. Гогољ: ТАРАС БУЉБА . . . 21
125. Џон Голсворди: ТАМНИ ЦВЕТ . . . 30
126. Максим Горки: МАТИ . . . 30 -
127 Максим Горки: ПРИПОВЕТКЕ НА ДНУ . . . 22
128. Емил Зола: ЖЕРМИНАЛ I-II . . . 60
129 Хенрик Ибзен: НАРОДНИ НЕПРИЈАТЕЉ . . . 26
. Сергеј Јесењин: ПЕСМЕ . . . 30 -
. Џек Лондон: ГВОЗДЕНА ПЕТА . . . 30.-
132 Гарсија Лорка: ПЕСМЕ . . . 40
133. Владимир Мајаковски: ПЕСМЕ . . . 22
134 Карл Маркс и Ф. Енгелс: О КЊИЖЕВНОСТИ И УМЕТНОСТИ . . . 15
135 Н. Островски: КАКО СЕ КАЛИО ЧЕЛИК . . . 70
136. Жак Превер: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ . . . 33
137 Франческо Петрарка: СОНЕТИ И КАНЦОНЕ . . . 18
138 Џонатан Свифт: ГУЛИВЕРОВ ПУТОВАЊА . . . 28.—
139 Софокле: ЦАР ЕДИП — АНТИГОНА . . . 20
140. Иван Тургењев: ОЧЕВИ И ДЕЦА . . . 10
141 Антон Чехов: ГАЛЕБ — ТРИ СЕСТРЕ . . . 20 —
142. Антон Чехов: ИЗАБРАНЕ ПРИПОВЕТКЕ . . . 30 —
143 Вилијем Шекспир: ХАМЛЕТ . . . 27 —

Све књиге су штампане ћирилицом у брошираном повезу

* * *

посебно вам препоручујемо



144 Андрија Копривица

ТИТОВА ПШЕНИЦА

Професор Андрија Копривица написао је ову књигу поводом Титових и наших јубилеја. У њој се налази стотину кратких прича и анегдота. Више од две трећине — седамдесет и три — везане су за име друга Тита. Из сваке од њих зрачи његова изузетна ведрина, хуманост, визионарство, вештина у командовању и у најтежим ситуацијама. Херојски потези описани у књизи и људска реч која их прати, кроз дијалоге, чине књигу посебно занимљивом.

ЦЕНА: 60.— дин

ИЗДАВАЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „РАД" — 11000 БЕОГРАД, Моше Пијаде 12. Тел. 452-942 и 452-573

НАРУЏБЕНИЦА — ПЗ/02

Овим неопозиво наручујем (упишите бројеве књига које желите) ____________

ЗА ГОТОВО — вредност наручених књига уплатићу поузећем (приликом преузимања књига од поште), са попустом од 5%, или
НА ОТПЛАТУ — вредност наручених књига отплатићу у —— редовних месечних рата по пријему књига, рачуна и уплатница на ваш жиро-рачун 60801-603-15117 с тим што ћу прву рату уплатити поштару приликом пријема књига.

Књиге се могу отплаћивати у највише 12 месечних рата. Најмања рата је 100.— динара. Кредит је бескаматан ако се отплаћује у највише 6 месечних рата. Од 7—12 месечних рата зарачунаваће се 6% трошкова на име камате.
У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду

____
(име и презиме)

____
(број поште, место и тачна адреса стана)

____
(предузеће — установа и место где је купац запослен)

(М. П.)

овера о запослењу (жиг и потпис овлашћеног лица) — (потпис купца и бр. личне карте)

(датум)

За купце на отплату обавезна овера наруџбенице. Пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије

УБОЛИТА ЛЕПОТА

Збирка мачева насталих у периоду од 1570—1660. године.

A Вероватно саксонски мач, 1570—1580. године.

B Немачки мач, крај 16. века.

C Севернонемачки мач с краја 16. века са оштрицом украшеном златом и месингом.

D Немачки мач, отприлике 1600. године, са малим заштитним прстеном шаке.

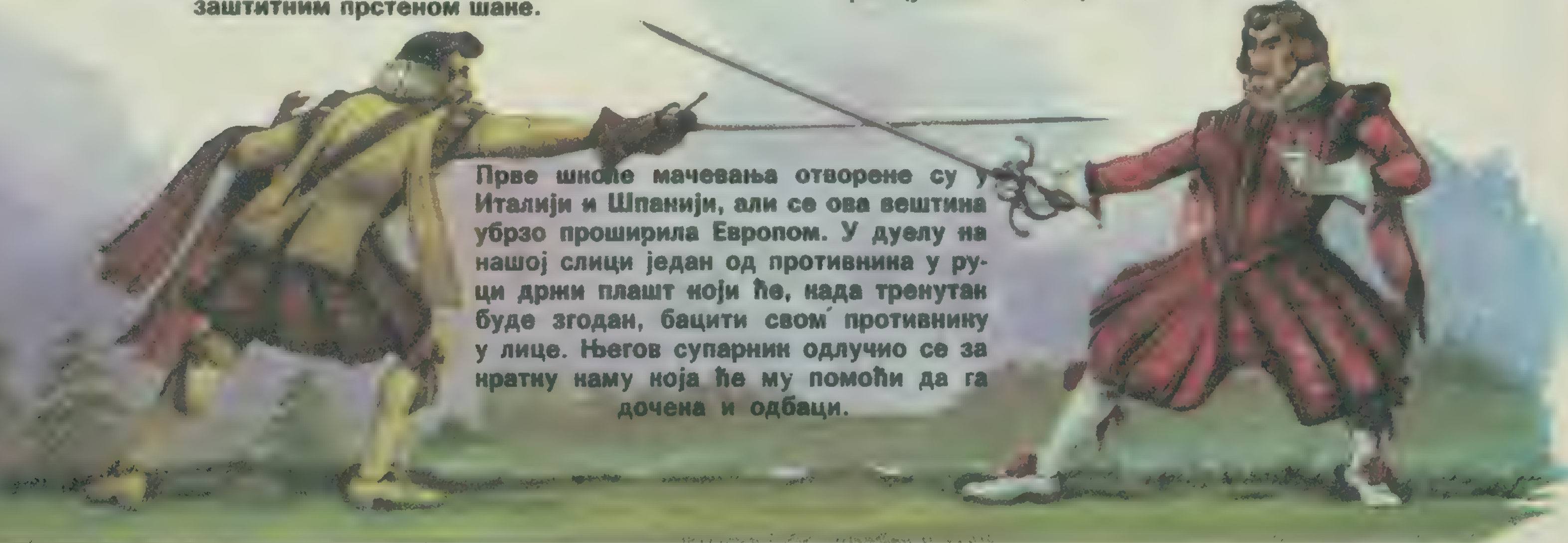
E Шпански мач из раног 17. века има дуге накрснице, а на јабучици балчана издубљени су жлебови.

F Енглески мач, отприлике 1620. године; штитник руке у облику корпице украшен је златом и сребром.

G Немачки мач, отприлике 1640. године, облик врло распрострањен широм Европе.

H Шпански мач, средина 17. века, браник (рукобран) улепшавају увојиште шаре листића.

J Француски мач, отприлике 1660. године.



Прве школе мачевања отворене су у Италији и Шпанији, али се ова вештина убрзо проширила Европом. У дуелу на нашој слици један од противника у руци држи плашт који ће, када тренутак буде згодан, бацити свом противнику у лице. Његов супарник одлучио се за кратку наму која ће му помоћи да га дочека и одбаци.

Доле: Основу Кромвелове војске у енглеском грађанском рату чинила је грађанска милиција. Војници су носили металне шлемове, јакне од дебеле коже и тешке оклопе рукавице на левој шаци. Слично одевене биле су и војске других европских земаља.



Као можда ни код једне друге врсте оружја, човек се тако рећи од првог мача кога је направио трудио и да га улепша. Тако су настали предмети изузетне лепоте.

За феудалце 16. и 17. века мајстори су, не жалећи своје умеће, правили предивне примерке са дршкама украшеним златом, сребром и драгим камењем. Убојит предмет морао је за њих и да буде леп.

Италијанска ренесанса извршила је велики утицај не само на европску уметност, већ и на неке занате, па се тако и у изради мачева може уочити њен печат. Отуда су и примерци настали у овом периоду сан сваког колекционара и почасни експонати у музејима широм света.

У то доба дужина сечива све се више повећава. Да би се томе некако стало на пут, неки европски градови доносе и закон по којем је приступ у град забрањен свакоме коме за појасом виси мач изнад одредбом утврђене дужине. Дешавало се због тога да су мачеви „подсецани" на лицу места — тек тада власник поткусуреног мача могао је да уђе у град.

Да ли је томе допринео према предугачким мачевима непријатељски расположен закон или не, тешко је рећи, тек, око 1640. године, дужина сечива почела је да се смањује и своди на разумну меру. Вероватно је и ношење и баратање превеликим оружјем било прилично незгодно за њихове власнике.

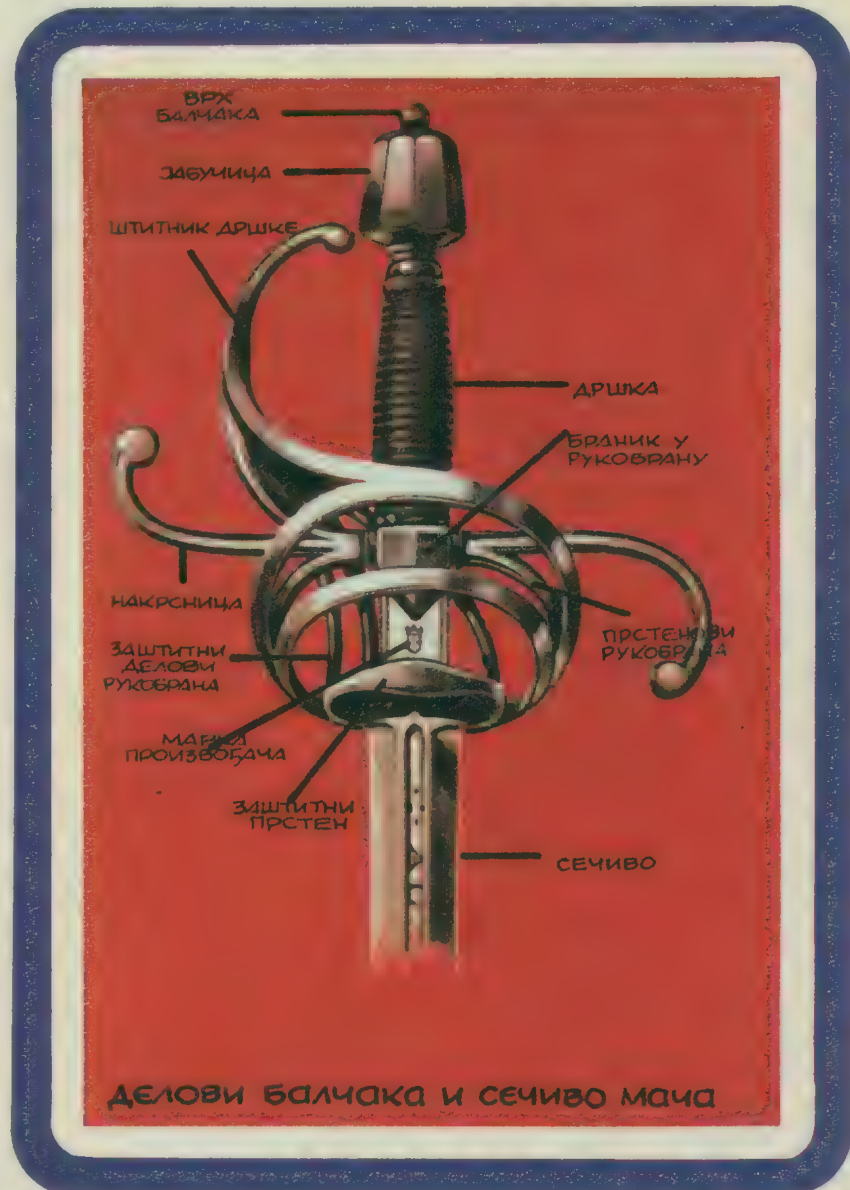
Око 1660. године класични облик мача, пре свега карактеристични облик латинског крста, почиње постепено да се мења, а већ крајем истог века ово основно знамење хришћанске вере све је теже назрети у високо стилизованим дршкама мачева из тог периода.

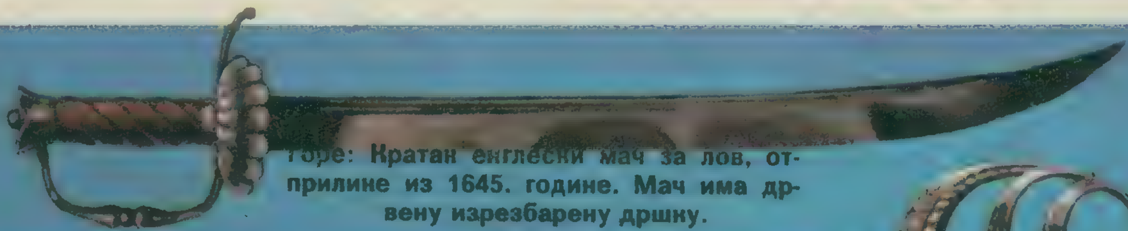
Мачеви којима су цивили означавали своје достојанство и сталешку припадност, разликовали су се од већих, тежих и мање лепих примерака којима је 16. и 17. век био своје бојеве.

За мачевање су знали још стари Египћани, а римски војници увежбавали су га ударајући тешким штаповима по укопаном стубу. Италијани су у 16. веку, времену када витезови постепено одбацују своје оклопе, од њега створили компликовану вештину. Тада је настала и такозвана италијанска школа која крајем века бодеж замењује дугим и танким мачем за бодење. Лукавство и брзина тако добијају предност над снагом, а мачевање заиста постаје права вештина којој шпански учитељ Каранса, нешто касније, прописује и кораке.

У Француској се мачевање развија под страним утицајем. Тек у другој половини 17. века Французи ће створити своју, француску школу и такозвани Лијанкуров метод по којем се покрети мача комбинују са покретима тела.

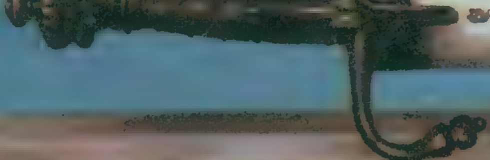
М. И.



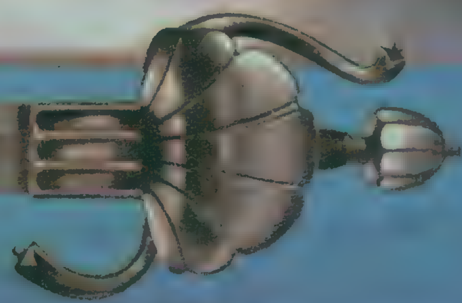


Горе: Кратак енглески мач за лов, отприлике из 1645. године. Мач има дрвену изрезбарену дршку.





Горе: Мач војника енглеске коњице, отприлике 1640. године, нарочито популаран у Кромвеловој војсци. Десно: европски мач за погубљење, 1620. године.



Горе: Немачка сабља са широким сечивом, отприлике 1600. година.

***

ЖАНЕТ (JANETTE)



Певачицу ЖАНЕТ (25 година) данас је тешко наћи у њеном стану у центру Мадрида. Већ више од годину дана она је стално на путу захваљујући само једној својој песми „Зашто одлазиш" (»Porque te vas«) која је била музичка лајт-тема познатог шпанског филма „Змија у недрима". Занимљиво је поменути да су Жанет и овај њен хит у 16 јужноамеричких земаља недељама били први на топ-листама а број продатих плоча премашио је бројку од 3 милиона. То је уједно и највећи тираж који је до сада постигао један шпански певач.

На основу неких података Жанет има највише обожавалаца у Бразилу где је после концерта у Рио де Жанеиру полиција морала у блиндираном аутомобилу да је одвезе до хотела. Мада је песма „Зашто одлазиш" још радо слушана, Жанет је недавно снимила још један хит. То је композиција „Све је ново" (»Todo es nuevo«) која се нашла и на првој ЛП плочи ове популарне шпанске певачице пријатног гласа и изгледа, високе само 155 сантиметара.



ЏОАН АРМАТРЕЈДИНГ

— JOAN ARMATRADING —



ЏОАН АРМАТРЕЈДИНГ, по мишљењу многих музичких критичара најбољи женски вокал данас, рођена је у месту Сент Китс 1950. године. Када јој је било седам година, породица се преселила у Бирмингем. Мада се у породици нико није бавио музиком — одрасла је са шесторо браће и сестара — Џоан је научила да свира гитару и рано је почела да пише песме. Прву коју је компоновала под називом „Кад сам била млада (»When I Was Young«) зажелела је да поклони Маријани Фејтфул. Међутим, та песма никада није стигла до Маријане јер је Џоан била исувише млада да би знала како да дође до ње.

Њени први јавни наступи су на школским приредбама, по игранкама на колеџима и у малим клубовима, у близини Бирмингема. У то време она је певала композиције Боба Дилана, Пола Сајмона, понекад срамежљиво и неке своје. У Лондон долази 1968. године где одмах почиње да сарађује са песником Памом Нестором. Из те сарадње створен је и први ЛП „Whatever's for Us«. Следеће две године ради као естрадни певач покушавајући да се усаврши. Њена следећа плоча »Back to the Night« постиже велики успех. Од 1975. године Џоан наступа са Ронијем Скотом. На велику турнеју одлази са групом СУПЕРТРЕМП (SUPERTRAMP), да би се одмах потом представила публици и са познатим гитаристом Нилсом Лофгреном. Ти концерти су јој улили самопоуздање које јој је доста недостајало. „Увек сам мислила о себи као о писцу песама а не певачу. Дружећи се и наступајући са овим музичарима почела сам да верујем у своје квалитете" каже Џоан Арматрејдинг, очигледно срећна што је после дугогодишњих лутања најзад успела да стекне сигурност.

***

ТИНА ЧАРЛС

(TINA CHARLES)

ТИНА ЧАРЛС отказала је ове зиме многе заказане концерте и прекинула снимање плоча. Не знајући да је ова певачица пре само неколико месеци добила сина, многи су се забринули за њену даљу каријеру. Међутим, иако се нигде не појављује, Тина припрема нову нумеру „Пратим своју девојку кући" („Walking My Baby Home«) која ће се наћи и на новом ЛП „Срце и душа" (»Heart and Soul«).



ЛИНДА РОНШТАТ (Linda Ronstadt)

Американка ЛИНДА РОНШТАТ тренутно је једна од водећих певачица света. Рођена је 1946. године у малом месту Тусену у држави Аризони. Још од најраније младости показивала је склоност ка фолк и мексичкој музици. Касније, када је одлучила да покуша озбиљније да се бави музиком, узор тражи у свом давнашњем идолу Џоани Баез.

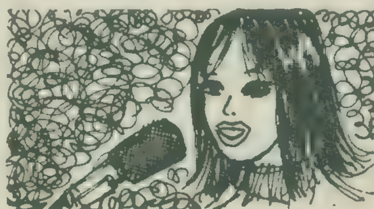
Као седамнаестогодишња девојка основала је са својом сестром трио ЊУ ЈУНИОН РЕМБЛЕРЗ (NEW UNION RAMBLERS). Али, овај састав не успева да оствари све Линдине жеље и она се убрзо прикључује групи СТОУН ПОНИС (STONE PONIES). И то је било мало за њене велике амбиције. Своје изузетне музичке квалитете Линда не успева да уклопи у групу. Због тога је напушта да би после неколико месеци размишљања одлучила да започне солистичку каријеру. Истовремено она ствара и сопствену пратећу групу. За њене интерпретације музички критичари су тада писали: „У Линдином певању огледа се фолклорна дикција Луизијане."

Своју ЛП плочу под називом „Свилена ташна" (»Silver Purse«) Линда је, као солиста, издала у Нешвилу, метрополи кантри-музике. Композиција „Дуго, дуго време" (»Long, Long Time«) са ове плоче нашла се и на синглу и постала велики хит. Линда успева да искористи тај успех и да сними још неколико плоча које је избацују у први план.

Линда је једна од ретких певачких звезда која са лакоћом успева да фолк осећања унесе у рок-музику. Она се потпуно посвећује тој музици мада се с



њом никада није поистовећивала. На крају рецимо још и то да је Линда своју прву ЛП плочу снимила још 1967. године под називом" „Линда Роншта и камени пони" (»Linda Ronstadt and Stone Ponies«), а последњу недавно. Са ње вам и представљамо композицију „Тако је лако" (»It's so Easy«).



ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ТАКО ЈЕ ЛАКО (IT'S SO EASY)

Музика: Бади Холи (Buddy Holly)

Текст: Норман Пети (Norman Petty)

Пева: Линда Роншат

It's so easy to fall in love
It's so easy to fall in love

People tell me love's for fools
So here I go breaking all of
The rules
It seems so easy, so
dog-gone easy
It seems so easy
Where you,re concerned my
Heart has learned

It's so easy to fall in love
It's so easy to fall in love

Look into your heart and see
What your love has set
a-part for me
It seems so easy, so
dog-gone easy
It seems so easy
Where you,re concerned my
Heart has learned

It's so easy to fall in love
It's so easy to jall in love

It seems sp easy
so dog-gone easy
It seems so easy
Where you,re concerned my
Heart has learned

It's so easy to fall in love...





ЖУЖА КОНЧ

(ZSUZSA KONCZ)

За двадесет седмогодишњу ЖУЖУ КОНЧ данас многи кажу да је прва звезда мађарске поп-музике. Ова црнокоса девојка лепог изгледа откривена је на једној омладинској ТВ аудицији и од тада се њена каријера кретала само узлазном линијом. Њена прва сингл плоча доспева на прва места топ-листа. Године 1969. успева да победи на великом поп-фестивалу у Будимпешти да би исте године представљала своју земљу и на МИДЕМ-у у француском граду Кану. Поред тога, забележила је и сензационални успех на међународном фестивалу на Куби после кога је имала вишенедељну турнеју по својој земљи. Када ју је публика упознала, чула и видела уживо, њена популарност је још више порасла. Жужа је гостовала и у Чехословачкој, Сједињеним Америчким Државама, Совјетском Савезу, Источној Немачкој, Пољској и у нашој земљи. Снимила је 8 ЛП плоча (продала је преко милион и по примерака) а сада ради на реализацији деветог албума. Најпознатије песме су јој „Ветар", „Најзад, најзад", „Треба времена" и „Мистер алкохол".





*БИЉАНА ПЕТРОВИЋ**

Млада београдска певачица БИЉАНА ПЕТРОВИЋ представила нам се у новом издању. Дуго је наступала са нашим познатим поп-групама и на фестивалима као члан пратећих вокалних група да би у 1977. години почела своју соло каријеру. На новој плочи продукције БЕОГРАД ДИСК пева две композиције „Бићеш мој (сигурно)" и „Немој, немој, не...". Обе песме су у стилу рока, а нумера „Бићеш мој (сигурно)" нашла се на свим домаћим топ-листама. „Чудесни свет љубави главна је моја музичка преокупација. Певам и свирам о обичним, мени сличним девојкама" — каже Биљана.



***

Пеги Ли (Peggy Lee)

ПЕГИ ЛИ једно од највећих певачких имена данашњице, рођена је пре готово пола века у малом градићу Џејмстауну у Северној Дакоти као Норма Делорис Егстром. Почела је да пева још као девојчица да би први професионални наступ имала већ у четрнаестој години. О својим почецима она данас прича: „Увек сам знала шта желим да радим мада у недоумици како то да изведем. Сигурна сам била у себе и оногa тренутка када сам свој матурски поклон, ручни часовник, продала како бих сакупила довољно новца да напустим кућу и посветим се музици".

Значај Пеги Ли за америчку музику не огледа се само у њеним интерпретацијама већ и у њеном композиторском и поетском стваралаштву. Она није само извођач (пева џез, блуз, свинг, латинске песме и рок) већ је и комплетна музичка личност која је у својој дугогодишњој каријери сарађивала искључиво са оним музичарима који су правили добру музику. Почела је пре много година сарадњу са Виктором Јангом (некадашњим великим композитором) да би наставила с таквим именима као што су Макартни, Џејмс Тејлор, Мелиса Манчестер и др. До сада је снимила око 600 песама од којих су многе постале златне.

Поред многих других признања, Пеги Ли је недавно на универзитету Северне Дакоте добила титулу доктора музике, што до сада ниједном певачу није пошло за руком.



Када говори о својим првим успесима, Пеги Ли каже: „Прави посао сам добила тек када сам се прикључила оркестру Бенија Гудмена. С њим сам радила неколико година и стекла велику сигурност. Из тог времена је и мој велики хит, песма „Зашто не чиниш праве ствари" „Why don't You do Right«, која је четрдесетих година обишла цео свет. У то време сам се удала за гитаристу Дејва Барбура и добила кћерку Ники. Тада сам хтела да се потпуно посветим породици и напустим певање, али ме је спречио мој супруг. Упорно ми је говорио да певач који има толико талента не сме да се повуче".

Касније је овај брачни пар музичара успео да створи велики број хитова. То су пре свих песме „Не знам довољно о теби", „То је добар дан" и „Машина". Ова последња, специфична по томе што је аутентични латински ритам снимљен у америчком поп-контексту, продата је у 2,5 милиона примерака.

НОВЕ ПЛОЧЕ ПГП





ЈАДРАНКА СТОЈАКОВИЋ

„Не иди тамо" назив је композиције коју у последње време сваки дан можемо чути на нашим радио-станицама. Наша позната шансоњерка Јадранка Стојаковић на овом синглу пева композиције Корнелија Ковача. Назив друге нумере је „Тесно доба".

БИСЕРА ВЕЛЕТАНЛИЋ

Композицију „Баш ме брига" Бисера Велетанлић извела је први пут на Хит паради Продукције плоча Радио-телевизије Београд. Овом интерпретацијом Бисера је још једном потврдила своје певачке квалитете. На другој страни плоче је нумера „До дна". Обе композиције су дело младог аутора Јосипа Бочека.

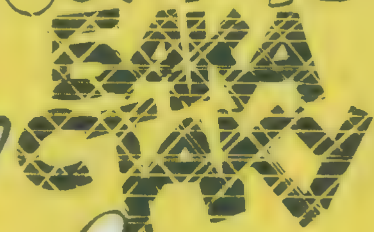


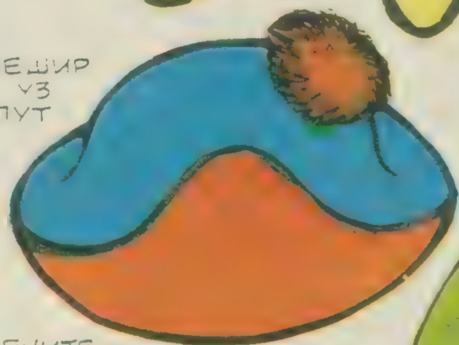






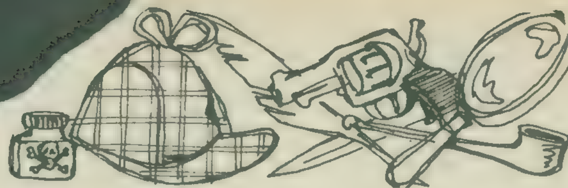






ПРОСЕЦИТЕ
ПО ЦРТИЦАМА И ПРОВУЦИТЕ
БАКИНУ ГЛАВУ

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...



На реду је осми



У соби инспектора париске полиције Жеди ја зазвонио је телефон:

— Ало! Инспекторе Жеди! Овде ...

... — Овде „Правдољуб" — довршио је Жеди.

„Правдољуб" је човек са сто имена и хиљаду лица коме су нацисти за време другог светског рата убили најмлађег брата. На „Правдољубовој" листи налазило се једанаест имена. Досад је „ликвидирао" седам и мада инспектор Жеди није оправдавао његов начин кажњавања нациста, гледао му је кроз прсте.

Кад му је инспектор Жеди препознао глас преко телефона, „Правдољуб" поче да се смеје:

— Браво, инспекторе!

— Због чега сам вам опет потребан? — занимало је Жедија.

— Једнога дана, инспекторе, када ме буду ухапсили, ваше сведочење ће ми бити неопходно!

— Реците ми о чему се ради — настојао је Жеди.

— Захваљујући својим друговима, сазнао сам где се налази још један од криваца за смрт мога брата.

— То сам и претпостављао! Али, зар не мислите да је већ време да ми кажете **своје** право име?

— Засад то није важно! Одлучио сам да се и даље скривам и мењам идентитет све док и последњи од једанаест убица не буде ликвидиран.

— Добро, онда ми бар реците где се сад налази тај човек? — упита Жеди.



— Овога викенда биће у хотелу „Хабанера", у Кану. До виђења, инспекторе.

— „Хабанера" је био један од најмодернијих хотела на азурној обали.

Инспектор Жеди узео је једну од скромнијих соба у близини лифта за послугу, јер друге није било. Пошто се сместио, сиђе у бар.

Висок човек, препланулог тена, обучен у елегантно бело одело, одмах је привукао Жедијеву пажњу. Посматрајући га испод ока, Жеди је помислио да би то могао бити Јохан Банијас, познати пословни човек. Уживао је глас бескрупулозног човека увек окружен младим лепотицама, дангубама и разним снобовима. Његове слике често су се појављивале у часописима.

Жедијев полицијски нос нањушио је да би Банијас могао бити човек кога је „Правдољуб" тражио.

И заиста, после извесног времена, инспектора Жедија су позвали на телефон. Био је то „Правдољуб" који му је саопштио да је један од једанаесторице убица његовог брата Банијас и да ће бити ликвидиран.

— Да ли ћете Ви и овога пута бити рука правде? — упита Жеди.

— Не. Овога пута ћу се задовољити улогом посматрача. Познајем бар три особе које се увек налазе у његовој непосредној близини и које га толико мрзе да би га одавно убиле да им се за то пружила прилика. Надам се да ће овога пута неко од њих смоћи снаге да то и уради.

После тога „Правдољуб" спусти слушалицу.

Инспектор Жеди се врати за бар да би и даље посматрао Банијаса и његово друштво.

Управо је открио ко би могле да буду те три особе из Банијасове околине.

Била је ту најпре једна млада жена, прилично лепа, по имену Александра, која се ни за часак није одвајала од Банијаса.

Затим неки човечуљак који је сваки час устајао да би Банијасу запалио цигару. Звао се Ник Матео и лагано се убијао пијући бели рум.

И најзад, једна карикатура од човека, неки старац који је стално штуцао и кашљуцао, бивши играч и Банијасова сенка, по имену Серж Вотије.

Сви они имали су собе поред Жедијеве, у близини лифта за послугу.



Прве вечери није се ништа догодило као ни следећег дана. Тек другог дана, после поноћи кроз тишину се проломио пуцањ. Жеди је потрчао до Банијасовог апартмана и како су врата била одшкринута, ушао је у собу. На скупоценом тепиху лежало је Банијасово тело. Убице, разуме се, нигде није било.

Жеди је одмах позвао хотелског детектива а овај месну полицију. Пошто им је укратко испричао да је, чим је чуо пуцањ, дотрчао и нашао Банијаса мртвог, Жеди се вратио у своју собу и легао.

И управо кад му се чинило да ће да заспи, зачуо је тихо куцање на својим вратима и у собу је ушла Александра. Кад је видела да је будан, прснула је у смех и, извинивши се, одмах изишла.

Није прошло ни десетак минута кад су се врата Жедијеве собе поново отворила, али овога пута ушао је Ник Матео. И он се извинио инспектору и изишао мало се тетурајући

Оба посетиоца имала су исто извињење: од инспекторове собе мислили су да је њихова.

Једно од њих двоје је можда и погрешило. Али, друго свакако није. И што је више размишљао Жеди је све више био убеђен да је један од његових посетилаца Банијасов убица и да је, вероватно, подозревао да је инспектор открио ко је кривац па је желео да га уђутка. На убичину жалост Жеди није био још заспао и тако га онемогућио.



Шта мислите, драги читаоци, шта је навело инспектора Жедија да посумња у једног од својих ноћних посетилаца? Ако сте погодили, честитамо! А ако нисте расположени за решавање детективских загонетки, погледајте наш одговор на 35. страни.

ДОКТОР БАКСУЗИЋ: УЛЕПШАВАЊЕ























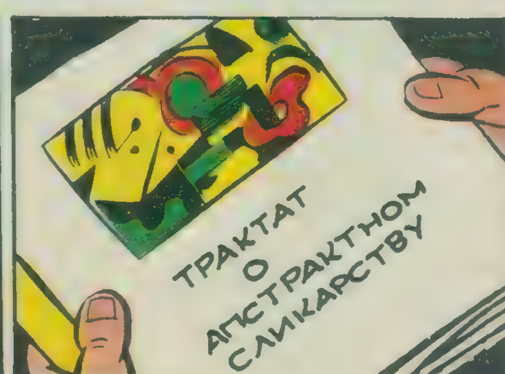


















КАКО ЈЕ ПОСТАО НАЈСМЕШНИЈИ ДУО НА СВЕТУ

МРШАВИ СТЕН И ДЕБЕЛИ ХАРДИ



Млади Енглез Стенли Џеферсон био је узбуђен, не без разлога. Имао је свој први наступ на позорници и то као комичар. Те 1907. године да би неко постао комичар морао је да носи и широке комичарске панталоне, па је млади Стен у ту сврху позајмио очеве панталоне, које је маказама скресао на пола...

Неколико минута уочи наступа, вирећи иза завесе, видео је у публици никог другог до свот оца! То није ни било чудно, јер је његов отац био позоришни менаџер.

Највероватније из страха први покушај младог Џеферсона да постане глумац прошао је неславно, али није донео ни очеву забрану. Штавише, отац никад није поменуо исечене панталоне.

КОМИЧНЕ ПТИЦЕ

Стенли је тада имао 16 година и није волео учење. Често би побегао са часова, а у знак извињења учитељу слао улазницу за неку од представа у очевом театру.

Видећи да од Стенлијевог учења неће бити ништа, његов отац га испише из школе и запосли да продаје улазнице. Све слободно време Стенли је проводио са глумцима све више убеђен у своју позоришну каријеру. Путујући са трупом по Енглеској и Шкотској, почиње да игра у пантомимичарским скечевима „Затворске птице" и „Комичне птице".

Будући да је њихов „језик" био разумљив свима, ове пантамиме постају све популарније, па их после турнеје по неким европским земљама одводе и у Америку. Један од чланова трупе је у то време и млади пантомимичар Чарли Чаплин, кога задржавају у Холивуду...

Стенли Џеферсон у Енглеској постаје прилично познат глумац, па чак игра и у чувеном Олд Вику. Али њега и даље привлачи комедија. Креће за Чаплином. У Холивуду мења име у Стен Лаурел и игра са мање успеха у неким немим епизодама и у варијететским позориштима.

ДЕБЕЉКО НА КОЊУ

Међу глумцима, који су у то време као и он покушавали каријеру на немом филму, био је и један по имену Оливер Харди. Рођен 1892. у држави Џорџија, у којој је његова мајка водила хотел, Оливер је лепо певао и маштао да постане познат оперски певач.

У слободно време обично је седео испред мајчиног хотела, посматрајући људе, што је наставио и као глумац, који је изванредно погађао људске карактере и расположења. Касније је почео да студира право, али је све напустио када се у његовом месту отворио први биоскоп. Гледајући прве неме филмове дебељко Харди је схватио да би и сам могао да буде веома [illegible]

Тако се обрео на Флориди у једној филмској компанији. Играо је у комедијама, а, с времена на време, и негативце у драмама.

Једном, док је играо револвераша у неком каубојском филму, у најнапетијој сцени, коњ под њим није издржао Хардијеву тежину... Тада је схватио да треба да се посвети само комедији.

У истој компанији глуми је и мршави Стенли Лаурел, па чак и у истим филмовима, али никоме још није пало на памет да од њих створи пар.

Не зна се тачно када су стали један поред другог, наводно у једном од оних првих скечева у којима су се глумци гађали тортама, али публика је одмах уочила изванредну комичност мршавка Стена и дебељка Хардија.



Тако су постали Станлио и Олио, нераздвојан глумачки пар неме комедије, који је деценијама, па и данас, засмејавао људе. Једна од њихових најбољих комичарских секвенци је она у којој покушавају да пребаце клавир преко уског висећег моста. Мост је пребачен преко стравично дубоке провалије, између два планинска врха. Насред моста Станлио и Олио сређу горилу...

Њихове смешне авантуре приказиване су на нашој телевизији и у серији цртаних филмова.



ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

СТИВЕН РАБИНЕТ

Таленат за језике

ЕБЕРЛИ ЈЕ УЧИО ШПАНСКИ ВЕЋ СЕДАМ ПУТА. А КАДА БИ ГА САВЛАДАО, ПЛАГИО БИ ИСЦЕДИО ЗНАЊЕ ИЗ ЊЕГА.



Не дам да ми се мозак празни! — викао је Еберли. — Овога пута не! Не опет!

Бледа сенка се помакла с камена на камен. Еберли повуче обарач. Кундак га удари у раме, прашина се подиже пред камењаром. Хитац је био кратак.

Предај се!

— Предај се, Еберли — зачуо се Плагијев глас појачан рогом. Немаш излаза, не можеш нас победити. Има нас сувише.

Док има живота, има и наде — одговори Еберли, жалећи што нема ништа паметније и оригиналније да каже.

Притисну опет обарач. Камење се распрсну. Човек врисну.

— Потписао си уговор, Еберли.

— Незаконити уговор.

— Али, уговор који важи.

Меци су падали по камену око Еберлија и потврђивали Плагијево мишљење о снази уговора. Еберли је очистио комадиће камена са рукава и одлучио да промени место. Плагио и његови људи су били сувише близу. Сазнали би његов положај, опколили би га и чекали. Ако га сунце Мохаве не спржи, глад и жеђ ће га победити. Када би се само за тренутак онесвестио, Плагио би се сручио, убризгао му дрогу, однео га и испрао му мозак.

Еберли је обележио страницу отрцане копије Дон Кихота и набио је у џеп од капута. Овога пута ће довршити књигу. Чак и да мора да убије Плагија, прочитаће Дон Кихота до краја.

Тихо, заклоњен камењем, Еберли се вукао према литици коју је још раније приметио. Ставио је пушку на леђа и застао пре него што је почео да се пење. Погледао је доле: две хиљаде метара литице до пустиње.

— Еберли!

— Не сада — мрмљао је Еберли. — Не сметајте ми.

— Приметили смо да се крећеш, Еберли. Прате те скенери за откривање топлоте.

Еберли се припремио за следећи корак, настојећи да не слуша глас.

— Предај се, Еберли. И раније си то чинио. Траје само неколико секунди. Безболно је. Мисли на своју жену и децу. Ако се предаш, они ће и даље живети у изобиљу.

Плагио је исмевао Глорију. Истина, Глорија је тешко учила. Требало јој је четири године да савлада основе румунске граматике, вештину коју је Еберли продао Плагију за педесет долара.

— Твоја жена изговара француски као исландски — викнуо је Еберли.

Љутит пуцањ из пушке стиже као одговор.

Еберли се домогао испуста и релативне сигурности. На западу је залазило сунце, издужена наранџаста кугла на пустињском хоризонту. Нико неће покушати да приђе амбису преко ноћи. Ако успе да их ноћас одржи на одстојању, можда ће прочитати последњих две стотине страница Дон Кихота.

— Еберли!

— Испирачу мозга! — викао је Еберли. — Прљави испирачу мозга!

— Раније смо имали користан уговор, Еберли. Зашто да не наставимо?

— Зашто да не довршим Дон Кихота?

— Ја сам разуман човек. Па...

— Ти си свиња и испирач мозга!

— Као што сам рекао, ја сам разуман послован човек. Колико имаш до краја?

— Око две стотине страница.

— Колико ће то трајати?

— При оваквој светлости? Целу ноћ, можда дуже.

— И са добром лампом?

— Четири или пет сати.

— То је предуго. Клијент чека. Има завршни испит из шпанског, сутра у једанаест сати пре подне. Платио је унапред. Морамо да припремимо инструменте, извршимо преношење знања и вратимо га у Лос Анђелес за испит. Предај се, Еберли. Књигу ћеш завршити други пут.

Други пут. Еберли је учио шпански већ седам пута. Сваки пут када би га толико савладао да може да чита Дон Кихота, Плагио, који је користио Дон Кихота као тест за познавање шпанског језика, исцедио би знање из њега. Еберли никада није сазнао шта се догодило са Дон Кихотом. Плагио је одузимао само знање језика, ништа друго.

Предај се, нагодићемо се!

— Плагио! — викну Еберли.

— Шта је?

— Исто си говорио и прошли и претпрошли пут. Лагао си. Никада ми нећеш дозволити да завршим. Следећи пут ће бити исто као и сада. Чим будем могао да читам испразнићеш ми мозак.

— Читај превод.

Еберли притисну обарач три пута. У ушима му је звонило од пуцњаве.

— Еберли, зашто си то учинио?

Еберли је сео иза стења. Отворио је Дон Кихота и потражио место где је стао.

— Да видим, дошли су у крчму, Дон Кихот је заспао и... ах, ту је.

— Еберли.

Еберли је приметио како ноћни ваздух носи глас. Изгледало је да је Плагио изнад њега. — Шта је?

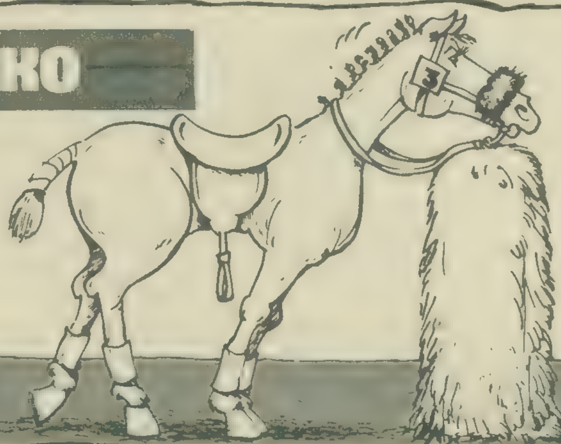
— Да се погодимо?

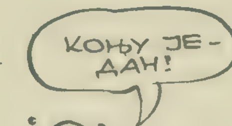
— Шта да се погодимо?

— Предај се, и...

— Никад!

ШРАФКО





— Предај се и обезбедићу ти три недеље плаћеног одмора у Акапулку, пре него што добијеш нови посао.

— Шта ће ми Акапулко ако не знам шпански?

— Не мораш да разговараш ни са ким.

— Волим да разговарам са људима.

— Добро, онда Мајами, или где хоћеш.

Еберли је размишљао. Плагио је сигурно очајан. Никада раније није понудио Еберлију одмор. Увек је очекивао од Еберлија да почне са учењем дан после преношења. Клијент је, вероватно, неко важан, или син некога ко је важан, можда чак син Плагијевих шефова. Пружа ли му та чињеница шансу да се погађа? Можда.

— Плагио.

— Шта је?

— Ко је клијент?

— Зашто ти је то важно?

— Имам разлог!

— Да чујем.

— Пусти ме да довршим књигу и предаћу се. Реци клијенту да одложи испит.

— Покушао је. Професор не дозвољава. Ако не изиђе, пао је. Ако падне, избациће га из школе. Ако га избаце из школе, знаш шта то значи.

— Једна муштерија мање за тебе.

— Тачно.

— Зар мислиш, само на новац, Плагио?

— Шта?

— Џип — промрмља за себе Еберли. Устао је и провирио преко стења. Нигде ни трага од Плагија.

Нејасна контура при светлости звезда изгледала је као правоугаони блок на песку: џип.

— Зашто су га оставили? — гласно се питао Еберли.

Зора се треперавo, потпуно бела, а онда је блеснула, управо када се светиљка у Еберлијевим рукама истрошила. Слабачки зраци су се расипали над пустињским хоризонтом. Иако је имао само десет страница до краја књиге, одлучио је да их одложи за касније. Зора ће и Плагија покренути.

Ако се Плагио појави пре но што заврши књигу? Еберли одагна мисао, не дозвољавајући себи да размишља о томе.

Стрпа књигу у џеп, провери пушку и припреми се за силазак. Ако буде имао среће, дочепаће се џипа и слободе пре него Плагио примети.

— Еберли.

Да одговори? Ако ћути, Плагио ће се попети до стења да провери, мислећи да је Еберли побегао преко ноћи. Желео је да држи Плагија међу стењем што је могуће дуже.

— Шта је сад, пљачкашу мозга?

— Еберли, зар баш мораш да одговараш таквим погрдама? Ја сам увек према теби био пристојан. Збуњен си, Еберли.

— Причај шта хоћеш, испирачу мозга.

Контролисао се. Плагио је вероватно желео да га открије.

Зато је Плагио и рекао својим људима да гађају у тело, да му не оштете мозак. Еберлија то није много тешило. Плагио је могао да изврши преношење два или три сата после смрти. Не, боље да остане скривен.

— Еберли.

— Шта је?

— Од када си тако напрасно постао моралиста?

— На шта мислиш?

— Већ десет година сарађујемо. Никада се ниси жалио.

— Нисам се жалио зато што сам био у шкрипцу.

— Дроге? Да ли ти оне помажу у учењу, Еберли?

— Не дроге, новац.

Плагиов саркастични глас јекну:

— А сада ниси у шкрипцу?

Еберли је мислио на Глорију и на децу: Ефраима и Езекиелу, обоје рођено док је учио грчки. Новац је беспрекорно стизао сваког петка, ни раније ни касније. То га је терало на рад.

— Време је да покушам с џипом — помисли.

Кључеви. Ако нема кључева, онеспособиће џип и покушати да побегне пешке.

Сагнут, пробијао се уз подножје гомиле камења. Плагио је још нешто говорио. Када не добије одговор, Плагио ће поћи уз стење, даље од џипа.

— Одговори ми, Еберли.

Предај се, остао си без муниције!

Еберли је ушао у џип. Помамно је окретао кључ. Џип је замумлао, закашљао, прихватио и оживео. Поскочио је, кренуо и онда стао.

— Шта сад? — запита се Еберли. Гума је била пробушена. Завукао се испод џипа.

— Еберли.

Еберли је савио руке око уста док је одговарао:

— Шта је?

— Сада не можеш побећи. Џип не може никуд. То је ћорсокак, Еберли. Предај се.

Еберли се извукао испод џипа, гадећи се самог себе, спреман за предају.

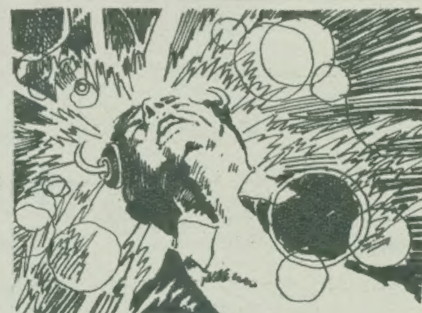
— Еберли.

— Шта је?

— По мом рачуну остао си без муниције. Долазимо.

Еберли је легао на леђа и раширио руке. Сунце му је пржило лице. Говорио је лагано.

— Дођите и покупите ме, лешинари. Спреман сам.



Чуо је Плагија како иде уз песак. Шта му је Плагио одредио за следећи пут? Ах, да, руски. Пети пут руски. Руски је тежи од шпанског. Чекао је. Шта би друго могао и да ради човек који је прочитао само петнаест страница „Рата и мира".

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Разумност се толико истиче од осталих врлина као што се чуло вида истиче испред осталих чула.

(Бион)



укрштене речи

ПОЗНАТИ ОПЕРСКИ ПЕВАЧИ:

1. Италијан, лирски тенор, прославио се певањем италијанских опера и канцона; 2. Италијан, баритон, креирао преко 100 улога у разним операма; 3. Наша певачица, сопран, чланица Метрополиген опере у Њујорку, најпознатије креације у „Аиди" и „Тоски"; 4. Американац италијанског порекла, тенор, певао и у филму „Велики Карузо".



1



2



3



4

АУТОР: ВЕ-МАК	2	ПОБРОЈАТИ	ОЗНАКА ТАНТАЛА	ИЗВИЂАЧ	ВЕЛИКИ КОПНЕНИ СИСАР	СОБНО ОГЊИШТЕ	РЕКА У АУСТРИЈИ, ПРИТОКА ДУНАВА	ТРЖНИЦА	ВРСТА ПЕРШУНА
1									
ОПУНОМОЋЕНО ЛИЦЕ									
ЗНАК ТЕРБИЈУМА			ЕНГЛ. ПИСАЦ СОМЕРСЕТ / ГОСПИЋ				3		4
ЈЕДИНКА ЖИВОГ СВЕТА									
ПОСЕТИЛАЦ, УЗВАНИК					ГРАД У ФРАНЦУС. / ЖИТЕЉ ОМИША				
ОЛГА ЈАНЧИЋ			ГРЧКО СЛОВО / ЗНАК СУМПОРА			ЈУЖНО ВОЋЕ / ЛУКА У ИЗРАЕЛУ			
СТЕПЕНИЦА (ТУРЦ.)								ЧАЂ	
			ГРАД У САД / ИМЕ БУЉБЕ						
ЛЕГЕНДА / РЕКА У ИТАЛИЈИ	ИВАН ТОПЛАК / ТОР			ДИВЉИ ПАС ЧАГАЉ / РОМАН М. ГОРКОГ					
		УЗВИК / ВРСТА ПАПАГАЈА				УЗВИК ПРИ ЈУРИШУ			
НАШ ПИСАЦ ДУШАН								АЗОТ / ИМЕ МОНТАНА	
ОБРАЂИВАТИ ЗЕМЉУ ПЛУГОМ						ПАМУЧНА ТКАНИНА КРЕТОН			
ДЕСНА ПРИТОКА ЗАПАДНЕ МОРАВЕ							АУТО-ОЗНАКА ВАЉЕВА		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: О, ЏОН ГЛЕН, п, имитација, гол, Везув, ета, араре, П, рм, измена, јб, цеоте, аге, малтер, Тањ, Ер, омега, смок, олај, обнова, Ре, Вагнер, Ив, аћ, океан.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК". Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРИПРАВНИК ПЕЦА

















ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавничу,

ГДЕ ЖИВЕ ТИГРОВИ?

Мој брат тврди да у Африци нема тигрова. Међутим, ја сам сигурна да их у тропским пределима овог континента ипак има јер смо то учили у школи и о томе сам читала у књигама. Молим те да ми кажеш ко је у праву.

Мирјана Марковска,
Карпош IV/А-3, улаз II/7
Скопље

На жалост, у праву је твој брат, а не ти: у Африци тигрови не живе. Нема их ни у Јужној Америци и једини континент где живе је Азија.



ДЕСЕТ НАЈВЕЋИХ

Интересује ме којих десет градова су највећи на свету по броју становника.

Зоран Новичевић,
Крагујевац

Према подацима узетим из Лексикона Југословенског лексикографског завода, 1974. године, највећи су: **Шангај** — око 10 милиона становника, **Токио** — 8 893 000, **Њујорк** — 8 100 000, са предграђем — 10 700 000, **Париз** — 2 790 000, са предграђем — 9 500 000, **Пекинг** — 7 000 000, **Буенос Аирес** — 6 740 000, **Москва** — 6 642 000, **Калкута** — 5 500 000, **Бомбај** — 4 800 000, **Рио де Жанеиро** — 4 747 000 становника.



После ових десет највећих, на основу истог извора, по величини долазе: **Лондон** — 4 500 000, **Хонгконг** — 3 834 000, **Лењинград** — 3 798 000, **Каиро** — 3 500 000, **Вашингтон** — 3 409 000, **Тјенцин** — 3 300 000, **Берлин** — 3 200 000, **Мадрид** — 2 950 000, **Рим** — 2 799 830, **Техеран** — 2 720 000, **Делхи** — 2 440 500...

ПОУКА БЕЗ ПСОВКЕ

У игри са другом из суседне зграде догодила нам се врло неугодно ствар: он се случајно наслонио на тек засађену воћку и она се сломила. Тада је дотрчао неки непознат човек и почео да, псујући, грди мог друга због тога. Молим те да ми помогнеш и одговориш на питање: да ли је тај човек био у праву што је викао на мог пријатеља?

Милица из Зрењанина

Тај човек је могао лепо да вам каже, као чика-Јова Змај:

„Где год нађеш згодно место,
ту дрво посади!
А дрво је благодарно
па ће да награди".



КАТАКОМБЕ

Молили бисмо те да нам нешто више кажеш о катакомбама.

Борко Бојић и
Драган Ковачевић,
Жарка Зрењанина 101,
Панчево

Ова реч, пореклом грчка (а преузели су је Римљани), означава подземна гробља. Обичај да се граде подземна гробља источњачког је порекла, али се под катакомбама најчешће подразумевају она хришћанска, из времена када су хришћани били прогоњени (до 4. века). Они су у тим својим подземним, тајним гробљима одржавали и верске обреде. Најпознатије су катакомбе у Риму, где су ходници грађени у два спрата, са местимичним проширењима у овеће просторије које су служиле као капеле. Катакомбе су обично биле осликане фрескама и натписима, што данас представља значајно културно благо. На тлу Југославије постоје такозване катакомбе у Јајцу, али је то у ствари црква исклесана у стени, а испод цркве се налазе крипта, односно гробница. Мисли се да је ова црква грађена у доба Хрвоја Вучића, почетком 15. века.



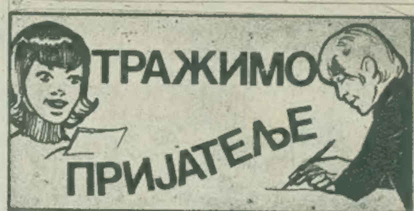
КОЈЕ СКИЈЕ

Занима ме које смучке да купим за неуређене терене, где их могу набавити и какви везови иду на такве смучке?

Стева Стефановић,
Сурдулица

Лист „Здраво", у броју од 26. децембра 1977. године, препоручује за терене о којима говориш смучке **ЕЛАН CR** и **ЕЛАН TL 705.** Обе врсте дасака можеш купити у свакој већој продавници спортске опреме. При куповини везова не треба штедети, али је необично важно да се тачно монтирају. У нашим продавницама могу се наћи разне марке везова: „саломон", „маркер", „тироли"... Сви су добри.





Ксенија Дунклер, 25000 Сомбор, Уједињених нација 18 — 15 година, воли забавну музику и скупља постере.

• • •

Љиљана Лалић, 59000 Шибеник, Сјемениште — 16 година, скупља разгледнице, воли музику и спорт.

• • •

Недељка Марјановић, 55432 Медари, „Мартин Трнка" Драголић" — 13 година, воли музику и спорт, скупља разгледнице, маркице и постере певача.

• • •

Весна Голик, 42000 Вараждин, Вилка Новака 34 — 13 година, скупља разгледнице, пенкала и лепа писма.



Маринко Петраш, 78000 Бањалука, Владе Витјула 78 — 15 година, воли забавну музику, скупља стари и страни новац

• • •

Кемал Чопра, 71000 Сарајево, Милинкладска 89 — воли рок музику и књиге, скупља плоче и постере

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

решење загонетке:

НА РЕДУ ЈЕ ОСМИ



Убица је Александра. Она није грешком ушла у Жедијеву собу, **јер нико никад не куца на врата своје собе** као што је она урадила кад је куцала на његовим вратима.


WALT DISNEY
МИКИ

ДА ОДЕМО НА ПАР-ТИЈУ КУГ-ЛАЊА!
НЕ!

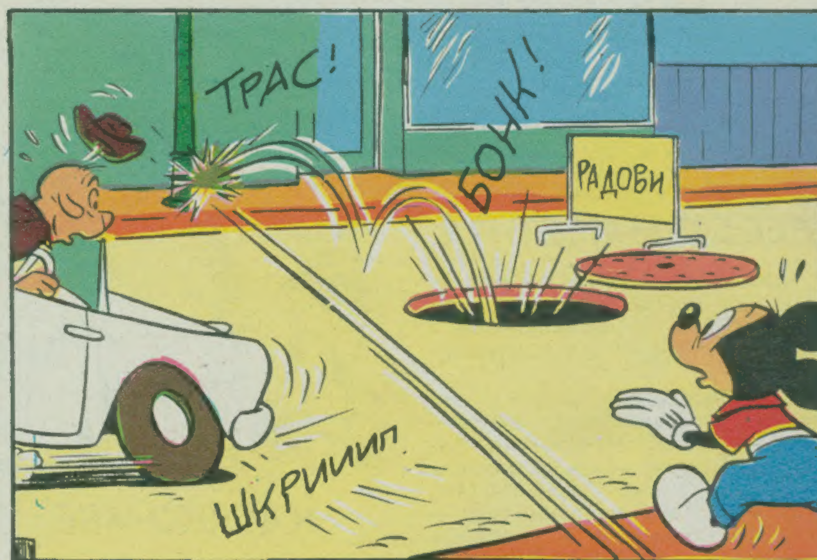
А ИМАШ ЛИ БОЉИ ПРЕД-ЛОГ?

ИДЕМО НА КОНЦЕРТ КОЈИ СЕ ОДРЖАВА У ПАРКУ!
ШТА?

ДОБРО СИ ЧУО! ИДЕМО НА КОНЦЕРТ!
БОЉЕ НА КУГЛАЊЕ!
КУГЛА
Copyright (c) 1977
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ОЧАС ЋЕШ НАУЧИ-ТИ ОСНОВНЕ СТВА-РИ ИЗ КУГЛАЊА!
ДООOБРО!

САМО ЗАМАХНИ УНАЗАД И...

НЕ... НЕ БАЦА СЕ НАЗАД... НЕГО НАП-РЕД!
КУГЛАНА
Distributed by King Features Syndicate

ТРАС!
БОНК!
РАДОВИ
ШКРИИИП

ПУН ПОГОДАК!
РАДОВИ
9-11

БИЛА СИ У ПРАВУ, МИ-НИ...

...БОЉЕ НА КОНЦЕРТ!